

Utgiftsområde 1

Rikets styrelse

Utgiftsområde 1 – Rikets styrelse

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Lagförslag.....	7
2.1	Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173).....	7
2.2	Förslag till lag om ändring i inkassolagen (1974:182)	13
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister.....	15
2.4	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).....	16
3	Utgiftsområde 1 Rikets styrelse.....	17
3.1	Utgiftsområdets omfattning.....	17
3.1.1	Utvecklad resultatredovisning till riksdagen.....	17
3.2	Utgiftsutveckling.....	17
3.3	Mål för utgiftsområdet.....	18
3.3.1	Sametinget och samepolitiken	18
3.3.2	Demokratipolitik och mänskliga rättigheter.....	19
3.3.3	Nationella minoriteter.....	19
3.3.4	Medier.....	19
3.3.5	Övriga delområden.....	19
3.4	Resultatredovisning.....	19
3.5	Politikens inriktning	19
4	Statschefen.....	21
4.1	Budgetförslag.....	21
4.1.1	1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	21
5	Riksdagsförvaltningen.....	25
5.1	Utgångspunkter för Riksdagsförvaltningens verksamhet.....	25
5.1.1	Riksdagsförvaltningens uppgift.....	25
5.1.2	Riksdagsstyrelsens uppdrag till förvaltningen	25
5.2	Resultatredovisning	26
5.3	Analys och slutsatser	27
5.4	Den årliga revisionens iakttagelser.....	27
5.5	Budgetförslag.....	28
5.5.1	2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	28
5.5.2	2:2 Riksdagens förvaltningsanslag.....	30
5.5.3	2:3 Riksdagens fastighetsanslag.....	33
6	Riksdagens ombudsmän.....	37
6.1	Uppdrag och övergripande mål.....	37
6.2	Resultatredovisning.....	37
6.3	Analys och slutsatser	38
6.4	Den årliga revisionens iakttagelser.....	38
6.5	Budgetförslag.....	39
6.5.1	2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	39
7	Riksrevisionen.....	43
7.1	Riksrevisionen	43
7.2	Mål för Riksrevisionen.....	43
7.3	Resultatredovisning.....	43
7.4	Den externa revisionens iakttagelser	44
7.5	Budgetförslag.....	44
7.5.1	2:5 Riksrevisionen.....	44

8	Sametinget och samepolitiken.....	47
8.1	Mål för området.....	47
8.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	47
8.3	Resultatredovisning.....	47
8.3.1	Samiskt inflytande och delaktighet.....	47
8.3.2	Utveckling av det samiska språkets användning och ställning.....	48
8.3.3	Möjligheten att ta del av och utöva ett mångfaldigt samiskt kulturliv.....	49
8.4	Analys och slutsatser.....	49
8.5	Politikens inriktning.....	50
8.6	Budgetförslag.....	51
8.6.1	3:1 Sametinget.....	51
9	Regeringskansliet m.m.....	53
9.1	Budgetförslag.....	53
9.1.1	4:1 Regeringskansliet m.m.....	53
10	Länsstyrelserna.....	57
10.1	Mål för området.....	57
10.2	Resultatindikatorer och bedömningsgrunder.....	57
10.3	Resultatredovisning.....	57
10.3.1	Det sektorsövergripande, samordnande och samverkande arbetet har fortsatt.....	57
10.3.2	Främjande av länens utveckling.....	58
10.3.3	Tillsynsarbetet har samordnats och utvecklats.....	58
10.4	Analys och slutsatser.....	58
10.5	Politikens inriktning.....	59
10.6	Den årliga revisionens iakttagelser.....	60
10.7	Budgetförslag.....	60
10.7.1	5:1 Länsstyrelserna m.m.....	60
11	Demokratipolitik och mänskliga rättigheter.....	65
11.1	Mål för demokratipolitiken.....	65
11.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	65
11.3	Resultatredovisning.....	65
11.3.1	Allmänna val.....	65
11.3.2	Stärkta möjligheter till deltagande och delaktighet mellan valen ...	67
11.3.3	En mer motståndskraftig demokrati.....	70
11.3.4	Värna det demokratiska samtalet mot hot och hat.....	72
11.4	Analys och slutsatser.....	74
11.5	Politikens inriktning.....	74
11.5.1	Insatser för ett högt och mer jämlikt valdeltagande.....	74
11.5.2	Valmyndighetens förberedelser inför kommande val.....	75
11.5.3	Demokratin i Sverige fyller 100 år 2021.....	75
11.5.4	Malmö internationella forum för hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism.....	75
11.6	Mål för mänskliga rättigheter.....	75
11.7	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	76
11.8	Resultatredovisning.....	76
11.8.1	Synpunkter och rekommendationer från internationella granskningsorgan.....	76
11.8.2	Ett starkt rättsligt och institutionellt skydd av de mänskliga rättigheterna.....	77
11.8.3	Ett samordnat och systematiskt arbete med mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet.....	78
11.8.4	Ett starkt stöd för arbete med mänskliga rättigheter inom det civila samhället och inom näringslivet.....	80

11.9	Analys och slutsatser	81
11.10	Politikens inriktning	81
11.11	Resultatredovisning för Justitiekanslern och Datainspektionen	82
11.11.1	Uppdrag för Justitiekanslern och Datainspektionen.....	82
11.11.2	Resultat.....	82
11.11.3	Analys och slutsatser	84
11.12	Budgetförslag.....	85
11.12.1	6:1 Allmänna val och demokrati	85
11.12.2	6:2 Justitiekanslern.....	86
11.12.3	6:3 Integritetsskyddsmyndigheten	87
11.12.4	6:4 Valmyndigheten.....	88
11.12.5	6:5 Stöd till politiska partier	88
11.12.6	6:6 Institutet för mänskliga rättigheter.....	90
11.13	Namnbyte för Datainspektionen	90
11.13.1	Ärendet och dess beredning	90
11.13.2	Datainspektionen blir Integritetsskyddsmyndigheten	91
12	Nationella minoriteter.....	93
12.1	Mål för området.....	93
12.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	93
12.3	Resultatredovisning.....	93
12.3.1	Efterlevnaden av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.....	93
12.3.2	Diskriminering och utsatthet.....	95
12.3.3	Inflytande och delaktighet.....	95
12.3.4	Språk och kultur.....	96
12.4	Analys och slutsatser	97
12.5	Politikens inriktning	98
12.6	Budgetförslag.....	98
12.6.1	7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	98
12.6.2	7:2 Åtgärder för nationella minoriteten romer	99
13	Medier.....	101
13.1	Budgetförslag.....	101
13.1.1	8:1 Mediestöd.....	101
13.1.2	8:2 Myndigheten för press, radio och tv.....	104
14	Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet	107
14.1	Omfattning	107
14.2	Resultatredovisning.....	107
14.2.1	Resultat avseende Svenska institutet för europapolitiska studier	107
14.2.2	Resultat avseende EU-information.....	108
14.3	Analys och slutsatser	108
14.3.1	Analys och slutsatser avseende Svenska institutet för europapolitiska studier.....	108
14.3.2	Analys och slutsatser avseende EU-information.....	109
14.4	Politikens inriktning	109
14.4.1	Svenska institutet för europapolitiska studier	109
14.4.2	Ökad delaktighet i EU-relaterade frågor.....	110
14.4.3	Rekrytering till EU:s institutioner	110
14.5	Budgetförslag.....	110
14.5.1	9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU- information.....	110
Bilaga 1	Namnbyte för Datainspektionen	
Bilaga 2	Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna	

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173) (avsnitt 2.1 och 11.13.2).
2. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i inkassolagen (1974:182) (avsnitt 2.2 och 11.13.2).
3. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister (avsnitt 2.3 och 11.13.2).
4. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (avsnitt 2.4 och 11.13.2).
5. Riksdagen godkänner att stödskalen för distributionsstöd slopas helt och att stödnivån höjs till 20 öre per exemplar (avsnitt 13.1.1).
6. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2021 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt tabell 1.1.
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Riksdagsstyrelsens förslag:

8. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att under 2021 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 130 000 000 kronor (avsnitt 5.5.2).
9. Riksdagen godkänner investeringsplanen för 2021–2023 för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* som en riktlinje för Riksdagsförvaltningens fastighetsinvesteringar (avsnitt 5.5.3).
10. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att under 2021 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 2 000 000 000 kronor (avsnitt 5.5.3).
11. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2021 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, när det gäller anslag som står till Riksdagsförvaltningens disposition, enligt tabell 1.1.

Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag:

12. Riksdagen beslutar att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2021 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet (avsnitt 6.5.1).
13. Riksdagen anvisar ett anslag för budgetåret 2021 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse för Riksdagens ombudsmän (JO) enligt tabell 1.1.

Riksrevisionens förslag:

14. Riksdagen bemyndigar Riksrevisionen att under 2021 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 30 000 000 kronor (avsnitt 7.5.1).
15. Riksdagen anvisar ett anslag för budgetåret 2021 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse för Riksrevisionen enligt tabell 1.1.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	147 838
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	976 869
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	914 583
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	100 000
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	117 562
2:5 Riksrevisionen	352 358
3:1 Sametinget	59 351
4:1 Regeringskansliet m.m.	8 176 461
5:1 Länsstyrelserna m.m.	3 450 489
6:1 Allmänna val och demokrati	107 340
6:2 Justitiekanslern	53 243
6:3 Datainspektionen	111 740
6:4 Valmyndigheten	20 730
6:5 Stöd till politiska partier	169 200
6:6 Institutet för mänskliga rättigheter	25 000
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	117 771
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	1 500
8:1 Mediestöd	932 119
8:2 Myndigheten för press, radio och tv	44 105
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	29 305
Summa anslag inom utgiftsområdet	15 907 564

Tabell 1.2 Beställningsbemyndiganden

Tusental kronor

Anslag	Beställnings- bemyndigande	Tidsperiod
6:5 Stöd till politiska partier	169 200	2022
8:1 Mediestöd	200 000	2022–2024
Summa beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet	369 200	

2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

Härigenom föreskrivs att 1, 3, 4, 5 a, 6, 7, 11, 13, 15–18, 22 och 23 §§ kreditupplysningslagen (1973:1173)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Denna lag gäller kreditupplysningsverksamhet som innebär att någon, utom i enstaka fall, lämnar kreditupplysningar mot ersättning eller som ett led i näringsverksamhet. Lagen gäller också annan kreditupplysningsverksamhet, om den är av större omfattning.

Lagen gäller inte när en myndighet lämnar ut uppgifter med stöd av lag, förordning eller ett särskilt beslut av regeringen eller en myndighet som regeringen har bestämt.

Lagen gäller inte heller för förmedling av kreditupplysningar mellan företag inom samma koncern, utom när upplysningen lämnas av ett företag som har tillstånd av *Datainspektionen* enligt 3 § första stycket.

Lagen gäller inte heller för förmedling av kreditupplysningar mellan företag inom samma koncern, utom när upplysningen lämnas av ett företag som har tillstånd av *Integritetsskyddsmyndigheten* enligt 3 § första stycket.

3 §³

Kreditupplysningsverksamhet får bedrivas endast efter tillstånd av *Datainspektionen*.

Datainspektionens tillstånd behövs dock inte för följande företag, om deras grundläggande tillstånd omfattar kreditupplysningsverksamhet:

1. ett svenskt kreditinstitut,
2. ett utländskt kreditinstitut som driver verksamhet i Sverige enligt 4 kap. 1 eller 2 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, eller
3. ett utländskt kreditinstitut som har tillstånd att driva verksamhet i Sverige enligt 4 kap. 4 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Ett företag som avses i andra stycket 1 eller 3 får börja bedriva kreditupplysningsverksamhet två månader efter det att *Datainspektionen* har tagit emot en anmälan från företaget om att det avser att bedriva sådan verksamhet.

Tillstånd behövs inte för kreditupplysningsverksamhet, i den mån den bedrivs genom offentliggörande av kreditupplysning på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen.

Kreditupplysningsverksamhet får bedrivas endast efter tillstånd av *Integritetsskyddsmyndigheten*.

Integritetsskyddsmyndighetens tillstånd behövs dock inte för följande företag, om deras grundläggande tillstånd omfattar kreditupplysningsverksamhet:

Ett företag som avses i andra stycket 1 eller 3 får börja bedriva kreditupplysningsverksamhet två månader efter det att *Integritetsskyddsmyndigheten* har tagit emot en anmälan från företaget om att det avser att bedriva sådan verksamhet.

¹ Lagen omtryckt 1981:737.

² Senaste lydelse 1997:556.

³ Senaste lydelse 2004:301.

4 §⁴

Tillstånd att bedriva kreditupplysningsverksamhet får meddelas endast om verksamheten kan antas bli bedriven på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt.

Datainspektionen får besluta om villkor för hur ett företags kreditupplysningsverksamhet *skall* bedrivas och om skyldighet för ett företag att anmäla ändring av förhållanden som har betydelse för rätten att bedriva verksamheten.

Integritetsskyddsmyndigheten får besluta om villkor för hur ett företags kreditupplysningsverksamhet *ska* bedrivas och om skyldighet för ett företag att anmäla ändring av förhållanden som har betydelse för rätten att bedriva verksamheten.

5 a §⁵

Vad som gäller om tystnadsplikt i verksamheten hos svenska kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, värdepappersbolag och företag som med tillstånd driver verksamhet enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter hindrar inte att uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelse och kreditmissbruk utväxlas för kreditupplysningsändamål inom en krets som utgörs av dessa företag samt sådana företag som har tillstånd av *Datainspektionen* enligt 3 § första stycket.

I den krets som anges i första stycket ingår även utländska kreditinstitut som avses i 4 kap. 1, 2, 4 och 6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, utländska företag som avses i 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster, utländska företag som avses i 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar, utländska företag som avses i 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, utländska företag som avses i 2 § lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter och utländska företag som avses i 1 kap. 3 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

Bestämmelser om användningen av uppgifter om betalningsförsummelse och kreditmissbruk finns även i 7 §.

6 §⁶

Personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) får inte behandlas i kreditupplysningsverksamhet.

Uppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden får inte utan medgivande av *Datainspektionen* behandlas i kreditupplysningsverksamhet. Ett medgivande får lämnas endast om det finns synnerliga skäl för det.

Uppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden får inte utan medgivande av *Integritetsskyddsmyndigheten* behandlas i kreditupplysningsverksamhet. Ett medgivande får lämnas endast om det finns synnerliga skäl för det.

Andra stycket hindrar inte att uppgifter om betalningsförsummelse, kreditmissbruk eller näringsförbud behandlas i kreditupplysningsverksamhet.

⁴ Senaste lydelse 1997:556.

⁵ Senaste lydelse 2016:1025.

⁶ Senaste lydelse 2018:405.

7 §⁷

Kreditupplysningar om fysiska personer som inte är näringsidkare får inte innehålla uppgifter om andra betalningsförsummelser än sådana som

1. har slagits fast genom en domstols eller en annan myndighets avgörande eller åtgärd eller
1. har slagits fast genom en domstols eller en annan myndighets avgörande eller åtgärd, eller
2. har lett till ett inledandebeslut om skuldsanering eller F-skuldsanering eller till betalningsinställelse, konkursansökan eller ackord.

Kreditupplysningar som avses i första stycket får inte heller innehålla uppgifter om kreditmissbruk, utom när krediten har lämnats av ett företag som står under Finansinspektionens tillsyn och kredittagaren i avsevärd utsträckning överskridit gällande kreditgräns eller på något annat sätt allvarligt missbrukat krediten.

Om det finns särskilda skäl, får *Datainspektionen* besluta att ett företag ska undantas helt eller delvis från första och andra styckena. Om det finns särskilda skäl får *Integritets- och skyddsmyndigheten* besluta att ett företag ska undantas helt eller delvis från första och andra styckena.

Uppgifter som enligt första och andra styckena inte får lämnas ut får inte heller lagras i register som används i kreditupplysningsverksamhet.

Denna paragraf gäller inte uppgifter om betalningsförsummelser i allmänna mål om verkställighet. Bestämmelser om sådana uppgifter finns i 7 a §.

11 §⁸

När en kreditupplysning om en fysisk person lämnas ut, ska till den som avses med upplysningen samtidigt och kostnadsfritt sändas ett skriftligt meddelande om

1. vem som bedriver kreditupplysningsverksamheten och kontaktuppgifter till dataskyddsbudet, om ett sådant ombud krävs enligt artikel 37 i EU:s dataskyddsförordning,
2. ändamålen med och den rättsliga grunden för behandlingen,
3. vilka kategorier av personuppgifter som behandlas, varifrån uppgifterna hämtats och hur länge uppgifterna kommer att lagras,
4. de uppgifter, omdömen och råd som upplysningen innehåller om honom eller henne,
5. möjligheten att få tillgång till och rättelse av de uppgifter som rör honom eller henne,
6. vilka kategorier av mottagare som kan ta del av personuppgifterna och vem som har begärt upplysningen, och
7. möjligheten att framställa klagomål till *Datainspektionen*.
7. möjligheten att framställa klagomål till *Integritets- och skyddsmyndigheten*.

Om kreditupplysningen lämnas ut till ett svenskt kreditinstitut eller värdepappersbolag, eller till ett motsvarande utländskt företag, för att användas endast som underlag för beräkning av kapitalkravet för kreditrisker med en sådan metod som avses i artikel 143.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, får meddelandet sändas senare men utan onödigt dröjsmål och begränsas till information enligt första stycket 1, 2 och 6. Om den som avses med upplysningen begär det, ska även information enligt 3, 4, 5 och 7 sändas till honom eller henne.

Första och andra styckena gäller också när en kreditupplysning lämnas om ett handelsbolag eller kommanditbolag.

Första–tredje styckena gäller inte kreditupplysningar som lämnas genom offentliggörande på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen, utom när upplysningarna tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen på sätt som avses i den paragrafens första stycke 2 a–c.

⁷ Senaste lydelse 2017:599 (jfr 2018:1184).

⁸ Senaste lydelse 2018:1910.

13 §

Register som används i kreditupplysningsverksamhet får överlätas eller upplåtas till annan endast efter medgivande av *datainspektionen*.

Den som upphör att bedriva kreditupplysningsverksamhet eller som avser att flytta sådan verksamhet till ett annat land eller att kassera ett register som används i sådan verksamhet *skall* anmäla detta till *datainspektionen*. *Inspektionen föreskriver* i sådana fall hur *det skall förfaras med* register som berörs av åtgärden.

Register som används i kreditupplysningsverksamhet får överlätas eller upplåtas till *någon* annan endast efter medgivande av *Integritetsskyddsmyndigheten*.

Den som upphör att bedriva kreditupplysningsverksamhet eller som avser att flytta sådan verksamhet till ett annat land eller att kassera ett register som används i sådan verksamhet *ska* anmäla detta till *Integritetsskyddsmyndigheten*. *Myndigheten beslutar* i sådana fall hur register som berörs av åtgärden *ska hanteras*.

15 §⁹

Datainspektionen utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag.

Tillsynen ska utövas så att den inte vällar större kostnad eller olägenhet än som är nödvändig.

Vid tillsyn över sådan behandling av personuppgifter som omfattas av EU:s dataskyddsförordning gäller *Datainspektionens* befogenheter enligt denna lag utöver de befogenheter som tillsynsmyndigheten har enligt artikel 58.1–58.3 i den förordningen.

Integritetsskyddsmyndigheten utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag.

Vid tillsyn över sådan behandling av personuppgifter som omfattas av EU:s dataskyddsförordning gäller *Integritetsskyddsmyndighetens* befogenheter enligt denna lag utöver de befogenheter som tillsynsmyndigheten har enligt artikel 58.1–58.3 i den förordningen.

16 §¹⁰

Datainspektionen har rätt att *företa* inspektion hos den som bedriver kreditupplysningsverksamhet och att ta del av samtliga handlingar som rör verksamheten.

Den som bedriver kreditupplysningsverksamhet *skall* lämna *datainspektionen* de upplysningar om verksamheten som *inspektionen* begär för sin tillsyn.

Bedrivs kreditupplysningsverksamhet genom offentliggörande av kreditupplysning på sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen *skall* den som bedriver verksamheten inom en vecka efter offentliggörandet se till att *datainspektionen* kostnadsfritt får del av det som offentliggjorts.

Integritetsskyddsmyndigheten har rätt att *göra* inspektion hos den som bedriver kreditupplysningsverksamhet och att ta del av samtliga handlingar som rör verksamheten.

Den som bedriver kreditupplysningsverksamhet *ska* lämna de upplysningar om verksamheten som *Integritetsskyddsmyndigheten* begär för sin tillsyn.

Om kreditupplysningsverksamhet *bedrivs* genom offentliggörande av kreditupplysning på *ett* sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen, *ska* den som bedriver verksamheten inom en vecka efter offentliggörandet se till att *Integritetsskyddsmyndigheten* kostnadsfritt får del av det som *har offentliggjorts*.

⁹ Senaste lydelse 2018:405.

¹⁰ Senaste lydelse 1991:1563.

17 §¹¹

Om den som har rätt att bedriva kreditupplysningsverksamhet åsidosätter en bestämmelse i denna lag eller ett villkor som har meddelats med stöd av 4 § andra stycket, får *Datainspektionen* förelägga honom att vidta rättelse, besluta om att ändra ett villkor som tidigare meddelats eller meddela ett nytt villkor.

Om rättelse inte kan åstadkommas på något annat sätt, *såvitt* gäller någon som har tillstånd enligt 3 § första stycket, får *Datainspektionen* återkalla tillståndet. Detsamma gäller, om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre *föreligger*.

Om ett företag som avses i 3 § andra stycket 1 eller 3 inte vidtar rättelse, *skall* *Datainspektionen* underrätta Finansinspektionen.

Om ett företag som avses i 3 § andra stycket 2 inte vidtar rättelse, *skall* *Datainspektionen* underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland. Om rättelse ändå inte sker, får *Datainspektionen* förbjuda företaget att göra nya åtaganden här i landet. Innan förbud meddelas *skall* *inspektionen* underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland. I brådskande fall får *inspektionen* meddela förbud utan föregående underrättelse till hemlandsmyndigheten. Denna *skall* då underrättas så snart det kan ske.

Om den som har rätt att bedriva kreditupplysningsverksamhet åsidosätter en bestämmelse i denna lag eller ett villkor som har meddelats med stöd av 4 § andra stycket, får *Integritetskyddsmyndigheten* förelägga honom *eller henne* att vidta rättelse, besluta om att ändra ett villkor som tidigare *har* meddelats eller meddela ett nytt villkor.

Om rättelse inte kan åstadkommas på något annat sätt, *när det* gäller någon som har tillstånd enligt 3 § första stycket, får *Integritetskyddsmyndigheten* återkalla tillståndet. Detsamma gäller om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre *är uppfyllda*.

Om ett företag som avses i 3 § andra stycket 1 eller 3 inte vidtar rättelse, *ska* *Integritetskyddsmyndigheten* underrätta Finansinspektionen.

Om ett företag som avses i 3 § andra stycket 2 inte vidtar rättelse, *ska* *Integritetskyddsmyndigheten* underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland. Om rättelse ändå inte sker, får *Integritetskyddsmyndigheten* förbjuda företaget att göra nya åtaganden här i landet. Innan förbud meddelas *ska* *Integritetskyddsmyndigheten* underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland. I brådskande fall får *Integritetskyddsmyndigheten* meddela förbud utan föregående underrättelse till hemlandsmyndigheten. Denna *ska* då underrättas så snart det kan ske.

18 §¹²

Regeringen får *föreskriva* om skyldighet för den som bedriver kreditupplysningsverksamhet att betala avgift för *Datainspektionens* tillsynsverksamhet enligt denna lag.

Avgift påförs av Datainspektionen.

Regeringen får *meddela föreskrifter* om skyldighet för den som bedriver kreditupplysningsverksamhet att betala avgift för *Integritetskyddsmyndighetens* tillsynsverksamhet enligt denna lag.

En sådan avgift tas ut av Integritetskyddsmyndigheten.

22 §

Om den som bedriver kreditupplysningsverksamhet inte fullgör *vad som åligger honom* enligt 10, 11 eller 12 §, får *datainspektionen* förelägga vite. Detsamma gäller, om den som bedriver sådan verksamhet underlåter att *lämna* tillgång till

Om den som bedriver kreditupplysningsverksamhet inte fullgör *sina skyldigheter* enligt 10, 11 eller 12 §, får *Integritetskyddsmyndigheten* förelägga vite. Detsamma gäller om den som bedriver sådan verksamhet underlåter att *ge* tillgång till *en* handling eller att lämna *en* upp-

¹¹ Senaste lydelse 2004:301.

¹² Senaste lydelse 1997:556.

handling eller att lämna upplysning i fall lysning i fall som avses i 16 § första eller
som avses i 16 § första eller andra stycket. andra stycket.

23 §¹³

Datainspektionens beslut enligt denna lag får överklagas *hos* allmän förvaltningsdomstol. Justitiekanslern får föra talan för att ta till vara allmänna intressen.

Integritetskyddsmyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol. Justitiekanslern får föra talan för att ta till vara allmänna intressen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av beslut om föreläggande av vite.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

¹³ Senaste lydelse 1998:380.

2.2 Förslag till lag om ändring i inkassolagen (1974:182)

Härigenom föreskrivs att 2, 10 a, 13–15 och 19 §§ inkassolagen (1974:182)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

Inkassoverksamhet, som avser indrivning av fordringar för annans räkning eller fordringar som har övertagits för indrivning, får bedrivas endast efter tillstånd av *Datainspektionen*.

Om inkassoverksamheten utgör ett underordnat led i en annan verksamhet och inte någon av verksamheterna utgör näringsverksamhet eller om inkassoverksamheten bedrivs av ett företag för ett annat företag inom samma koncern behövs tillstånd endast i fall då inkassoverksamheten avser fordringar som tillkommer eller har övertagits från någon som inte utan tillstånd enligt denna lag hade kunnat driva in fordringarna.

Tillstånd behövs inte för inkassoverksamhet som bedrivs av företag under Finansinspektionens tillsyn eller av advokater.

Inkassoverksamhet som avser indrivning av fordringar för *någon* annans räkning eller fordringar som har övertagits för indrivning, får bedrivas endast efter tillstånd av *Integritetsskyddsmyndigheten*.

Om inkassoverksamheten utgör ett underordnat led i en annan verksamhet och inte någon av verksamheterna utgör näringsverksamhet, eller om inkassoverksamheten bedrivs av ett företag för ett annat företag inom samma koncern, behövs tillstånd endast i fall då inkassoverksamheten avser fordringar som tillkommer eller har övertagits från någon som inte utan tillstånd enligt denna lag hade kunnat driva in fordringarna.

10 a §

Register som avser gäldenärer och som används i tillståndspliktig inkassoverksamhet får överlätas eller upplätas till annan endast efter medgivande av *datainspektionen*.

Den som upphör med tillståndspliktig inkassoverksamhet eller som avser att flytta en sådan verksamhet till ett annat land eller att kassera ett register som avser gäldenärer och som används i sådan verksamhet *skall* anmäla detta till *datainspektionen*. *Inspektionen föreskriver* i sådana fall hur *det skall förfaras med register som nu nämnts och* som berörs av åtgärden.

Register som avser gäldenärer och som används i tillståndspliktig inkassoverksamhet får överlätas eller upplätas till *någon* annan endast efter medgivande av *Integritetsskyddsmyndigheten*.

Den som upphör med tillståndspliktig inkassoverksamhet eller som avser att flytta en sådan verksamhet till ett annat land eller att kassera ett register som avser gäldenärer och som används i sådan verksamhet *ska* anmäla detta till *Integritetsskyddsmyndigheten*. *Myndigheten beslutar* i sådana fall hur register som berörs av åtgärden *ska hanteras*.

13 §³

Datainspektionen utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag. *Inspektionens* tillsyn omfattar dock inte verksamhet som bedrivs av företag under Finansinspektionens tillsyn eller av advokater.

Integritetsskyddsmyndigheten utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag. *Myndighetens* tillsyn omfattar dock inte verksamhet som bedrivs av företag under Finansinspektionens tillsyn eller av advokater.

¹ Lagen omtryckt 1981:738.

² Senaste lydelse 1999:73.

³ Senaste lydelse 1999:73.

Tillsynen *skall* utövas så, att den inte vållar större kostnader eller olägenheter än som är nödvändigt.

Tillsynen *ska* utövas så, att den inte vållar större kostnader eller olägenheter än som är nödvändigt.

14 §

Datainspektionen har rätt att *företaga* inspektion hos den som bedriver inkasso-verksamhet och att *taga* del av samtliga handlingar som rör verksamheten.

Den som bedriver verksamheten *skall* lämna *datainspektionen* de upplysningar om verksamheten som *inspektionen* begär för sin tillsyn.

Underlåter den som bedriver verksamheten att *lämna* tillgång till handling eller att lämna upplysning i fall som avses i denna paragraf, får *inspektionen* förelägga vite.

Integritetsmyndigheten har rätt att *göra* inspektion hos den som bedriver inkasso-verksamhet och att *ta* del av samtliga handlingar som rör verksamheten.

Den som bedriver verksamheten *ska* lämna de upplysningar om verksamheten som *Integritetsmyndigheten* begär för sin tillsyn.

Om den som bedriver verksamheten *underlåter* att *ge* tillgång till *en* handling eller att lämna *en* upplysning i fall som avses i denna paragraf, får *myndigheten* förelägga vite.

15 §⁴

Om *datainspektionens* tillsyn föranleder det, kan *inspektionen* meddela föreskrifter om hur inkasso-verksamheten *skall* bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet att bedriva inkasso-verksamheten. Föreskrifter om hur inkasso-verksamheten *skall* bedrivas får förenas med vite.

Om den som har fått tillstånd att bedriva inkasso-verksamhet åsidosätter bestämmelse i denna lag eller föreskrift som har meddelats med stöd av lagen och *rättelse ej vidtas* eller om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre *föreligger*, får *datainspektionen* återkalla tillståndet.

Om *Integritetsmyndighetens* tillsyn föranleder det, kan *myndigheten* meddela föreskrifter om hur inkasso-verksamheten *ska* bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet att bedriva inkasso-verksamheten. Föreskrifter om hur inkasso-verksamheten *ska* bedrivas får förenas med vite.

Om den som har fått tillstånd att bedriva inkasso-verksamhet åsidosätter *någon* bestämmelse i denna lag eller föreskrift som har meddelats med stöd av lagen och *inte vidtar rättelse*, eller om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre *är uppfyllda*, får *Integritetsmyndigheten* återkalla tillståndet.

19 §⁵

Datainspektionens beslut enligt denna lag får överklagas *bos* allmän förvaltningsdomstol. Justitiekanslern får föra talan för att ta till vara allmänna intressen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av beslut om föreläggande av vite.

Integritetsmyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol. Justitiekanslern får föra talan för att ta till vara allmänna intressen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

⁴ Senaste lydelse 1985:356.

⁵ Senaste lydelse 1998:381.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1998:620) om belastningsregister ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Förslagen lydelse

6 §¹

Personuppgifter ur belastningsregistret ska lämnas ut om det begärs av

1. Riksdagens ombudsmän, Justitiekanslern, *Datainspektionen* eller Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden för deras tillsynsverksamhet,

2. Säkerhetspolisen, Skatteverket, Tullverket, Kustbevakningen, åklagarmyndighet eller allmän domstol för verksamhet som avses i 2 § första stycket 1–3,

3. förvaltningsdomstol för prövning enligt 2 § första stycket 4 eller

4. myndighet i övrigt i den utsträckning regeringen för vissa slag av ärenden föreskriver det eller för ett särskilt fall ger tillstånd till det.

Regeringen *får* meddela föreskrifter om att en myndighet som avses i första stycket får ha direktåtkomst till registret.

Uppgifter som har förts in i registret med stöd av 4 a § och som avser en gärning som inte motsvarar brott enligt svensk lag eller en gärning som någon har begått innan han eller hon har fyllt 15 år, får dock endast lämnas ut till dem som anges i första stycket 1 och endast om uppgifterna behövs där för tillsynen över Polismyndighetens personuppgiftsbehandling enligt denna lag.

1. Riksdagens ombudsmän, Justitiekanslern, *Integritetsskyddsmyndigheten* eller Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden för deras tillsynsverksamhet,

2. Säkerhetspolisen, Skatteverket, Tullverket, Kustbevakningen, *en* åklagarmyndighet eller allmän domstol för *sådan* verksamhet som avses i 2 § första stycket 1–3,

3. *allmän* förvaltningsdomstol för prövning enligt 2 § första stycket 4, eller

4. *en* myndighet i övrigt i den utsträckning regeringen för vissa slag av ärenden föreskriver det eller för ett särskilt fall ger tillstånd till det.

Regeringen *kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen* meddela föreskrifter om att en myndighet som avses i första stycket får ha direktåtkomst till registret.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

¹ Senaste lydelse 2015:449.

2.4 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 32 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast efter rubriken till 32 kap. ska lyda ”Integritetsskyddsmyndigheten”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

32 kap.

1 §

Sekretess gäller hos *Datainspektionen* i ärende om tillstånd eller tillsyn som enligt lag eller annan författning ska handläggas av *inspektionen* och i ärende om sådant bistånd som avses i Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter, för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller hos *Integritetsskyddsmyndigheten* i ärende om tillstånd eller tillsyn som enligt lag eller annan författning ska handläggas av *myndigheten* och i ärende om sådant bistånd som avses i Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter, för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

3 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

3.1 Utgiftsområdets omfattning

Utgiftsområdet omfattar avsnitten Statschefen, Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän, Riksrevisionen, Sametinget och samepolitiken, Regeringskansliet m.m., Länsstyrelserna, Demokratipolitik och mänskliga rättigheter, Nationella minoriteter, Medier och Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet.

3.1.1 Utvecklad resultatredovisning till riksdagen

Ett arbete har bedrivits inom Regeringskansliet för att utveckla resultatredovisningen till riksdagen (Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 11.4). Arbetet har medfört att resultatredovisningen i årets budgetproposition ser annorlunda ut jämfört med tidigare år.

3.2 Utgiftsutveckling

Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Miljoner kronor

	Utfall 2019	Budget 2020 ¹	Prognos 2020	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Statschefen	145	186	185	148	148	150
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	145	186	185	148	148	150
Riksdagen samt Riksdagens ombudsmän	2 340	2 391	2 384	2 461	2 451	2 471
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	966	969	938	977	976	986
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	822	861	882	915	898	905
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	117	100	106	100	100	100
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	105	112	112	118	121	120
2:5 Riksrevisionen	331	348	345	352	355	360
Sametinget och samepolitiken	56	55	55	59	56	56
3:1 Sametinget	56	55	55	59	56	56
Regeringskansliet m.m.	7 733	7 930	7 869	8 176	8 498	9 069
4:1 Regeringskansliet m.m.	7 733	7 930	7 869	8 176	8 498	9 069
Länsstyrelserna	3 053	3 377	3 344	3 450	3 383	3 358
5:1 Länsstyrelserna m.m.	3 053	3 377	3 344	3 450	3 383	3 358
Demokratipolitik och mänskliga rättigheter	801	507	503	487	471	468
6:1 Allmänna val och demokrati	461	145	143	107	64	58
6:2 Justitiekanslern	52	53	52	53	54	54
6:3 Datainspektionen	101	120	117	112	113	114
6:4 Valmyndigheten	20	20	21	21	21	21
6:5 Stöd till politiska partier	168	169	169	169	169	169
6:6 Institutet för mänskliga rättigheter				25	50	51
Nationella minoriteter	132	119	118	119	119	119
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	118	118	117	118	118	118
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	14	2	1	2	2	2
Medier	681	1 501	1 486	976	976	921

	Utfall 2019	Budget 2020 ¹	Prognos 2020	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
8:1 Mediestöd	644	1 462	1 447	932	932	877
8:2 Myndigheten för press, radio och tv	37	39	39	44	43	44
Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet	27	29	29	29	30	30
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	27	29	29	29	30	30
Totalt för utgiftsområde 1	14 968	16 096	15 972	15 908	16 130	16 643

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Tabell 3.2 Förändringar av utgiftsramen 2021–2023 för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Miljoner kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	15 131	15 131	15 131
Pris- och löneomräkning ²	234	339	499
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer varav BP21 ³	544	661	1 014
Överföring till/från andra utgiftsområden			
Övrigt	-2	-2	-2
Ny utgiftsram	15 908	16 130	16 643

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Tabell 3.3 Utgiftsram 2021 realekonomiskt fördelad för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Miljoner kronor

	2021
Transfereringar ¹	1 858
Verksamhetsutgifter ²	14 047
Investeringar ³	3
Summa utgiftsram	15 908

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2019 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

3.3 Mål för utgiftsområdet

Riksdagen har beslutat följande mål för utgiftsområdet.

3.3.1 Sametinget och samepolitiken

- Samepolitikens övergripande mål är att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar (prop. 2005/06:1 utg.omr. 23, bet. 2005/06:MJU2, rskr. 2005/06:108).

3.3.2 Demokratipolitik och mänskliga rättigheter

- Målet för demokratipolitiken är en levande demokrati som är uthållig, kännetecknas av delaktighet och där möjligheterna till inflytande är jämlika (prop. 2017/18:1 utg.omr. 1, bet. 2017/18:KU1, rskr. 2017/18:74).
- Målet för politiken för mänskliga rättigheter är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1, bet. 2015/16:KU1, rskr. 2015/16:59).

3.3.3 Nationella minoriteter

- Målet för politiken för nationella minoriteter är att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83).

3.3.4 Medier

- Målen för medieområdet är att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet samt att motverka skadlig mediepåverkan (prop. 2014/15:1 utg.omr. 17, bet. 2014/15:KrU6, rskr. 2014/15:96).

3.3.5 Övriga delområden

För övriga delområden inom utgiftsområdet finns inga mål beslutade av riksdagen.

Mål som regeringen eller, i förekommande fall, Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän (JO) och Riksrevisionen har beslutat redovisas på delområdesnivå (se respektive avsnitt).

3.4 Resultatredovisning

Resultat för utgiftsområdet redovisas på delområdesnivå (se respektive avsnitt).

För avsnittet Medier redovisas resultat samlat inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

För avsnittet Sametinget och samepolitiken redovisas resultat om rennäring och andra näringar inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

3.5 Politikens inriktning

Politikens inriktning för utgiftsområdet redovisas i förekommande fall på delområdesnivå (se respektive avsnitt).

För avsnittet Medier redovisas politikens inriktning samlat inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

4 Statschefen

4.1 Budgetförslag

4.1.1 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten

Tabell 4.1 Anslagsutveckling 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten

Tusental kronor

2019	Utfall	144 685	Anslagssparande	
2020	Anslag	186 400 ¹	Utgiftsprognos	184 503
2021	Förslag	147 838		
2022	Beräknat	148 395 ²		
2023	Beräknat	149 878 ³		

¹ Inkl. beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 147 838 tkr i 2021 års prisnivå.

³ Motsvarar 147 838 tkr i 2021 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att täcka utgifter för statschefens officiella funktioner inklusive utgifter för kungafamiljen samt för Kungliga hovstatens och Kungliga slottsstatens förvaltningsutgifter.

Resultatredovisning

Verksamheten inom Hovstaten

Kungens konstitutionella statsceremoniella och officiella uppgifter utgör kärnan i Hovstatens årliga verksamhet. I dessa uppgifter ingår bl.a. öppnande av riksmötet, ordförandeskap i utrikesnämnden och i konseljer, audienser, statsbesök, officiella besök samt representation och möten med företrädare för den offentliga och den privata sektorn och med företrädare för det civila samhället. Kungen stöds i sitt uppdrag av kungafamiljen.

Av verksamhetsberättelsen för 2019 framgår att 31 utländska ambassadörer ackrediterats vid högtidliga audienser och att 12 avskedsaudienser hållits. Statsbesök från Republiken Korea togs emot och statsbesök till Irland och Italien genomfördes.

Det framgår vidare att det, som tidigare år, funnits ett stort intresse av kungligt deltagande i olika sammanhang. År 2019 inkom drygt 1 878 förfrågningar om kungligt deltagande. Kungen och kungafamiljen genomförde 967 officiella programpunkter under året, jämfört med 900 föregående år.

Till Hovstaten hör Riksmarskalksämberet med kansli, ekonomi- och personalavdelning, Hovmarskalkämberet och Informationsavdelningen.

Verksamheten inom Slottsstaten

Slottsstatens verksamhet omfattar huvudsakligen vård och underhåll av det kungliga kulturarvet samt utställnings- och visningsverksamhet. Organisatoriskt ansvarar Ståthållarämberet för den löpande skötseln och tillsynen av de elva kungliga slotten med tillhörande byggnader och parker. Husgerådskammaren med Bernadottebiblioteket svarar för förvaltning, underhåll och vård av det statliga lösöret på de kungliga slotten.

Ett flertal underhålls- och renoveringsprojekt utförs för närvarande i samarbete med Statens fastighetsverk. Det mest omfattande är den pågående fasadrenoveringen av Stockholms slott. Fortsatta investeringar i säkerhetshöjande åtgärder och informationssäkerhetsfrågor är prioriterade. Slottsstatens arbete med att öka tillgängligheten till de kungliga slotten fortsätter.

Hovstatens ekonomi

I enlighet med den överenskommelse som träffats mellan regeringen och Riksmarskalksämberet, vars huvudsakliga innehåll återges nedan under Regeringens överväganden, består den ekonomiska redovisningen av Hovstatens verksamhet av resultat- och balansinformation samt kommentarer i form av tilläggsupplysningar och noter. Redovisningen följer vedertagna principer som tillämpas för Slottsstaten. De anslagsmedel som avser Hovstaten uppgick 2019 till knappt 72 miljoner kronor. Medlen har använts för att finansiera kostnader för representation, statsbesök, resor, transporter, personal m.m. samt levnadsomkostnader som är direkt kopplade till statschefens funktion. Anslaget till Hovstaten utgjorde 81 procent av verksamhetens intäkter. Övriga intäkter bestod framför allt av avgifter och andra ersättningar. Likt föregående år utgjordes den största kostnadsposten, motsvarade 71 procent av de totala kostnaderna, av personalkostnader. Övriga driftskostnader, där de största posterna avsåg förbrukningskostnader och köpta tjänster, motsvarade 29 procent av kostnaderna. Verksamheten inom Hovstaten resulterade 2019 i en positiv kapitalförändring om 1,2 miljoner kronor.

Slottsstatens ekonomi

Slottsstaten har som tidigare år lämnat en årsredovisning enligt gängse utformning. Slottsstatens verksamhet finansieras med anslag, hyres- och arrendeintäkter, intäkter från visningar av de kungliga slotten och intäkter från försäljning i slottsbodarna. De anslagna medlen, som motsvarade 36 procent av verksamhetens intäkter, uppgick 2019 till 69 miljoner kronor plus ett engångsbelopp om 4 miljoner kronor för säkerhetshöjande åtgärder vid de kungliga slotten. Övriga intäkter härrör främst från avgifter och andra ersättningar och uppgick till 126 miljoner kronor, vilket var en ökning med drygt 9 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Av verksamhetens kostnader uppgick personalkostnaderna till 122 miljoner kronor, vilket var en ökning med 3,7 procent jämfört med föregående år, och övriga driftskostnader till 69 miljoner kronor.

Anställda inom Kungliga hov- och slottsstaten

Omräknat till heltid motsvarade de tillsvidareanställda 2019 ca 277 årsarbetskrafter, vilket var en ökning med 17 årsarbetskrafter jämfört med föregående år. Därutöver anlitas ett stort antal personer för tillfälliga uppdrag i form av timanställningar. Även dessa ökade 2019 till motsvarande 85 heltidstjänster. Ökningen av antalet tillsvidareanställda och timanställda förklaras av utökade öppettider inom den publika verksamheten.

Analys och slutsatser

Regeringen bedömer att verksamheten vid Hovstaten och Slottsstaten var omfattande under 2019.

Av Hovstatens verksamhetsberättelse för 2019 framgår att förbrukningen av anslaget varierar mellan åren. För 2019 redovisas en positiv kapitalförändring om 1,2 miljoner kronor. Kapitalförändringen över tid visar att verksamheten bedrivs på ett sätt som är förenligt med anslaget storlek.

Av årsredovisningen för Slottsstaten 2019 framgår att intäkterna från avgifter och andra ersättningar har fortsatt att vara betydande. I likhet med tidigare år översteg dessa ersättningar intäkterna från anslag. Slottsstatens satsningar på ökad tillgänglighet har inneburit större krav på säkerheten i och kring de kungliga slotten.

Regeringens överväganden

Tabell 4.2 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	146 400	146 400	146 400
Pris- och löneomräkning ²	1 985	2 544	4 032
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-547	-549	-555
varav BP21 ³	3 000	3 000	3 000
- Förstärkning av säkerheten kungliga slotten	3 000	3 000	3 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	147 838	148 395	149 878

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FIU10). Beloppet är således exkl. beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

³ Exkl. pris- och löneomräkning.

Kungliga hov- och slottsstaten ska enligt överenskommelse med regeringen årligen lämna en berättelse över den samlade verksamheten (prop. 1996/97:1 utg.omr. 1 avsnitt 4). Verksamhetsberättelsen ligger till grund för regeringens bedömning av medelsbehovet. Av det totala anslaget tillförs Hovstaten 51 procent, medan Slottsstaten tillförs 49 procent. Anslagsfördelningen mellan Hovstaten och Slottsstaten grundar sig på relationen mellan deras faktiska kostnader 1996. Kostnadsfördelningsnyckeln ska gälla långsiktigt och inte justeras till följd av smärre förändringar i organisationen eller verkliga kostnadsutfall. Några förändringar som gjort det motiverat att komma överens om en annan anslagsfördelning har hitintills inte inträffat. Anslagsmedlen som avser Hovstaten disponeras av Kammarkollegiet och betalas ut engångsvis efter rekvisition till H.M. Konungens hovförvaltning. Anslagsmedel som avser Slottsstaten utbetalas månadsvis i lika stora delar.

Regeringen och Riksmarskalksämberet har sedermera kommit överens om att som grund för en eventuell framtida ändring av anslagsfördelningen mellan Hovstaten och Slottsstaten ska större organisatoriska förändringar emellan redovisas i verksamhetsberättelsen för det budgetår då förändringen sker. Anslagets fördelning på de olika verksamhetsområdena ska dessutom bli föremål för en kontinuerlig diskussion mellan Riksmarskalksämberet och Regeringskansliet (prop. 2005/06:1 utg.omr. 1 avsnitt 6). Sådana diskussioner har förts under 2020 med hänvisning till vad verksamhetens allt högre krav på permanenta säkerhetshöjande åtgärder över tid vid de kungliga slotten innebär för Slottsstaten. Diskussionerna har lett fram till slutsatsen att det kan finnas skäl att se över anslagsfördelningen.

Enligt tidigare överenskommelse har tyngdpunkten i verksamhetsberättelsen legat på en redovisning av hur tilldelade medel använts när det gäller Slottsstaten. Regeringen och Riksmarskalksämberet enades emellertid 2013 om att den ekonomiska redogörelsen för Hovstaten ska utgöras av en uppställning som liknar den redogörelse som tidigare lämnats för Slottsstaten. Detta innebär att uppställningen ska bestå av resultat-

och balansinformation samt kommentarer i form av tilläggsupplysningar och noter (prop. 2013/14:1 utg.omr. 1 avsnitt 4).

Av förarbetena till regeringsformen framgår att Hovstaten står utanför den statliga förvaltningsorganisationen (prop. 1973:90 s. 176). Den verksamhet som Hovstaten bedriver omfattas inte av lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. Hovstaten omfattas inte heller av anslagsförordningens (2011:223) bestämmelser om bl.a. prövning av anslagssparande och indragning av anslag, eller andra delar av det ekonomiadministrativa regelverket för myndigheter under regeringen. Den ovan nämnda överenskommelsen ändrar inte ordningen att Kammarkollegiet betalar ut anslagsmedel engångsvis efter rekvisition.

Säkerheten vid de kungliga slotten behöver förstärkas. Riksmarskalksämberet har framfört att anslagsökningar för säkerhetshöjande åtgärder vid de kungliga slotten i sin helhet bör fördelas till Slottsstaten, även om det skulle innebära avsteg från den i övrigt gällande överenskommelsen om anslagsfördelning mellan Hovstaten och Slottsstaten. Regeringen anser därför att anslaget bör ökas med 3 000 000 kronor fr.o.m. 2021 och att ökningen i sin helhet bör fördelas till Slottsstaten. Inför budgetpropositionen för 2022 kan det, i enlighet med vad som ovan anförts, finnas skäl att se över överenskommelsen.

Regeringen föreslår att 147 838 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 148 395 000 kronor respektive 149 878 000 kronor.

5 Riksdagsförvaltningen

5.1 Utgångspunkter för Riksdagsförvaltningens verksamhet

Riksdagen har som det främsta demokratiska statsorganet konstitutionellt fastställda uppgifter i det svenska statsskicket. Riksdagen med dess ledamöter har som folkets främsta företrädare också en central roll i opinionsbildningen och en skyldighet att verka för att demokratins idéer blir vägledande inom samhällets alla områden. Riksdagen har även uppgifter som följer av internationella åtaganden och av medlemskapet i Europeiska unionen.

Riksdagens arbete bedrivs i enlighet med bestämmelserna i regeringsformen, riksdagsordningen och särskilda riksdagsbeslut om arbetets inriktning.

5.1.1 Riksdagsförvaltningens uppgift

Riksdagsförvaltningen är riksdagens förvaltningsmyndighet. Förvaltningens verksamhet regleras i riksdagsordningen och i lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen samt i annan lagstiftning och i föreskrifter på riksdagsområdet.

Riksdagsförvaltningen har endast en verksamhetsgren: Stöd till den parlamentariska processen.

Riksdagsförvaltningen har till uppgift att stödja riksdagens arbete. Förvaltningen ska se till att kammaren, utskotten, EU-nämnden, ledamöterna och övriga riksdagsorgan får det stöd och den service de behöver. Förvaltningen ska också informera allmänheten om riksdagens arbete och om EU-frågor samt handlägga ärenden som rör riksdagens internationella kontakter. Dessutom ansvarar förvaltningen för att vårda riksdagens byggnader och samlingar samt för myndighets- och förvaltningsuppgifter.

5.1.2 Riksdagsstyrelsens uppdrag till förvaltningen

Riksdagsförvaltningen ska skapa bästa möjliga förutsättningar för riksdagens och ledamöternas arbete genom att

- svara för ett väl fungerande stöd till arbetet i kammare och utskott med mera
- svara för ett väl fungerande stöd och service till ledamöter och partikanslier
- främja kunskapen om riksdagen och riksdagens arbete
- vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar
- vara en väl fungerande myndighet och arbetsgivare.

Dessa uppdrag utgör grunden för de fem uppdragsområden som Riksdagsförvaltningens verksamhet är indelad i:

- A. Stöd till arbetet i kammare och utskott med mera
- B. Stöd och service till ledamöter och partikanslier
- C. Kunskap om riksdagen och riksdagens arbete
- D. Vård och bevarande av byggnader och samlingar
- E. Myndighet och arbetsgivare.

Med utgångspunkt i uppdraget fastställer riksdagsstyrelsen en strategisk plan för Riksdagsförvaltningen varje valperiod. I den strategiska planen beskrivs ambitionerna och de övergripande prioriteringarna för valperioden. I mars 2019 beslutade riksdags-

styrelsen om en strategisk plan för Riksdagsförvaltningen för perioden 2019–2022. För en utförligare information se vidare Strategisk plan för Riksdagsförvaltningen 2019–2022 (dnr 1810-2018/19).

5.2 Resultatredovisning

Riksdagsförvaltningen har arbetat för att skapa bästa möjliga förutsättningar för riksdagens och ledamöternas arbete. Nedan följer en sammanfattning av Riksdagsförvaltningens resultat sedan januari 2019.

Riksdagsförvaltningen har

- givit kammare och utskott ett väl fungerande stöd. Kammarsammanträdena har i huvudsak genomförts enligt plan. Riksdagsförvaltningen har bistått vid utskottens beredning av ärenden samt i övriga åtaganden som ingår i utskottens arbete. Förvaltningen har även bistått EU-nämnden i de samråd som hållits med regeringen. För att förbättra stödet har flera utvecklingsinsatser genomförts under året. Till exempel har arbetet med att skapa driftssäkra it-system fortsatt, en förstudie för att införa en plattform för digital signering har genomförts och förvaltningen har arbetat vidare med att ta hand om resultatet av EU-kommitténs arbete. Utvecklingsarbetet har även omfattat områden som kontinuitet, krisberedskap, särskild krisberedskap och civilt försvar.
- givit ledamöter och partikanslier ett väl fungerande stöd och en god service. Under 2019 gjordes en översyn av utredningstjänstens verksamhet. Resultatet visade att utredningarna håller god kvalitet men att det också finns utvecklingsmöjligheter, framför allt när det gäller processfrågor. Det digitala servicecentret har fortsatt att utvecklas och tjänster har lanserats på Intranätet. En central del i förvaltningens stöd är att upprätthålla rätt säkerhetsnivåer. Bland annat arbetar förvaltningen vidare utifrån den säkerhetsplan som togs fram 2018.
- givit externa målgrupper möjlighet att få information och kunskap om riksdagens arbete och beslut. En satsning på att förbättra tillgängligheten på webbplatserna har genomförts och kommunikationen via film och sociala medier har utvecklats ytterligare. Intresset för att besöka riksdagen var fortsatt högt under 2019 när det gäller både visningar och besök i Demokrativerkstaden. Firandet av demokrati-jubileet intensifierades med exempelvis utställningar, seminarier, panelsamtal, teater och nytt material på jubileets webbplats.
- fortsatt att utveckla sitt arbete med att vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar. Arbetet med Framtidens riksdagshus som ramverk för de större renoveringarna fortsätter. Totalrenoveringen av ledamotshuset har startat och en fördjupad förstudie om ombyggnad av kvarteret Cephalus har avslutats. Förvaltningen har arbetat med att utveckla normering och kravställning i fastighetsprojekt. Arbetet med att ta fram underhållsplaner för interiörer och konst samt planer för akut räddning av konst har fortsatt.
- varit en väl fungerande myndighet och arbetsgivare. Riksdagsförvaltningen har fortsatt att skapa förutsättningar för ett långsiktigt och hållbart förbättringsarbete. Kompetensförsörjningsstrategin har uppdaterats och en satsning på att utveckla och stärka ledningskommunikationen har genomförts. Chefer har utbildats i feedback och en medarbetarundersökning har genomförts. Förvaltningen har även påbörjat ett arbete för att utveckla processen för planering och uppföljning. Tillgången till it-stöd i förvaltningen har varit stabil och under 2019 nåddes huvuddelen av miljömålen.

I tabellen nedan framgår Riksdagsförvaltningens intäkter, kostnader och transfereringar för verksamhetsgrenen Stöd till den parlamentariska processen.

Tabell 5.1 Intäkter, kostnader och transfereringar

Miljoner kronor

	2017	2018	2019
Intäkter ¹	47	36	35
Kostnader	1 490	1 517	1 704
<i>Nettokostnad</i>	<i>1 443</i>	<i>1 481</i>	<i>1 669</i>
Transfereringar	505	518	516
Totalt²	1 948	1 999	2 185

¹ Exklusive intäkter av anslag.² Alla belopp i tabellen redovisas i miljoner kronor. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

De högre kostnaderna för 2019 jämfört med 2018 beror främst på ändrad redovisningsprincip för avsättningar för ledamöters pensioner och avgångsförmåner i resultaträkningen. Dessutom ökar kostnaderna för avgångsförmåner året efter ett valår. Kostnaderna för löner, pensioner och hyror har också ökat.

För en mer utförlig redogörelse hänvisas till Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2019 (2019/20:RS1) samt utskottens egna verksamhetsberättelser.

Konstitutionsutskottet kommer under hösten 2020 att behandla Riksdagsförvaltningens årsredovisning för 2019. Vid behandlingen av årsredovisningen för 2018 (bet. 2019/20:KU1) hade utskottet inget att invända och riksdagen lade årsredovisningen till handlingarna.

5.3 Analys och slutsatser

Sammanfattningsvis har Riksdagsförvaltningen genomfört sina uppdrag med ett tillfredsställande resultat.

Det parlamentariska läget har medfört att beredningen av riksdagsärenden blivit än mer komplex. Kraven på Riksdagsförvaltningen att ge ett professionellt stöd i beslutsprocessen och att informera om riksdagsarbetet har i och med det mött nya utmaningar. Trots detta bedömer förvaltningen att kammaren, utskotten och EU-nämnden har fått ett väl fungerande stöd.

En annan stor utmaning för förvaltningen är renoveringen av ledamotshuset. Under våren beslutade riksdagsstyrelsen om byggstart. Det har uppkommit vissa förseningar i projektet men bedömningen är att byggnaden ändå ska kunna tas i bruk enligt plan.

Riksdagen ska fungera även om en mindre eller större kris skulle inträffa. Att ytterligare förstärka kontinuitetsförmågan har därför varit ett prioriterat område under 2019. Kontinuitetsarbetet har utvecklats bland annat genom ökad samordning och utvecklade kontinuitetsplaner för prioriterade processer.

Från och med mars 2020 har coronapandemin påverkat Riksdagsförvaltningens arbete inom samtliga uppdragsområden. Förvaltningen har gjort nödvändiga anpassningar och bedömer att ett fullgott och välfungerande stöd har kunnat ges trots förändrade förutsättningar.

5.4 Den årliga revisionens iakttagelser

Enligt Riksrevisionens uppfattning ger årsredovisningen en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Riksdagsförvaltningens finansiella ställning den 31 december 2019.

5.5 Budgetförslag

5.5.1 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Tabell 5.2 Anslagsutveckling 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Tusental kronor

2019	Utfall	966 492	Anslagssparande	-7 968
2020	Anslag	968 702 ¹	Utgiftsprognos	938 416
2021	Förslag	976 869		
2022	Beräknat	976 291 ²		
2023	Beräknat	986 486 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 970 868 tkr i 2021 års prisnivå.

³ Motsvarar 970 869 tkr i 2021 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för kostnader för

- ersättningar som riksdagens ledamöter enligt lag har rätt till inom ramen för sitt ledamotsuppdrag,
- stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen,
- talmannens verksamhet, resor och representation,
- utskottens utgående besök samt utrikes och inrikes resor och utfrågningar,
- internationellt och interparlamentariskt samarbete samt bidrag till interparlamentariskt samarbete,
- bidrag till föreningar i riksdagen,
- bidrag till Stiftelsen Sveriges Nationaldag,
- språkutbildning till riksdagens ledamöter samt för
- klimatkompensation.

Riksdagsstyrelsens överväganden

Stödet till politiska sekreterare

Stödet till partigrupperna i riksdagen för politiska sekreterare till riksdagens ledamöter regleras i 3 kap. lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen och riksdagsstyrelsens föreskrift (RFS 2016:6) om tillämpningen av lagen. Stödet är avsett att täcka kostnaderna för handläggarghjälp åt riksdagens ledamöter och beräknas efter normen en politisk sekreterare per riksdagsledamot. Schablonbeloppet för stödet till politiska sekreterare räknas upp med ca 2 procent från nuvarande 64 600 kronor till 65 900 kronor fr.o.m. den 1 januari 2021. Förslaget innebär att nivån på anslaget behöver ökas med 5 444 000 kronor fr.o.m. 2021.

Natoförsamlingen och Östersjökonferensen

Under 2021 planeras Natos parlamentariska församlings vårsession att hållas i Stockholm. Riksdagen kommer även att stå värd för den parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC) med anledning av att Sverige innehar ordförandeskapet i BSPC från augusti 2020 till augusti 2021. Anslaget föreslås därför ökas med 6 000 000 kronor för 2021.

Förtydligande av anslagets ändamål

Anslagets ändamål föreslås förtydligas med att bidrag även lämnas till Stiftelsen Sveriges Nationaldag.

Förstärkning av anslaget

Utfallet på ledamotsanslaget är svårt att beräkna eftersom det finns flera osäkerhetsfaktorer och kostnaden varierar över valperioden. De åren med högst kostnad är valåret och året därefter. Fluktuationer mellan åren har historiskt kunnat finansieras av upparbetat anslagssparande, men för 2019 var det nödvändigt att ta en del av anslagskrediten i anspråk. Sedan valet 2018 har kostnaderna ökat för främst pensioner, men också för arvoden. Efter förra valet har också kostnaderna för avgångsförmåner varit högre än vad de har varit efter tidigare val. De senaste åren har anslaget ökat genom engångshöjningar, men nu föreslås istället en nivåhöjning av anslaget så att den beräknade budgeten året före nästa val inryms. Riksdagsstyrelsen föreslår därför en förstärkning av anslaget med 30 000 000 kronor fr.o.m. 2021.

Riksdagsstyrelsen återkommer eventuellt i nästa års budgetproposition inför valåret 2022.

Anslagsförändringar

Tabell 5.3 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	968 702	968 702	968 702
Pris- och löneomräkning ²	7 013	12 463	22 708
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	1 154	-4 874	-4 924
varav BP21 ³	41 444	35 444	35 444
- Stödet till politiska sekreterare	5 444	5 444	5 444
- Natoförsamlingen och Östersjökonferensen	6 000		
- Förstärkning av anslaget	30 000	30 000	30 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	976 869	976 291	986 486

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Enligt riksdagsstyrelsens överväganden föreslås anslaget ökas med 41 444 000 kronor 2021 varav 35 444 000 kronor är nivåhöjande.

Tidigare beslutade och aviserade anslagsförändringar av anslaget innebär samtidigt att anslagsnivån minskas med 40 290 000 kronor fr.o.m. 2021.

Riksdagsstyrelsen föreslår att 976 869 000 kronor anvisas under anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 976 291 000 kronor respektive 986 486 000 kronor.

5.5.2 2.2 Riksdagens förvaltningsanslag

Tabell 5.4 Anslagsutveckling 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag

Tusental kronor

2019	Utfall	821 715	Anslagssparande	27 138
2020	Anslag	861 468 ¹	Utgiftsprognos	881 646
2021	Förslag	914 583		
2022	Beräknat	898 293 ²		
2023	Beräknat	905 139 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 891 492 tkr i 2021 års prisnivå.

³ Motsvarar 888 221 tkr i 2021 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Riksdagsförvaltningens förvaltningsutgifter, bidrag till föreningar i riksdagen och resebidrag till skolor. Anslaget får också användas för kostnader för stipendier till skolungdomar och kostnader för nämnder och riksdagsorgan enligt lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen.

Riksdagsstyrelsens överväganden

Demokratijubileet

2021 är det stora jubileumsåret för firandet. Då uppmärksammas att det är 100 år sedan det första valet med allmän och lika rösträtt genomfördes och demokratins slutliga genombrott. En rad aktiviteter planeras som på olika sätt ska manifesteras av de viktigaste politiska reformerna under 1900-talet. Firandet inleds den 26 januari 2021, på dagen 100 år sedan det andra riksdagsbeslutet togs om att införa allmän och lika rösträtt. I september 2021 planeras för jubileumsdagar med publika aktiviteter, seminarier och en föreställning.

Utveckling av webbplatsen frademokratin.riksdagen.se pågår med syfte att engagera människor i hela Sverige att vara delaktiga i demokratifirandet och öka kännedomen om att Sveriges riksdag firar demokratins 100-årsjubileum.

Utöver det stora firandet avser Riksdagsförvaltningen att fortsätta sprida kunskap om och väcka engagemang för demokratins betydelse i dåtid, nutid och framtid med en rad aktiviteter för att nå människor runt om hela landet.

Demokratijubileets webbplats utvecklas med filmer och fördjupande textmaterial som syftar till att inspirera och skapa engagemang för demokratifrågor. I den digitala kommunikationen ingår en virtuell utställning, som gör det möjligt att studera demokratins historia direkt i sin egen dator utan att behöva uppsöka en viss plats. Den nationella utställningen turnerar i landet, lokala tillägg görs. Panelsamtal och seminarier i egen regi ska genomföras, dessa filmas och görs tillgängliga via spridning på webbplatser och i riksdagens sociala mediekanaler. Riksdagsförvaltningen har för avsikt att vara aktiv på flera externa arenor under 2021.

Kostnaden beräknas till 18 900 000 kronor för vilket anslaget föreslås ökas 2021.

Riksdagsstyrelsen återkommer i nästa års budgetproposition med beräkningar för det avslutande jubileumsåret 2022.

Säkerhet och informations- och it-säkerhet

Under de senaste åren har det genomförts flera uppdrag och utvecklingsinitiativ inom ramen för områdena säkerhetsskydd (informationssäkerhet, tillträdesbegränsning och

säkerhetsprövning), krisberedskap, kontinuitet och planering för civilt försvar. Syftet är att på en övergripande nivå säkerställa att den parlamentariska beslutsprocessen kan fortgå över hela hotskalan, såväl i vardagen som vid incidenter, kriser och krigs fara eller krig.

För 2021 fortsätter utvecklingen, och förvaltningen har även identifierat ett utökat resursbehov då förvaltningen ökar uthålligheten inom krisberedskap samt arbetar med att säkra det fortsatta utvecklingsarbetet inom kontinuitet, säkerhetsskydd och planering för civilt försvar.

Att upprätthålla beslutade säkerhetsnivåer och ha en förmåga att hantera oönskade händelser leder till ökade bevakningskostnader. Det finns en ökad efterfrågan gällande bevakning samt en höjd ambitionsnivå med anledning av utvecklingen i omvärlden och aktuella hotbilder mot riksdagen. Det finns även ett ökat behov gällande informations- och it-säkerhet i plattformar och it-system.

Mot bakgrund av ovanstående behov av resursförstärkningar föreslås att anslaget ökas med 22 730 000 kronor 2021, varav 21 520 000 kronor är nivåhöjande.

Förstärkning inför EU-ordförandeskapet 2023

EU-samordningen behöver förstärkas inför planering och genomförande av EU-ordförandeskapet 2023 i riksdagen. Riksdagsvalet 2022 innebär att planeringen måste vara klar före valet. För detta föreslås anslaget ökas med 430 000 kronor 2021, 800 000 kronor 2022 och 430 000 kronor 2023.

Riksdagsstyrelsen planerar att återkomma till riksdagen i nästa års budgetproposition.

Bilateralt demokratifrämjande 2021–2023

Riksdagsstyrelsen har 18 december 2019 (Dnr 791-2019/20) fattat beslut om att 2020 inleda bilaterala demokratifrämjande samarbeten med ett till två parlament upp till tre år med möjlighet till förlängning. Riksdagens internationella kansli kommer att vara sammanhållande för projektet och vara sekretariat till styrgruppen som leder arbetet. Ytterligare en årsarbetskraft behöver också tillföras riksdagens internationella kansli. Anslaget föreslås därför ökas för åren 2021 till 2023 med 1 050 000 kronor för respektive år.

Utvärdering av penningpolitiken

Finansutskottet har i augusti 2018 beslutat om en utvärdering av penningpolitiken och utser de experter som ska genomföra uppdraget. Anslaget föreslås därför ökas med 1 600 000 kronor för 2021 och 2022.

Översyn av Riksdagens ombudsmän (JO)

En parlamentariskt sammansatt kommitté har sammankallats med uppdrag att göra en översyn av Riksdagens ombudsmän (JO). Översynen startade våren 2020 och uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2022. Översynen behandlar olika frågor som gäller bl.a. JO:s konstitutionella ställning, uppdrag, verksamhet och organisation. För åren 2021 och 2022 föreslås anslaget ökas med 2 780 000 kronor respektive 1 310 000 kronor.

Fortsatt utredning säkerhetsskyddslagen

En särskild utredare har tillsatts 2020 som ska överväga vissa frågor inom regelverket om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter. Förslagen ska komplettera de förslag som lämnades i framställningen Ny lag om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter (framst. 2018/19:RS6). För de kostnader som uppstår 2021 föreslås anslaget ökas med 560 000 kronor.

Kringkostnader vid renoveringen av ledamotshuset

I samband med renoveringen av ledamotshuset uppkommer även säkerhetsrelaterade kostnader 2021 på förvaltningsanslaget. Merparten av kringkostnaderna gällande ledamotshuset kommer dock att infalla 2022, dvs. närmare projektets färdigställande. Till detta tillkommer investeringar. Med anledning av ovanstående föreslås anslaget ökas med 650 000 kronor för 2021. Riksdagsstyrelsen avser att återkomma till riksdagen i nästa års budgetproposition.

Förstärkning av anslaget

Under de senaste åren har ett arbete med att fastställa servicenivåer, och därmed kunna effektivisera verksamheten, pågått. Riksdagsförvaltningen bedömer det dock vara svårt att effektivisera vissa delar av verksamheten utan att påverka stödet till den parlamentariska processen då en omfattande del av förvaltningsanslagets utgifter är hänförliga till ledamöter och partikanslier. Historiskt har det funnits ett anslags-sparande som har kunnat finansiera ambitions- och kostnadsökningar men inför 2021 finns inte den möjligheten.

Coronapandemin har dessutom påverkat riksdagens och därmed även Riksdagsförvaltningens arbetssätt. Förvaltningen har gjort nödvändiga anpassningar men ser att behovet kan komma att kvarstå och behöva utvecklas.

Riksdagsstyrelsen föreslår därför en förstärkning av anslaget med 10 000 000 kronor fr.o.m. 2021.

Anslagsförändringar

Tabell 5.5 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	861 468	861 468	861 468
Pris- och löneomräkning ²	11 419	18 078	28 045
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	41 696	18 747	15 626
varav BP21 ³	58 700	36 280	33 000
- Demokratijubileet	18 900		
- Säkerhet och informations- och it-säkerhet	22 730	21 520	21 520
- Förstärkning inför EU-ordförandeskapet 2023	430	800	430
- Bilateralt demokratifrämjande 2021–2023	1 050	1 050	1 050
- Utvärdering av penningpolitiken	1 600	1 600	
- Översyn av Riksdagens ombudsmän (JO)	2 780	1 310	
- Fortsatt utredning säkerhetsskyddslagen	560		
- Kringkostnader vid renovering av ledamotshuset	650		
- Förstärkning av anslaget	10 000	10 000	10 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	914 583	898 293	905 139

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Enligt riksdagsstyrelsens överväganden föreslås anslaget ökas med 58 700 000 kronor 2021, varav 31 520 000 kronor är nivåhöjande.

Tidigare beslutade och aviserade anslagsförändringar innebär samtidigt att anslagsnivån minskas med 17 004 000 kronor 2021.

Riksdagsstyrelsen föreslår att 914 583 000 kronor anvisas under anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 898 293 000 kronor respektive 905 139 000 kronor.

Låneram

Riksdagsstyrelsens förslag: Riksdagsförvaltningen bemyndigas att under 2021 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 130 000 000 kronor.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag: För 2021 beräknas investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet uppgå till ca 50 000 000 kronor.

De investeringar som är planerade för 2021 gällande myndighetens verksamhet ryms inom nuvarande låneram.

5.5.3 2:3 Riksdagens fastighetsanslag

Tabell 5.6 Anslagsutveckling 2:3 Riksdagens fastighetsanslag

Tusental kronor

2019	Utfall	116 679	Anslagssparande	50 127
2020	Anslag	100 000 ¹	Utgiftsprognos	105 900
2021	Förslag	100 000		
2022	Beräknat	100 000		
2023	Beräknat	100 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för kostnader för särskilt beslutat underhåll i Riksdagsförvaltningens egna fastigheter och bostadsrätter. Det får också användas för kostnader för renoverings- och underhållsåtgärder, evakueringslokaler i samband med renoveringsarbeten, markskötsel och utemiljö, konst, fast inredning samt kostnader för it-system kopplade till denna verksamhet. Anslaget får även användas för att täcka kostnader för räntor och avskrivningar för ovanstående.

Anslaget får också användas för kostnader för förvärv av mark för framtida byggnation av en extern godsmottagning.

Riksdagsstyrelsens överväganden

Riksdagsförvaltningen har tagit fram en övergripande långsiktig planering för att förvalta och utveckla fastigheterna som kallas Framtidens riksdagshus. Detta övergripande och strategiska program innehåller planeringen för kommande ombyggnader, underhåll och utveckling av riksdagens fastigheter. Varje fastighet har dessutom en fastställd underhållsplan som uppdateras löpande.

Det finns ett stort underhållsbehov i fastighetsbeståndet och omfattande renoveringsarbeten beräknas pågå in på 2030-talet. Detta påverkar resursbehovet, kostnaderna för avskrivningar och räntor och medför behov av högre låneram. Som en följd av

renoveringarna kommer även kostnaderna för tillfälliga evakueringslokaler att vara höga.

Projekt ledamotshuset, fastigheten Mars och Vulcanus 1, pågår. Därtill pågår ett antal löpande underhållsprojekt och verksamhetsanpassningar av riksdagens byggnader och lokaler, exempelvis fönsterrenoveringar och fasadrenoveringar samt anpassningar av lokalen i Iason. Riksdagsförvaltningen fortsätter att planera för en ny godsmottagning samt ny larmcentral.

Projekt ledamotshuset (kvarteret Mars och Vulcanus 1)

Byggproduktion pågår i projekt ledamotshuset sedan våren 2019. Projektet beräknas att pågå fram till 2022. För 2021 uppskattas investeringskostnaden för projektet till 580 000 000 kronor. Den totala projektkostnaden uppskattas till mellan 1 500 000 000 kronor och 1 700 000 000 kronor.

Projekt ledamotshuset medför vissa investerings- samt anslagspåverkande kostnader även på förvaltningsanslaget under byggnadstiden och vid projektets färdigställande.

Renovering av fogar och fasader, riksbyggnaderna

Renoveringen av fogar och fasader gällande riksbyggnaderna fortsätter. Investeringen pågår under flera år och syftar till att bevara riksbyggnaderna och därmed anslagsfinansieras enligt lagen (2016:1091) om budget och ekonomiadministration för riksdagens myndigheter.

Ombyggnad av kvarteret Cephalus

Förstudien för ombyggnad av kvarteret Cephalus avslutades under 2019. Enligt planeringen inom ramen för programmet Framtidens riksdagshus ska renoveringen påbörjas efter att ledamotshuset är färdigställt. Riksdagsstyrelsen förväntas fatta beslut om ett eventuellt projekt under hösten 2020. Under år 2021 planeras en programhandling att tas fram. En ombyggnation av kvarteret Cephalus kan väntas uppgå till betydande belopp.

Ny godsmottagning

Riksdagsstyrelsen fattade beslut om att starta programarbete för ny godsmottagning i maj 2020. Ett eventuellt projekt kommer preliminärt att pågå till slutet av 2023. Under 2021 kan beslut om projektering fattas, och riksdagsstyrelsen återkommer i så fall i nästa års budgetproposition med närmare beräkningar. En tidig kostnadsuppskattning är mellan 100 000 000 kronor och 150 000 000 kronor.

Renovering storkök

En förstudie för renovering av storkök och självservering pågår under 2020. Därefter kan Riksdagsstyrelsen komma att fatta beslut om ett projekt under våren 2021. Förstudien tar fram ett förslag på tidplan för genomförande av projektet. Riksdagsstyrelsen planerar att återkomma till riksdagen i nästa års budgetproposition.

Larmcentral

Förstudien för ny larmcentral avslutades 2019. Under 2020 utreds förutsättningar för de verksamheter som behöver flytta innan produktion kan starta. Under våren 2021 kan Riksdagsstyrelsen komma att fatta beslut om ett projekt. Projektering planeras till 2021 och produktion år 2022. Riksdagsstyrelsen planerar att återkomma till riksdagen i nästa års budgetproposition.

Anslagsförändringar

Tabell 5.7 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 2:3 Riksdagens fastighetsanslag

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	100 000	100 000	100 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	100 000	100 000	100 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Riksdagsstyrelsen föreslår att 100 000 000 kronor anvisas under 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 100 000 000 kronor respektive 100 000 000 kronor.

Investeringsplan

Riksdagsstyrelsens förslag: Investeringsplanen för 2021–2023 för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* godkänns som riktlinje för Riksdagsförvaltningens fastighetsinvesteringar (tabell 5.8).

Tabell 5.8 Investeringsplan för Riksdagsförvaltningen

Miljoner kronor

	Utfall 2019	Prognos 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Summa 2021– 2023
Anskaffning och utveckling av nya investeringar						
varav investeringar i anläggningstillgångar						
Finansiering av anskaffning och utveckling						
Vidmakthållande av befintliga investeringar	231	588	663	281	70	1 014
Underhåll och renoveringsplan	44	52	77	60	60	197
Projekt ledamotshuset	187	530	580	211		791
Fogar och fasader riksbyggnaderna	0	5	6	10	10	26
varav investeringar i anläggningstillgångar	231	588	663	281	70	1 014
- byggnader, mark och annan fast egendom	231	588	663	281	70	1 014
Finansiering vidmakthållande	231	588	663	281	70	1 014
Anslag 2:3 Riksdagens fastighetsanslag	9	8	6	10	10	26
Övrig kreditram (lån i Riksgäldskontoret)	223	580	657	271	60	988
Totala utgifter för anskaffning, utveckling och vidmakthållande av investeringar	231	588	663	281	70	1 014
Totalt varav investeringar i anläggningstillgångar	231	588	663	281	70	1 014

Nivån på investeringar som föreslås för perioden 2021–2023 baserar sig på nuvarande beslutade och planerade underhålls- och renoveringsåtgärder av Riksdagsförvaltningens fastigheter. I jämförelse med investeringsplanen i budgetpropositionen för 2020 är beloppen för 2021 och 2022 höjda. Detta beror främst på projekt ledamotshuset.

Låneram

Riksdagsstyrelsens förslag: Riksdagsförvaltningen bemyndigas att under 2021 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 2 000 000 000 kronor.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag: De investeringar som är planerade för 2021 inryms inte inom nuvarande låneram. Därför föreslås en ökning av låneramen för 2021 med 500 000 000 kronor till 2 000 000 000 kronor. Ökningen av låneramen beror främst på projekt ledamotshuset. Då renoveringarna av riksdagens fastigheter kommer att pågå under flera år framöver kommer låneramen att behöva utökas.

6 Riksdagens ombudsmän

6.1 Uppdrag och övergripande mål

Riksdagens ombudsmäns (JO) uppgift är, enligt 13 kap. 6 § regeringsformen samt lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän (JO-instruktionen), att utöva tillsyn över tillämpningen i offentlig verksamhet av lagar och andra författningar. Ombudsmännen ska särskilt se till att domstolar och förvaltningsmyndigheter i sin verksamhet iakttar regeringsformens bud om saklighet och opartiskhet och att medborgarnas grundläggande fri- och rättigheter inte träds för när i den offentliga verksamheten. Ombudsmännen ska också verka för att brister i lagstiftningen avhjälps.

JO har vidare till uppgift att fullgöra de uppgifter som ankommer på ett nationellt besöksorgan (National Preventive Mechanism, NPM) enligt det fakultativa protokollet den 18 december 2002 till Förenta nationernas konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (Opcat).

Ett övergripande syfte med verksamheten är att främja rättssäkerheten och höja den rättsliga kvalitetsnivån i myndighetsutövningen.

En förutsättning för JO:s verksamhet är att den åtnjuter högt förtroende hos såväl allmänheten som de domstolar och myndigheter som JO granskar. JO:s verksamhet ska utgöra en förebild för offentlig verksamhet. För att säkerställa detta har följande övergripande mål satts upp för verksamheten:

- Verksamheten ska kännetecknas av hög kvalitet och effektivitet.
- JO:s funktion ska vara väl känd i alla delar av samhället och det ska vara lätt att komma i kontakt med JO.
- JO ska hålla sig välinformerad om förhållandena i den offentliga verksamheten och om enskilda gruppers aktuella situation.
- JO:s beslut ska ha stor genomslagskraft.
- JO ska ha en god arbetsmiljö och vara en attraktiv arbetsplats.

JO ska även delta i internationellt samarbete dels för att sprida idén om rättslig kontroll genom oberoende ombudsmannainstitutioner, dels för övrigt erfarenhetsutbyte.

I syfte att genomföra uppdraget och uppnå de övergripande målen har strategier utarbetats. Strategierna och mer preciserade mål för verksamheten kommer att anges i JO:s verksamhetsplan för 2021.

6.2 Resultatredovisning

JO:s tillsyn är inriktad på fri- och rättighetsfrågor och frågor som rör regeringsformens regler om saklighet och opartiskhet.

Riksdagens konstitutionsutskott har betonat att klagomålsprövningen är JO:s viktigaste uppgift och den som är bäst ägnad att uppfylla syftet med JO:s verksamhet i stort. Denna verksamhet har också prioriterats.

I verksamhetsplanen för 2019 satte JO upp mer preciserade mål rörande handläggningstider, ärendebalanser, utredning av klagomålsärenden, inspektioner,

Opcat-verksamheten, besvarande av lagstiftningsremisser och den internationella verksamhetens inriktning.

Under 2019 registrerades drygt 9 300 nya klagomålsärenden. Ett av verksamhetsmålen var att 80 procent av avskrivningsärendena skulle vara avslutade inom två månader från det att ärendet kom in. Av avskrivningsärendena avslutades ca 89 procent inom denna tid. Målet nåddes således. För de remitterade ärendena var målet att minst 60 procent skulle ha en handläggningstid som understeg ett år. Detta mål nåddes i det närmaste, då 59 procent av de remitterade ärendena hade en handläggningstid som understeg ett år. Målen att ärendebalansen inte skulle öka och att antalet ärenden äldre än ett år i balans skulle minska har båda nåtts. Ett ytterligare mål var att inga ärenden inkomna efter den 1 januari 2018 skulle ha en handläggningstid som översteg 18 månader. Detta mål har inte uppnåtts, JO hade vid 2019 års utgång 32 sådana ärenden i balans. I verksamhetsplanen för 2019 angavs också att ärenden som rör långa handläggningstider hos myndigheter och myndigheternas hantering av framställningar om utlämnande av allmänna handlingar skulle prioriteras. I praktiken har inte alla ärenden rörande långa handläggningstider handlagts med förtur och bedömningen görs att målet därmed inte helt har uppnåtts.

Tabell 6.1 Ärendebalansen vid utgången av åren 2017–2019

Antal	2017	2018	2019
Tillsynsärenden	1 384	1 535	1 447
Lagstiftningsremisser	25	8	17
Summa	1 409	1 543	1 464
<i>varav tillsynsärenden äldre än ett år</i>	<i>108</i>	<i>159</i>	<i>153</i>

För inspektionsverksamheten var målet att minst 20 inspektioner skulle avslutas på tillsynsavdelningarna. Detta mål nåddes och 24 inspektioner avslutades under 2019. Inom Opcat-verksamheten avslutades 30 inspektioner under året, vilket var 8 fler än det uppsatta målet.

Ytterligare mål som angavs i verksamhetsplanen för 2019 var att JO skulle belysa viktiga rättssäkerhetsaspekter i besvarandet av lagstiftningsremisser och i största möjliga utsträckning ta emot internationella besök som söker information om verksamheten. Bedömningen har gjorts att verksamhetsmålen i dessa delar har uppnåtts.

6.3 Analys och slutsatser

JO har en i huvudsak mycket god måluppfyllelse. Myndigheten har dock inte fullt ut nått samtliga mål när det gäller handläggningstider och inte heller när det gäller målsättningen att inte ha några ärenden inkomna efter den 1 januari 2018 som är äldre än 18 månader. Bidragande faktorer till detta bedöms vara bl.a. det ökade antalet nyregistrerade tillsynsärenden, det ökade antalet avslutade tillsynsärenden och ett relativt stort antal nyanställda under året (däribland två justitieombudsmän, en kanslichef och en byråchef).

För ytterligare resultatinformation hänvisas till JO:s ämbetsberättelse för verksamhetsåret 1 juli 2018 – 30 juni 2019 samt till årsredovisningen för 2019.

6.4 Den årliga revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har för 2019 bedömt årsredovisningen som i allt väsentligt rättvisande.

6.5 Budgetförslag

6.5.1 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)

Tabell 6.2 Anslagsutveckling 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)

Tusental kronor

2019	Utfall	105 029	Anslagssparande	5 330
2020	Anslag	112 428 ¹	Utgiftsprognos	112 482
2021	Förslag	117 562		
2022	Beräknat	120 588 ²		
2023	Beräknat	119 976 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 119 545 tkr i 2021 års prisnivå.

³ Motsvarar 117 562 tkr i 2021 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Riksdagens ombudsmäns (JO) förvaltningsutgifter och anskaffningar av anläggningstillgångar.

Riksdagens ombudsmäns (JO) överväganden

Tabell 6.3 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	112 428	112 428	112 428
Pris- och löneomräkning ²	1 434	2 428	3 772
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer varav BP21 ³	3 700	5 732	3 776
- Tjänstepensioner	3 000	3 000	3 000
- IT	1 200	1 200	1 200
- Kommunikation	900	900	900
- Externwebb		2 000	
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	117 562	120 588	119 976

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

JO beviljades inför 2020 medel till ytterligare tre föredragande. Till sommaren 2020 har JO i princip full bemanning, inklusive det beviljade tillskottet av föredragande. Förutsättningarna för måluppfyllelse under 2020 är i det hänseendet goda, förutsatt att antalet nyregistrerade ärenden under 2020 hamnar på ungefär samma nivå som 2019, men resultatet kommer i viss mån också att påverkas av den pandemi som brutit ut under årets första kvartal. Antalet nyregistrerade ärenden ökade med ca 15 procent under årets tre första månader, jämfört med samma period 2019. Under januari och februari gällde det ökade antalet anmälningar många olika områden, medan ökningen under mars till stor del berodde på en kraftig ökning av antalet anmälningar mot kriminalvården och hälso- och sjukvården. På övriga områden låg antalet

nyregistrerade ärenden kvar på samma, eller något lägre, nivåer. Under april var det totala antalet nyregistrerade ärenden däremot nära tio procent lägre än förra året. Det är i dagsläget svårt att förutse om den stadiga ökningen av antalet nyregistrerade ärenden som konstaterats under senare år, och även under inledningen av detta år, kommer att fortsätta även under 2020. Det förefaller dock troligt, och JO bedömer att det för 2022 kan komma att behövas medel för ytterligare juristtjänster.

Mellan 2018 och 2019 ökade JO:s kostnader för tjänstepension med 3 775 000 kronor till 16 339 000 kronor. Under 2019 använde JO 3 513 000 kronor av anslagssparandet för att klara kostnadsökningen.

Prognosen för kostnaden för tjänstepension är att denna ligger kvar på en hög nivå för 2020 och 2021. Detta förklaras dels av generella kostnadsökningar inom statsförvaltningen, dels av att JO är en myndighet med stor andel specialister där mer än 75 procent av de anställda har en lönenivå som överstiger den brytpunkt där den förmånsbestämda delen av tjänstepensionen ökar. JO klarar inte att täcka den ökande kostnaden genom besparingar eller effektiviseringar i den övriga verksamheten utan att det skulle få större konsekvenser för verksamheten. JO:s anslag bör därför förstärkas med 3 000 000 kronor fr.o.m. 2021.

Kostnaden för tjänstepension kan förändras ytterligare om det blir skiften på ledande befattningshavare, t.ex. om en anställd med hög lön som har arbetat kvar efter 65 år ska ersättas med en yngre person. JO:s prognostiserade kostnad för 2021 utgår från bemanningen i maj 2020.

Den pågående pandemin har ytterligare tydliggjort behovet av fortsatt utveckling av myndighetens it-stöd, även om den tillfälliga övergången till huvudsakligen hemarbete har fungerat väl. Den it-ansvarige som JO anställde 2019 har kartlagt och analyserat JO:s behov av utveckling inom it-området. Den viktigaste slutsatsen är att JO:s it-miljö är föråldrad och att flera delar, t.ex. intranätet, den externa webben, ärendehanteringssystemet och det digitala mötesverktyget, kommer att behöva ses över och bytas ut inom de närmast kommande åren. Nu nämnda satsningar bedöms leda till en ökad effektivitet i ärendehandläggningen, men också bättre kommunikation med omvärlden och därmed ökad kvalitet i verksamheten. Det rör sig alltså om ett successivt arbete och kostnadsökningen för de satsningar som behöver göras fr.o.m. 2021 bedöms stanna vid 200 000 kronor jämfört med 2020. Plattformen för den externa webben behöver bytas ut 2022 och i samband med det planerar JO att med stöd av extern part genomföra en större modernisering också av innehållet, till en uppskattad investeringskostnad om 2 000 000 kronor.

I JO:s utvärdering av olika it-driftsformer har bedömts att JO:s högt ställda krav på it- och informationssäkerhet, särskilt rörande känsliga personuppgifter, begränsar möjligheterna att utkontraktera i vart fall vissa delar av myndighetens it-drift. Behovet av att JO:s it-säkerhet analyseras ytterligare har också framhållits av JO:s internrevisorer. JO överväger att övergå till att delvis sköta den egna it-driften, vilket förutsätter en förstärkning av befintliga personalresurser. En sådan förstärkning behövs också för att bistå i arbetet med det utvecklingsarbete som planeras under de närmaste åren. Beräknad kostnad för detta uppgår till 1 000 000 kronor. JO bedömer att förstärkningen på sikt kommer att leda till att JO kan minska utgifterna för externa it-kostnader.

JO:s anslag förstärktes 2020 med 1 400 000 kronor för investering i ett e-arkiv. Det avtal om köp av e-arkiv som en tidigare upphandling lett till hävdades 2018, och under 2019 pågick arbete med en ny upphandling. Det statliga ramavtal som upphandlingen kunde ske mot löpte dock ut, och förhandlingarna om ett nytt ramavtal har inte avslutats. En ny egen upphandling och andra alternativ, bl.a. samarbete med

riksdagsförvaltningen, har utretts. JO:s överväganden rörande driftsformer kan påverka vilka alternativ som står till buds för investeringen i ett e-arkiv. Tidpunkten för investeringen, och den bedömda investeringskostnaden, kan därmed påverkas av nu nämnda överväganden.

Sammantaget leder den redovisade bedömningen av myndighetens behov av it-stöd till att JO:s anslag bör förstärkas med 1 200 000 kronor fr.o.m. 2021 och med 2 000 000 kronor 2022.

Som nämnts är det en förutsättning för JO:s verksamhet att den åtnjuter högt förtroende hos såväl allmänheten som de domstolar och myndigheter som JO granskar. JO:s verksamhet ska utgöra en förebild för offentlig verksamhet. Konkreta undersökningar av anmälarnas, allmänhetens och myndigheternas syn på JO:s verksamhet (så kallade brukarundersökningar), har inte utförts i någon omfattning. För att få ytterligare kunskap om behovet av åtgärder för att säkerställa att verksamheten är väl känd och åtnjuter högt förtroende samt att JO:s beslut har stor genomslagskraft behöver brukarundersökningar genomföras med viss regelbundenhet. JO har för avsikt att anlita en extern part för att bistå i arbetet med sådana undersökningar.

Ett av JO:s övergripande mål är att JO ska hålla sig välinformerad om förhållandena i den offentliga verksamheten och om enskilda gruppers aktuella situation. JO tar emot ett mycket stort antal klagomål, har en aktiv mediebevakning och har regelbundna kontakter med civilsamhället, framför allt rörande frihetsberövade personers situation. Under det pågående pandemiutbrottet har det tydliggjorts att ytterligare åtgärder bör vidtas för att säkerställa att JO verkligen får relevant information om sådana förhållanden i den offentliga verksamheten som JO kan behöva granska. Det handlar bl.a. om ytterligare dialogmöten med myndigheter och ytterligare kontakter med civilsamhället. JO har även för avsikt att anlita en extern part för att undersöka behovet av och möjligheterna till ytterligare metoder för informationsinhämtning.

Inom ramen för uppdraget som nationellt besöksorgan behöver fler rapporter översättas till engelska än vad som hittills varit fallet.

Sammantaget görs bedömningen att de undersökningar och ytterligare åtgärder som bör vidtas inom kommunikationsområdet, vissa av dem regelbundet, och de ytterligare översättningar som behöver göras, medför en kostnadsökning motsvarande 900 000 kronor och JO:s anslag bör därför förstärkas med det beloppet fr.o.m. 2021.

Riksdagens ombudsmän (JO) föreslår att 117 562 000 kronor anvisas under anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 120 588 000 kronor respektive 119 976 000 kronor.

Anslagsfinansiering av anläggningstillgångar

Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag: Riksdagens ombudsmän (JO) får för 2021 anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet.
--

Skälen för Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag: Enligt 4 kap. lagen (2016:1091) om budget och ekonomiadministration för riksdagens myndigheter ska anläggningstillgångar – med vissa särskilt angivna undantag – finansieras med lån i Riksgäldskontoret, om inte riksdagen beslutar att finansiering ska ske på annat sätt. JO har hittills fått använda anslagsmedel för att finansiera sina anläggningstillgångar, bl.a. med hänsyn till att dessa investeringar normalt är av ringa omfattning. JO bedömer att denna ordning bör gälla även under 2021.

7 Riksrevisionen

7.1 Riksrevisionen

Riksrevisionen är en myndighet under riksdagen med huvudsaklig uppgift att granska genomförandet och resultatet av det statliga åtagandet, att statliga insatser är effektiva och att god ordning råder i den statliga redovisningen.

Riksrevisionen har även i uppdrag att företräda Sverige som det nationella revisionsorganet samt att bedriva internationellt utvecklingsamarbete.

Närmare bestämmelser om Riksrevisionens verksamhet finns bl.a. i 13 kap. 7–9 §§ regeringsformen, lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. och lagen (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen.

7.2 Mål för Riksrevisionen

Riksrevisionens verksamhet främjar en god förvaltning. Med detta avses att statens verksamhet ska bedrivas med hög effektivitet och enligt gällande regelverk, att den redovisas på ett tillförlitligt sätt samt att god hushållning av statens resurser iakttas.

Riksrevisionens internationella utvecklingsamarbete bidrar till att stärka de nationella revisionsorganens kapacitet och förmåga att bedriva revision enligt internationella standarder.

7.3 Resultatredovisning

Resultaten av Riksrevisionens verksamhet redovisas i myndighetens årsredovisning, i årliga rapporten och i uppföljningsrapporten. Riksrevisionen rapporterar därtill till riksdagen vart fjärde år (senast 2018) om resultatet av sitt internationella utvecklingsamarbete.

Under 2019 slutförde Riksrevisionen granskningen av myndigheternas årsredovisningar för räkenskapsåret 2018. Totalt lämnades 231 revisionsberättelser för myndigheter och andra organisationer som ingår i Riksrevisionens mandat, samtliga i tid. 21 myndigheter eller organisationer fick en modifierad revisionsberättelse för räkenskapsåret 2018 (2017: 14, 2016: 15). Det vanligaste skälet till en modifierad revisionsberättelse är att myndigheter överskrider sina anslag eller bemyndiganderamar.

Under 2019 publicerades 39 granskningsrapporter, vilka är väl fördelade över riksdagens utskott. Förhållandevis många granskningar genomfördes 2019 inom finans- och socialförsäkringsutskottens områden.

I rollen som nationellt revisionsorgan har Riksrevisionen aktivt bidragit till utvecklingen av revisionsstandarder inom INTOSAI (International Organization for Supreme Audit Institutions). Riksrevisionen genomförde under 2019 flera åtaganden på EU-nivå, till exempel genom kontakter med Europeiska revisionsrätten (ECA). I övrigt har Riksrevisionen avslutat en peer review (när en revisionsmyndighet granskar en annan revisionsmyndighet) av Kanadas revisionsmyndighet och påbörjat en peer review av Nederländernas revisionsmyndighet.

Verksamheten inom det internationella utvecklingssamarbetet genomfördes under 2019 i stort i enlighet med beslutade projektplaner och samförståndsavtal. Riksrevisionen bedrev under året verksamhet i tre regionala och tio bilaterala samarbetsprojekt.

Tabell 7.1 Verksamhetens nettokostnader 2019

Tusentals kronor

Verksamhetsgren	Belopp
Årlig revision	159 960
Effektivitetsrevision	153 299
Nationellt revisionsorgan	17 150
Internationellt utvecklingssamarbete	51 814
Summa	382 223

Anm.: Tabellen visar verksamhetens nettokostnader. Kostnader och lämnade bidrag (transfereringar) minus andra intäkter än av anslag.

7.4 Den externa revisionens iakttagelser

Konstitutionsutskottet har uppdragit åt en extern revisionsbyrå att utföra revision av Riksrevisionen. Revisionsbyrån har i sin revisionsberättelse bedömt att Riksrevisionens årsredovisning är i allt väsentligt rättvisande.

7.5 Budgetförslag

7.5.1 2:5 Riksrevisionen

Tabell 7.2 Anslagsutveckling 2:5 Riksrevisionen

Tusental kronor

2019	Utfall	330 555	Anslagssparande	-40
2020	Anslag	347 909 ¹	Utgiftsprognos	345 315
2021	Förslag	352 358		
2022	Beräknat	355 457 ²		
2023	Beräknat	359 628 ³		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 352 358 tkr i 2021 års prisnivå.

³ Motsvarar 352 358 tkr i 2021 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Riksrevisionens förvaltningsutgifter utom för Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete som finansieras inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Riksrevisionens överväganden

Tabell 7.3 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 2:5 Riksrevisionen

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	347 909	347 909	347 909
Pris- och löneomräkning ²	4 449	7 548	11 719
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	352 358	355 457	359 628

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

Riksrevisionen bedömer att anvisat anslag det kommande året endast bör påverkas av pris- och löneomräkning.

Riksrevisionen föreslår att 352 358 000 kronor anvisas under anslaget 2:5 *Riksrevisionen* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 355 457 000 kronor respektive 359 628 000 kronor.

Låneramar

Riksrevisionens förslag: Riksrevisionen bemyndigas att under 2021 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 30 000 000 kronor.

Skälen för Riksrevisionens förslag: Investeringsbehovet har minskat något, bland annat avseende myndighetens flytt till nya lokaler under 2020 och en låneram inför 2021 på 30 000 000 kronor bedöms som tillräcklig. Därför föreslår Riksrevisionen att myndighetens låneram minskas med 5 000 000 kronor till 30 000 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Den årliga revision som Riksrevisionen utför är avgiftsbelagd. Inkomsterna tillförs inkomsttitel 2558 *Avgifter för årlig revision*.

Tabell 7.4 Offentligrättslig verksamhet: Avgifter för årlig revision, inkomsttitel 2558

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat	Ackumulerat resultat
Utfall 2019	153 456	0	147 386	6 070	1 809
Prognos 2020	153 000	0	153 000	0	1 809
Budget 2021	153 000	0	153 000	0	1 809

Den årliga revisionen ska vara avgiftsbelagd. Inkomsterna redovisas mot inkomsttitel och disponeras således inte av Riksrevisionen. Avgifterna ska beräknas så att full kostnadstäckning uppnås över tid. Riksrevisionen gör årligen en uppföljning av avgiftsområdet.

Tabell 7.5 Uppdragsverksamhet: Avgiftsfinansierade internationella uppdrag

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt-kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2019	226	192	34	707
Prognos 2020	220	220	0	707
Budget 2021	220	220	0	707

Den internationella uppdragsverksamheten har avsett revision av verksamheten inom Östersjöstaternas råd (Council of the Baltic Sea States, CBSS). Intäkterna disponeras av Riksrevisionen.

Överskott avses fortsatt disponeras av Riksrevisionen för att kunna användas i samband med framtida uppdrag.

8 Sametinget och samepolitiken

8.1 Mål för området

Det övergripande målet för samepolitiken är att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologisk hållbar rennäring och andra samiska näringar (prop. 2005/06:1 utg.omr. 23, bet. 2005/06:MJU2, rskr. 2005/06:108).

Regeringens arbete ska även bidra till att Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling genomförs och att flera av målen i agendan uppfylls. Det gäller bl.a. agendans mål 2 om att uppnå en tryggad livsmedelsförsörjning och ett hållbart jordbruk, mål 8 om att skapa hållbar ekonomisk tillväxt och produktiv sysselsättning, mål 13 om att bekämpa klimatförändringar och dess konsekvenser samt mål 15 om att främja hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

8.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Centrala bedömningsgrunder är:

- insatser för samiskt inflytande och delaktighet
- insatser för utveckling av det samiska språkets användning och ställning, och
- insatser för att ta del av och utöva ett mångfaldigt samiskt kulturliv.

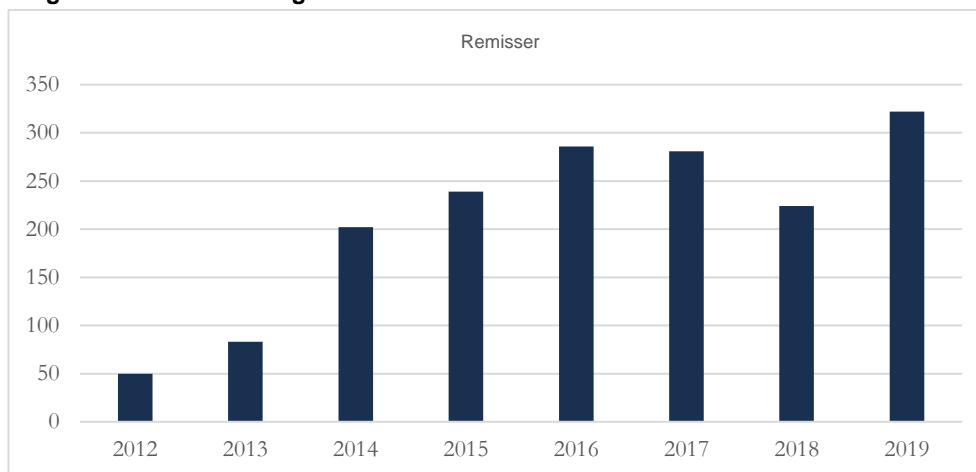
8.3 Resultatredovisning

Samepolitiken ingår i flera utgiftsområden: 1 Rikets styrelse, 16 Utbildning och universitetsforskning, 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

8.3.1 Samiskt inflytande och delaktighet

Sametinget ska enligt 2 kap. 1 § punkten 4 sametingslagen (1992:1433) medverka i samhällsplaneringen och bevaka att samiska behov beaktas, däribland rennäringens intressen vid utnyttjande av mark och vatten. Till exempel kan nämnas att Sametinget deltar i myndighetsnätverket för klimatanpassning som arbetar för att stärka samhällets förmåga att hantera effekterna av klimatförändringarna.

Sametinget är remissinstans i ärenden kopplade till den samiska kulturen och språket samt är central förvaltningsmyndighet för rennäringen. Efterfrågan på samisk expertis och kunskap ökar.

Diagram 8.1 Sametingets besvarade remisser

Källa: Sametinget.

Arbetet med nordisk samekonvention har fortsatt under 2019 liksom arbetet med att etablera en konsultationsordning för frågor som rör det samiska folket. Ett utkast till lagrådsremiss har remissbehandlats och nya samråd har genomförts med Sametinget och Svenska Samernas Riksförbund, SSR.

Regeringen har beslutat om medel till Sametinget för genomförande av en förankringsprocess inför etableringen av en Sanningskommission (Ku2019/01253/CSM, A2020/01285/MRB).

Glesbygdsmedicinskt centrum har som bidragsmottagare av 3 miljoner kronor under åren 2017–2019 inrättat ett gemensamt kunskapsnätverk för samers hälsa inklusive ett klarläggande av aktörernas roller, ansvar och organisation. Regionerna Norrbotten, Västerbotten, Jämtland, Härjedalen och Dalarna har tillsammans med Sametinget och samiska organisationer arbetat för att öka tillgången på kultur- och språkpassade hälso- och sjukvårdstjänster, samt arbetat fram en gemensam samisk hälsost strategi.

Sametingets jämställdhetsuppdrag (JiM) och interna politiska jämställdhetsprogram har ökat kunskapen och medvetenheten om jämställdhetsaspekter inom verksamheten i stort och i bidragsgivningen.

8.3.2 Utveckling av det samiska språkets användning och ställning

Enligt 2 kap. 1 § punkten 3 sametingslagen (1992:1433) ska Sametinget fastställa mål för och leda det samiska språkarbetet.

Samiskt språkcentrum har fortsatt sitt arbete med metodutveckling och en stor bredd av stimulansåtgärder. Verksamheten redovisas årligen i en lägesrapport (Ku2020/00337/CSM). Sametingets rapport om Samiskt språkcentrums utvecklingsmöjligheter för att främja fler samiska språk lämnades till regeringen och remitterades under året (Ku2019/00736/CSM) (se avsnitt 12). Regeringen har beslutat om uppdrag till Sametinget att utarbeta förslag till långsiktigt och samlat handlingsprogram för revitalisering och bevarande av de fem samiska språken: nordsamiska, sydsamiska, lulesamiska, umesamiska och pitesamiska (Ku2019/01888/CSM) (se avsnitt 12). Ett viktigt steg för utvecklingen av de samiska språkens ställning och användning var att den pitesamiska ortografin officiellt godkändes 2019. Därmed har samtliga fem samiska språk i Sverige godkända ortografier.

Sametinget handlägger korttidsstudiebidrag enligt förordningen (2007:1347) om statsbidrag vid vissa studier i samiska. Totalt fördelades 509 400 kronor 2019, vilket var en minskning med 18 procent jämfört med 2018 och 21 procent jämfört med 2017. Antalet språkansökningar har minskat med nästan hälften jämfört med 2017. 2019 inkom 72 ansökningar. Som tidigare år är det fler kvinnor än män som söker bidrag för korttidsstudier i språk.

Det samnordiska språksamarbetet Sámi Giellagáldu har terminologi och språknormering som främsta uppgift. Verksamheten har utvecklats med sikte på att etablera ett permanent expertorgan, med kansli i Norge, med finansiering från Norge, Finland och Sverige. Regeringen har beslutat om bidrag om 2 miljoner kronor för 2020.

2019 var FN:s internationella år för urfolksspråk vilket syftade till att öka kunskapen om urfolksspråk och mobilisera resurser för att stödja, främja och öka tillgången till urfolkens hotade språk. Regeringen beslutade om bidrag om 800 000 kronor för att möjliggöra främjande och synliggörande av de samiska språken inom ramen för urfolksspråkåret. Flera aktiviteter, till exempel seminarier, genomfördes på olika platser i Sverige. Verksamheten har redovisats i en slutrapport (Ku2019/00926/CSM).

8.3.3 Möjligheten att ta del av och utöva ett mångfaldigt samiskt kulturliv

Enligt 2 kap. 1 § sametingslagen (1992:1433) ska Sametinget verka för en levande samisk kultur och ta initiativ till verksamheter och föreslå åtgärder som främjar denna kultur.

Sametinget har under 2019 fördelat 17,9 miljoner kronor till samisk kultur. Antalet ansökningar stiger något varje år men förändringarna är marginella. År 2019 fördelades 85 procent av anslaget medel som verksamhetsbidrag till samiska kulturinstitutioner, organisationer och föreningar (däribland sex samegårdar och kulturcentra), vilkas verksamheter bidrar till att sprida kunskap om samisk kultur. De största bidragen fördelade Sametinget till Giron Sámi Teáhter och branschorganisationen Samesløjdstiftelsen (Sámi Duodji). Giron Sámi Teáhter tilldelades 5,9 miljoner kronor, vilket utgör huvuddelen av teaterns totala budget om 8 miljoner kronor. Projektbidrag har beviljats inom musik, litteratur och samisk traditionell kunskap (árbediehtu), inklusive stöd till kursverksamhet i samiskt konsthantverk (duodji).

8.4 Analys och slutsatser

Regeringen bedömer att de insatser som genomförts inom området bidrar till uppfyllelse av målet om en levande samisk kultur även om flera utmaningar kvarstår.

Den successiva förstärkningen av Sametingets förvaltningsanslag som skett över den senaste tioårsperioden bedöms möjliggöra för myndigheten att bidra till uppfyllande av målet för samepolitiken. Antalet besvarade remisser och samråd visar på en förstärkning av samernas inflytande och delaktighet tidigt i beslutsprocesser.

Införandet av en konsultationsordning förväntas få stor betydelse för samernas inflytande och delaktighet i beslutsprocesser som rör samiska frågor.

2019 var ett betydelsefullt år för den samiska språkutvecklingen bland annat genom de insatser som genomfördes till följd av FN:s internationella år för urfolksspråk. Urfolksspråkåret bedöms ha bidragit till ökad synlighet för språken bland annat genom en mängd aktiviteter som genomfördes av Sametinget i samarbete med andra aktörer. Den godkända ortografin för pitesamiskan och den fortsatta utvecklingen av

det nordiska språksamarbetet inom Sámi Giellagáldu har också bidragit till att stärka de samiska språkens ställning och användning.

Trots betydande framsteg under året bedömer regeringen att det återstår stora utmaningar för samisk språkrevitalisering.

8.5 Politikens inriktning

Regeringen anser att det är betydelsefullt med fortsatta insatser för att främja det samiska folkets möjligheter att behålla och utveckla ett eget kultur- och samfundsliv i enlighet med regeringsformen. Det gäller bl.a. inom områdena samiskt inflytande och delaktighet, utveckling av de samiska språken och ett samiskt kulturliv.

Regeringen avser införa en konsultationsordning i frågor som rör det samiska urfolket. Konsultationsordningen befäster samernas rätt till inflytande och delaktighet i beslutsprocesser och inflytande över sina angelägenheter. Konsultationsordningen syftar även till att, med en höjd ambitionsnivå, möjliggöra det fortsatta arbetet med att främja det samiska folkets möjligheter att behålla och utveckla sitt kultur- och samfundsliv och stärka samernas rätt till självbestämmande.

Regeringen har ett ansvar att öka kunskapen om de oförrätter som har begåtts mot det samiska folket och kopplingen till dagens villkor för samer samt att verka för försoning. Dagens rasism och intolerans mot samer har samband med denna okunskap om det samiska folket. En förankringsprocess inom det samiska samhället under ledning av Sametinget utgör ett viktigt steg inför kommande etablering av en Sanningskommission (se avsnitt 12).

För att stärka det samiska folkets inflytande och möjligheter att bevara och utveckla sin kultur, sina språk och sitt samhällsliv kommer regeringen fortsätta att arbeta för att slutföra förhandlingarna om en nordisk samekonvention.

Sametinget och Valmyndigheten har olika lagstadgade arbetsuppgifter vid val till Sametinget vilket sker vart fjärde år. Sametingets valnämnd ansvarar bl.a. för att upprätta röstlängd samt ordna vallokaler och valförrättare. Regeringen föreslår att medel tillförs för genomförandet av 2021 års val till Sametinget.

8.6 Budgetförslag

8.6.1 3:1 Sametinget

Tabell 8.1 Anslagsutveckling 3:1 Sametinget

Tusental kronor

2019	Utfall	55 608	Anslagssparande	436
2020	Anslag	55 428 ¹	Utgiftsprognos	54 864
2021	Förslag	59 351		
2022	Beräknat	55 704 ²		
2023	Beräknat	56 310 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 55 351 tkr i 2021 års prisnivå.

³ Motsvarar 55 350 tkr i 2021 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Sametingets och Nationellt samiskt informationscentrums förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag till Samefonden.

Regeringens överväganden

Tabell 8.2 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 3:1 Sametinget

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	55 428	55 428	55 428
Pris- och löneomräkning ²	755	1 114	1 729
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	3 168	-838	-847
varav BP21 ³	3 170	-830	-830
- Val till Sametinget	4 000		
- Generell besparing i statsförvaltningen	-830	-830	-830
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	59 351	55 704	56 310

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Nu föreslagna och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget ökas med 4 000 000 kronor för 2021 för att genomföra val till Sametinget. Anslaget minskas med 830 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing (Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 7.4) och beräknas fr.o.m. 2022 minskas med samma belopp.

Regeringen föreslår att 59 351 000 kronor anvisas under anslaget 3:1 *Sametinget* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 55 704 000 kronor respektive 56 310 000 kronor.

9 Regeringskansliet m.m.

9.1 Budgetförslag

9.1.1 4:1 Regeringskansliet m.m.

Tabell 9.1 Anslagsutveckling 4:1 Regeringskansliet m.m.

Tusental kronor

2019	Utfall	7 733 325	Anslagssparande	516 516
2020	Anslag	7 929 771 ¹	Utgiftsprognos	7 869 107
2021	Förslag	8 176 461		
2022	Beräknat	8 497 552 ²		
2023	Beräknat	9 069 210 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 8 436 455 tkr i 2021 års prisnivå.

³ Motsvarar 8 904 364 tkr i 2021 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Regeringskansliets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för utrikesrepresentationen, kommittéväsendet och gemensamma ändamål (hyror, kapitalkostnader m.m.).

Mål

Regeringskansliet ska vara ett effektivt och kompetent instrument för regeringen i dess uppgift att styra riket och förverkliga sin politik.

Regeringens överväganden

Regeringskansliets verksamhet

I följande tabell redovisas viss resultatinformation för Regeringskansliet.

Tabell 9.2 Viss resultatinformation för Regeringskansliet

Antal (om inte annat anges)

	2015	2016	2017	2018	2019
Tjänstgörande (inkl. tjänstgörande på politikeravtalet)	4 534	4 590	4 767	4 727	4 564
<i>andel kvinnor/män</i>	<i>60/40</i>	<i>61/39</i>	<i>61/39</i>	<i>61/39</i>	<i>61/39</i>
Tjänstgörande på politikeravtalet	181	189	204	203	181
<i>andel kvinnor/män</i>	<i>53/47</i>	<i>55/45</i>	<i>53/47</i>	<i>51/49</i>	<i>50/50</i>
Andel kvinnor/män tjänstgörande på chefsavtalet	48/52	50/50	53/47	54/46	53/47
Sjukfrånvaro andel av arbetstid	2,5	2,6	2,6	2,6	2,7
<i>bland kvinnor/män</i>	<i>3,1/1,5</i>	<i>3,1/1,7</i>	<i>3,3/1,4</i>	<i>3,1/1,7</i>	<i>3,3/1,8</i>
Diarieförda ärenden	83 883	72 865	69 707	58 493	53 827
Regeringsärenden	5 007	5 249	4 955	5 262	4 633
Propositioner och skrivelser	179	195	220	264	199
Författningsärenden	1 069	1 369	1 343	2 113	1 314
Kommitté- och tilläggsdirektiv	137	117	135	116	107
Regleringsbrev och ändringsbeslut	693	667	613	679	769

	2015	2016	2017	2018	2019
SOU-serien	109	94	115	92	69
Ds-serien	60	47	68	41	33
Interpellationssvar	804	636	548	310	433
Frågesvar till riksdagen	1 091	1 563	1 829	1 150	1 580
Brevsvar till enskilda	22 008	14 462	12 532	11 571	8 970
Resdagar i Sverige (med övernattnig)	8 177	6 971	8 821	7 618	5 929
Resdagar utomlands (med övernattnig)	37 481	34 522	34 693	34 391	32 847
Arbetsdagar i EU:s rådsarbetsgrupper	1 998	2 579	2 365	2 534	1 984
Arbetsdagar i kommissionens kommittéer och expertgrupper	1 598	1 454	1 480	1 448	1 261
Arbetsdagar i internationella organisationer utanför EU	3 717	4 445	4 262	4 379	4 203
Faktapromemorior till EU-nämnden	65	149	110	148	47
Registrerade internationella handlingar	11 167	12 399	14 970	14 950	16 424
Utlandsstationerade	579	588	604	605	593
<i>andel kvinnor/män</i>	<i>56/44</i>	<i>57/43</i>	<i>55/45</i>	<i>56/44</i>	<i>56/44</i>

Källor: Regeringskansliets årsböcker.

Regeringskansliet, kommittéerna och utlandsmyndigheterna hade i genomsnitt 4 564 tjänstgörande (exklusive lokalt anställda vid utlandsmyndigheterna) under 2019.

Av dessa var ca 4 procent tjänstgörande på politikeravtalet.

Bland tjänstgörande på politikeravtalet var det en lika stor andel män och kvinnor.

Andelen män som är tjänstgörande på chefsavtalet ökade något jämfört med 2018.

Sjukfrånvaron ökade något men är fortsatt låg i förhållande till staten i övrigt.

Ytterligare redovisning av Regeringskansliets arbete finns i Regeringskansliets årsbok för 2019 och på www.regeringen.se.

Utrikesrepresentationen

Utrikesrepresentationen bestod per den 1 augusti 2020 av 108 utlandsmyndigheter,

varav 93 ambassader, 8 karriärkonsulat samt 7 representationer och delegationer.

Sverige har diplomatiska förbindelser med i stort sett alla självständiga stater i världen.

Vidare har Sverige drygt 330 honorärkonsulat.

Från den 1 januari 2000 till den 1 augusti 2020 har regeringen beslutat att öppna

26 ambassader, 6 karriärkonsulat och 1 delegation. För samma period har regeringen

beslutat att stänga 21 ambassader och 7 karriärkonsulat.

Anslagsförändringar

Tabell 9.3 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 4:1 Regeringskansliet m.m.

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	7 922 271	7 922 271	7 922 271
Pris- och löneomräkning ²	151 651	210 122	301 123
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer varav BP21 ³	104 131	366 762	847 437
- Sveriges ordförandeskap i OSSE	71 000	3 000	
- Stärkt säkerhet	30 000	30 000	30 000
- Sveriges EU-ordförandeskap 2023	40 000	350 000	860 000
- Generell besparing i statsförvaltningen	-18 060	-18 060	-18 060
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ⁴	-1 592	-1 604	-1 621
Förslag/beräknat anslag	8 176 461	8 497 552	9 069 210

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

⁴ Justeringar till följd av ändrade växelkurser och lokalkostnader utomlands.

Arbetet inför Sveriges ordförandeskap i Europeiska unionens råd första halvåret 2023 har påbörjats i Regeringskansliet. Den sammanlagda budgeten för att förbereda och genomföra EU-ordförandeskapet beräknas till 1 250 000 000 kronor. I detta ingår utgifter för bl.a. mötesverksamhet, kompetensutveckling och informationsinsatser. Det inrättas också ett särskilt sekretariat som kommer att planera, administrera och samordna mötesverksamheten i Sverige. Anslaget ökas med 40 000 000 kronor 2021 till följd av EU-ordförandeskapet. För 2022 beräknas anslaget ökas med 350 000 000 kronor och för 2023 beräknas anslaget ökas med 860 000 000 kronor.

Sverige ska vara ordförande i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) under 2021. Anslaget ökas med 71 000 000 kronor 2021 för att genomföra det svenska ordförandeskapet. För 2022 beräknas anslaget ökas med 3 000 000 kronor. Finansiering sker genom att anslaget 1:2 *Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet* inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan minskas med 17 000 000 kronor 2021 samt att anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd minskas med 54 000 000 kronor 2021 och 3 000 000 kronor 2022.

Mot bakgrund av insatser som genomförs för att stärka säkerheten i Regeringskansliet ökas anslaget med 30 000 000 kronor från 2021.

Anslaget minskas med 18 060 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing (Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 7.4) och beräknas fr.o.m. 2022 minskas med samma belopp.

Regeringen föreslår att 8 176 461 000 kronor anvisas under anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 8 497 552 000 kronor respektive 9 069 210 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 9.4 Offentligrättslig verksamhet**

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2019	223 780	0	223 780	0
(varav tjänsteexport)				
Prognos 2020	200 000	0	200 000	0
(varav tjänsteexport)				
Budget 2021	230 000	0	230 000	0
(varav tjänsteexport)				

Inkomsterna från expeditionsavgifter och ansökningsavgifter för viseringar m.m., som redovisas på inkomsttitel, beräknas till 230 000 000 kronor för 2021. Verksamheten utförs vid utlandsmyndigheterna.

Tabell 9.5 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2019	3 460	3 460	0
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2020	3 000	3 000	0
(varav tjänsteexport)			
Budget 2021	3 600	3 600	0
(varav tjänsteexport)			

Avgifterna för näringslivsfrämjande tjänster, vilka går utöver en utlandsmyndighets grundläggande uppdrag, beräknas till 3 600 000 kronor för 2021. Med näringslivsfrämjande tjänster avses tjänster för främjande av svensk export och främjande av investeringar och turism i Sverige.

10 Länsstyrelserna

10.1 Mål för området

Det saknas ett riksdagsbundet mål för området. I avsaknad av ett sådant mål är regeringens mål för området att nationella mål ska få genomslag i länen, samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Detta mål omfattar samtliga län, oavsett ansvars- och uppgiftsfördelning mellan staten, kommunerna och regionerna.

10.2 Resultatindikatorer och bedömningsgrunder

Några resultatindikatorer eller bedömningsgrunder används inte i detta avsnitt. Länsstyrelserna har uppgifter inom ramen för många nationella mål, fördelade på ett stort antal utgiftsområden. Flera av dessa mål är riksdagsbundna. Resultat inom de enskilda nationella målen redovisas under respektive utgiftsområde. De resultat som redovisas i detta avsnitt utgår från de uppgifter som länsstyrelserna har enligt 2 § förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion att arbeta sektorsövergripande, samordna olika samhällsintressen och främja samverkan mellan kommuner, regioner, statliga myndigheter och andra relevanta aktörer i länet samt att främja länets utveckling och ansvara för tillsyn.

10.3 Resultatredovisning

10.3.1 Det sektorsövergripande, samordnande och samverkande arbetet har fortsatt

I likhet med tidigare år samverkade länsstyrelserna 2019 med lokala, regionala och nationella aktörer i syfte att uppnå nationella mål inom en rad utgiftsområden, såsom samhällsplanering, kulturmiljö, jämställdhet, funktionshinder, miljö, mänskliga rättigheter, integration, rättsväsendet, civilt försvar och krisberedskap. Samverkan omfattade ett stort antal sektorer och aktörer såsom statliga myndigheter, kommuner och regioner, näringsliv och civilsamhället. Länsstyrelserna har upprätthållit kontakter och samverkat med näringslivet inom ramen för sina samverkansstrukturer, bl.a. genom strategiska samtal, ledningsforum och råd för statlig samordning. Vidare har länsstyrelserna lett ett antal olika råd, där berörda myndigheter, organisationer eller andra verksamhetsutövare samlas för att behandla frågor som påverkar eller har betydelse för myndigheternas och kommunernas verksamhet samt för länets utveckling. Länsstyrelserna har bidragit till att integrera Agenda 2030 i myndigheternas ordinarie verksamhet.

Länsstyrelserna fortsatte 2019 att utveckla den regionala krissamverkan tillsammans med övriga centrala aktörer på både lokal och regional nivå. Länsstyrelsernas gemensamma arbete inom området skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar ökade under året, vilket bidrog till en ökad nationell samordning av länsstyrelsernas planering och arbete.

I arbetet med den omfattande hanteringen av spridningen av sjukdomen covid-19 har länsstyrelserna haft en sammanhållande och samordnande roll inom ramen för sitt geografiska områdesansvar. Samtliga länsstyrelser har arbetat i ett stabsläge och upprättat en gemensam ledningsfunktion, vilket omfattat ett gemensamt kansli i syfte att säkra samordning, informationsutbyte och gemensam inriktning på de åtgärder

som behövde vidtas i länet. Länsstyrelsernas dagliga samordning har omfattat kommuner och statliga myndigheter samt dialoger med näringslivet. Dialogerna med berörda aktörer har bl.a. syftat till att inhämta kunskap till andra statliga myndigheter och regeringen om läget i kommunerna. Länsstyrelserna har fått ett flertal uppdrag av regeringen, t.ex. att regelbundet till Regeringskansliet redovisa arbetet i länen med anledning av spridningen av covid-19 och att bistå Socialstyrelsen i arbetet med att på nationell nivå säkra tillgången på skyddsutrustning och annat material.

10.3.2 Främjande av länens utveckling

Länsstyrelserna arbetar i varierande grad med att identifiera ett antal fokusområden och utmaningar för länets utveckling, som exempelvis arbetslöshet, utbildningsnivå, infrastruktur, bostadsförsörjning, samhällsplanering, social utsatthet, miljö och hållbar utveckling. Tillsammans med kommuner, regioner, näringsliv och andra aktörer har länsstyrelserna i flera län synliggjort olika strategiska frågor och utvecklingsområden. Som exempel på åtgärder som vidtagits kan nämnas framtagandet av strategier för länets energi- och klimatarbete, samt för grundläggande betaltjänster, kunskaps- höjande insatser hos kommuner och regioner gällande totalförsvar och krisberedskap samt arbete med regionala åtgärdsprogram för att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen. Ett strategiskt arbete gällande kulturmiljö i den kommunala planeringen har ökat kunskaperna i kommunerna, men också efterfrågan på länsstyrelsernas kompetens. Länsstyrelsernas arbete för att motverka mäns våld mot kvinnor har utvecklats och blivit mer samordnat. Detta gäller särskilt arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck samt det våldsförebyggande arbetet. Länsstyrelserna har därtill lett ett flertal partnerskap, delegationer och råd som fokuserat på strategiska frågor för genomförandet av de nationella målen på området.

10.3.3 Tillsynsarbetet har samordnats och utvecklats

Länsstyrelserna bedriver tillsynsarbete inom en mängd områden. Tillsynen omfattar bl.a. miljö, djurskydd, jakt- och fiske, rennäring, veterinärverksamhet, samhällsplanering, kulturmiljö, förorenade områden, fastighetsinnehav, kommunernas arbete inom alkohol-, narkotika-, dopning- och tobaksområdet, skydd mot olyckor samt överförmyndarverksamhet. Under 2019 bedrev länsstyrelserna tillsyn och tillsynsvägledning inom de olika områdena i form av handläggning, tillsynsbesök, väglednings- och informationsinsatser samt uppföljning och utvärdering.

På ett generellt plan har länsstyrelserna fortsatt att utveckla tillsynsarbetet, bl.a. genom att gemensamma tillsynsinsatser för olika tillsynsområden har samlats vid en viss länsstyrelse. Vidare har länsstyrelserna fortsatt att fokusera på särskilda tillsynsveckor. Sammantaget bedöms insatserna ha lett till en effektivare och bättre tillsyn. I sina respektive årsredovisningar redovisar länsstyrelserna dock utmaningar med att möta behovet av bl.a. Seveso- och miljötillsyn samt tillsyn av djurhälsopersonal.

10.4 Analys och slutsatser

Länsstyrelserna bidrog 2019 utifrån sitt statliga helhetsperspektiv och tvärsektorieella arbetssätt till att inom sina ansvarsområden samordna samhällsintressen och statliga myndigheters insatser. Länsstyrelsernas samverkan med aktörer på nationell, regional och lokal nivå bedöms vara omfattande och till stora delar välfungerande. Länsstyrelserna har genom samverkansstrukturer skapat goda förutsättningar för ett utvecklat samarbete i olika frågor och i synnerhet för att främja länens utveckling och öka genomslaget för nationella målsättningar i länen.

Hantering av spridningen av covid-19 har krävt förstärkt samverkan mellan länsstyrelserna, regionerna och kommunerna i särskilt upprättade krisledningsstabber. Regeringen bedömer att länsstyrelsernas omfattande samverkansarbete i syfte att säkerställa samhällets funktionalitet har fungerat mycket väl.

Vid tillsynsarbetet kommer länsstyrelserna i kontakt med många aktörer inom olika sakområden och branscher. Regeringen anser att det är positivt att länsstyrelserna fortsätter att samordna tillsynen mellan myndigheterna inom flera områden, utbyta erfarenheter och utveckla nya tillsynsmetoder och strategier, i syfte att få ökad effekt på utförd tillsyn och att identifiera utmaningar. Länsstyrelserna behöver fortsätta sitt arbete med att utveckla och effektivisera den egna tillsynsverksamheten och tillsynsvägledningen.

10.5 Politikens inriktning

Länsstyrelserna har en viktig roll i att upprätthålla en väl fungerande offentlig förvaltning och främja en hållbar utveckling i hela landet samt bidra till att skapa goda förutsättningar för att nationella mål ska få genomslag i länen. Regeringen anser att länsstyrelsernas uppdrag att inom sitt ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser i länet är fortsatt viktigt.

Länsstyrelserna har bedrivit och kommer med anledning av spridningen av covid-19 även fortsättningsvis att bedriva ett intensivt arbete i rollen som geografiskt områdesansvariga myndigheter. Myndigheterna har som en följd av virusutbrottet fått flera uppdrag och regeringen anser att det är viktigt att länsstyrelserna fortsätter att arbeta med beredskapsfrågor och civilt försvar samt att de vidtar åtgärder för att minska risker och sårbarheter i sina verksamheter.

Länsstyrelsernas uppgift att följa upp, utvärdera och rapportera till regeringen om tillståndet och utvecklingen inom myndighetens geografiska område bör utvecklas. Myndigheterna bör bl.a. vara fortsatt delaktiga i arbetet med kartläggning och utveckling av statlig närvaro och service. Regeringen anser vidare att uppgiften att främja länets utveckling bör kunna utvecklas inom ramen för länsstyrelsernas nuvarande ansvarsområde.

Länsstyrelserna behöver fortsatt verka för en ökad samverkan mellan varandra, inte minst för att öka synergieffekterna och effektiviseringsvinsterna inom sina verksamheter, men även för att säkerställa likvärdigheten i den tillsynsverksamhet som myndigheterna bedriver. För att förbättra länsstyrelsernas förutsättningar att bedriva en effektiv, ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet avser regeringen att fortsätta utveckla styrningen och samordningen av myndigheternas uppdrag samt den finansiella styrningen av dem. I detta arbete kan det bli aktuellt att se över möjligheterna att koncentrera vissa verksamheter till ett färre antal länsstyrelser.

Regeringens styrning av länsstyrelserna ska kännetecknas av en helhetssyn. Regeringen har sett ett behov av att principerna som bör ligga till grund för styrningen av länsstyrelserna görs mer transparenta och kända (skr. 2018/19:117 s. 6). Vägledande vid prövningen av vilka uppgifter och uppdrag som länsstyrelserna ska ansvara för bör enligt regeringens mening vara att de:

- kräver kunskap om lokala och regionala förhållanden,
- innebär statlig närvaro i olika delar av landet,
- omfattas av länsstyrelsernas roll som statens företrädare i länen,
- kräver geografisk närhet till brukare, allmänhet eller företag,
- omfattar fler statliga sektorer och beslut i vilka flera statliga intressen ska hanteras i samma ställningstagande,

- ställer krav på samordning av olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser, eller
- syftar till att främja länets utveckling.

Ytterligare en vägledande princip bör vara att en länsstyrelse i normalfallet inte ska ansvara för nationella uppgifter och uppdrag.

10.6 Den årliga revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har lämnat en revisionsberättelse med reservation för Länsstyrelsen i Västernorrlands län. Reservationen lämnades med anledning av att länsstyrelsen hade överskridit villkoren för ett beställningsbemyndigande. Regeringen har efter dialog med myndigheten säkerställt att lämpliga åtgärder vidtas med anledning av Riksrevisionens reservation.

10.7 Budgetförslag

10.7.1 5:1 Länsstyrelserna m.m.

Tabell 10.1 Anslagsutveckling 5:1 Länsstyrelserna m.m.

Tusental kronor

2019	Utfall	3 053 314	Anslagssparande	34 145
2020	Anslag	3 377 290 ¹	Utgiftsprognos	3 344 195
2021	Förslag	3 450 489		
2022	Beräknat	3 382 777 ²		
2023	Beräknat	3 358 239 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 3 354 156 tkr i 2021 års prishivå.

³ Motsvarar 3 291 759 tkr i 2021 års prishivå.

Ändamål

Anslaget får användas för de 21 länsstyrelsernas förvaltningsutgifter samt för ersättningar till regioner och Gotlands kommun för de uppgifter som dessa övertagit från länsstyrelserna. Anslaget får användas för regeringens behov av vissa mindre utvecklingsinsatser och visst europeiskt samarbete. Anslaget får även användas för utgifter för den svenska offentliga medfinansieringen av tekniskt stöd i vissa av de territoriella programmen samt delfinansiering av förvaltningsorganisationen för Lapontjuottjudus.

Regeringens överväganden

Tabell 10.2 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 5:1 Länsstyrelserna m.m.

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	3 172 290	3 172 290	3 172 290
Pris- och löneomräkning ²	52 175	79 691	117 296
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	226 026	130 798	68 656
varav BP21 ³	305 540	261 540	241 540
- Webbplatsen informationsverige.se	2 000	2 000	2 000
- Generell besparing i statsförvaltningen	-11 260	-11 260	-11 260
- Administration av EU:s territoriella samarbetsprogram	5 300	5 300	5 300
- Digital samhällsbyggnad	5 000	5 000	
- Privat initiativrätt i planprocessen	4 000	4 000	4 000
- Hantering av jordbruksstöden	70 000	50 000	50 000
- Arbete mot mäns våld mot kvinnor	100 000	100 000	100 000
- Höjd kvalitet tolktjänster	2 500	2 500	2 500
- Miljöprovning - kortade handläggningstider	35 000	30 000	15 000
- Miljötillsyn	23 000	23 000	23 000
- Civilt försvar 2021–2025: Säkerhetsskydd	15 000	15 000	15 000
- Civilt försvar 2021–2025: Organisation och ledning	30 000	36 000	36 000
- Omsättningsbaserat stöd till enskilda näringsidkare	25 000		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	3 450 489	3 382 777	3 358 239

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20: FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Totalförsvaret ska stärkas och återuppbyggnaden av det civila försvaret intensifieras. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 30 000 000 kronor 2021 för att stärka myndigheternas organisation och ledning. Från och med 2022 beräknas anslaget ökas med 36 000 000 kronor.

Regeringen planerar under 2021 att lämna förslag om kompletteringar till säkerhetsskyddslagen (2018:585) som innebär ett starkare skydd för Sveriges säkerhet (utg.omr. 6 avsnitt 4). Anslaget bör med anledning av detta ökas med 15 000 000 kronor för tillsynsverksamhet fr.o.m. 2021.

Regeringen föreslår vidare i denna proposition att 5 000 000 kronor avsätts för utveckling och förvaltning av webbplatsen www.informationsverige.se (utg.omr. 13 avsnitt 3.5). Anslaget bör fr.o.m. 2021 ökas med 2 000 000 kronor för länsstyrelsernas arbete med webbplatsen. Finansiering sker genom att anslaget 1:1 *Migrationsverket* inom utgiftsområde 8 Migration och anslaget 1:1 *Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader* inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och Arbetsliv minskas med 1 000 000 kronor vardera.

I syfte att skapa bättre förutsättningar att bidra till en digital samhällsbyggnadsprocess för andra myndigheter och för kommuner bör anslaget ökas med 5 000 000 kronor 2021 och 2022.

Regeringen avser att utöka möjligheterna till en privat initiativrätt för enskilda planintressenter att bidra i kommunernas arbete med att ta fram detaljplaner. Inom

ramen för en sådan reform behöver länsstyrelserna i enskilda fall kunna ge besked om vilket planeringsunderlag som kan behövas för att planlägga marken. Anslaget bör därför ökas med 4 000 000 kronor fr.o.m. 2021.

Regeringen avser att ge länsstyrelserna bättre och mer stabila förutsättningar att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel på regional nivå. Länsstyrelsernas långvariga uppdrag på detta område kommer därför att permanentas. I länsstyrelsernas arbete ingår att stödja utvecklingen av regionala resurscentra där insatser för barn och vuxna som är utsatta, eller riskerar att utsättas, för hedersrelaterat våld och förtryck samlas. Anslaget bör därför ökas med 100 000 000 kronor fr.o.m. 2021.

Länsstyrelsernas arbete med miljötillsyn är ett viktigt verktyg för att kunna nå miljömålen. Länsstyrelserna behöver ytterligare resurser för prövning och tillsyn enligt miljöbalken i syfte att korta handläggningstiderna vid tillståndsprövning, men också för att bättre kunna möta det behov som finns av tillsyn (se även utg.omr. 20 avsnitt 3.1). Anslaget bör därför ökas med 58 000 000 kronor 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget ökas med 53 000 000 kronor respektive 38 000 000 kronor.

Det är viktigt att säkerställa en effektiv ärendehandläggning för stöden inom landsbygdsprogrammet. Det gäller både handläggning av ärenden i nuvarande program och de s.k. återkraven av medel som felaktigt har betalats ut under programperioden. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 70 000 000 kronor 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget ökas med 50 000 000 kronor.

För att finansiera utgifter med anledning av EU:s territoriella program föreslås anslaget ökas med 5 300 000 kronor fr.o.m. 2021. Anslaget beräknas ökas med motsvarande belopp fram t.o.m. 2027 för samma ändamål. Finansiering sker genom att anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* inom utgiftsområde 19 Regional utveckling minskas med samma belopp.

I propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängda och förstärkta stöd och ersättningar med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:4) har regeringen föreslagit att anslaget ska ökas med 80 000 000 kronor för att länsstyrelserna ska handlägga och besluta om ett nytt ekonomiskt stöd till enskilda näringsidkare vars nettoomsättning minskat i större omfattning till följd av spridningen av covid-19. Eftersom stödet kommer att behöva handläggas även under 2021 bör anslaget ökas med 25 000 000 kronor.

Regeringen avser att lämna förslag om att länsstyrelserna ska ges ett utökat ansvar avseende tolkförmedlingar (utg.omr. 16 avsnitt 4.5). Anslaget bör därför ökas med 2 500 000 kronor. För 2022 och 2023 beräknas anslaget ökas med samma belopp.

Anslaget minskas med 11 260 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing (Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 7.4) och beräknas fr.o.m. 2022 minskas med samma belopp.

Regeringen föreslår att 3 450 489 000 kronor anvisas under anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 3 382 777 000 kronor respektive 3 358 239 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 10.3 Offentlighetsrättslig verksamhet**

Tusental kronor

	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2019	286 606	26 801	27 364	-563
Prognos 2020	275 529	25 099	27 325	-2 226
Budget 2021	274 424	24 921	27 232	-2 311

De avgiftsintäkter som disponeras utgörs bl.a. av intäkter från avgifter inom djur- och lantbruksområdet, avgifter för utbildningar inom miljöbalkens område och registreringsavgifter för jaktområden.

Tabell 10.4 Inkomstitlar 2019

Tusental kronor

Inkomstitel

2537	Miljöskyddsavgift	185 791
2714	Sanktionsavgifter m.m.	39 411
2511	Expeditions- och ansökningsavgifter	27 885
2552	Övriga offentlighetsrättsliga avgifter	18 175
2811	Övriga inkomster av statens verksamhet	15 341
	Övriga inkomster mot inkomstitel	4
Summa		286 607

Sammanlagt redovisades 2019 inkomster på 10 inkomstitlar. I tabell 10.4 redovisas de volymmässigt största inkomstitlarna.

Tabell 10.5 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2019 (varav tjänsteexport)	488 545	493 093	-4 548
Prognos 2020 (varav tjänsteexport)	499 530	511 140	-11 610
Budget 2021 (varav tjänsteexport)	502 130	513 740	-11 610

Uppdragsverksamheten avser till största delen resurssamordningen med anledning av den länsstyrelsegemensamma it-enhet som är placerad vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

11 Demokratipolitik och mänskliga rättigheter

11.1 Mål för demokratipolitiken

Målet för demokratipolitiken är en levande demokrati som är uthållig, kännetecknas av delaktighet och där möjligheterna till inflytande är jämlika (prop. 2017/18:1, utg.omr. 1, bet. 2017/18:KU1, rskr. 2017/18:74).

Regeringens arbete ska även bidra till att Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling genomförs och att flera av målen i agendan uppfylls. Det gäller bl.a. agendans mål 16 om att främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer och delmålet 16.7 om att säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer.

11.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Arbetet för att uppnå det demokratipolitiska målet bedöms utifrån följande punkter:

- utvecklingen av valdeltagandet i det senaste allmänna valet,
- omfattningen av medborgerligt engagemang i demokratiska processer och intresset för att engagera sig i och påverka samhällets utveckling,
- förtroendet för demokratin i allmänhet och för demokratins institutioner, såsom regering, riksdag och EU:s institutioner, och
- omfattning och konsekvenser av hot, våld och trakasserier mot centrala aktörer i det demokratiska samtalet, t.ex. förtroendevalda, journalister och opinionsbildare.

Antalet resultatindikatorer och bedömningsgrunder har minskats för att det ska bli tydligare vilka som är centrala för resultatbedömningen. I resultatredovisningen används dock vissa av de tidigare angivna resultatindikatorerna och bedömningsgrunderna som komplement.

11.3 Resultatredovisning

11.3.1 Allmänna val

Valdeltagandet i Europaparlamentsvalet 2019

Den 26 maj 2019 genomfördes val till Europaparlamentet. Valdeltagandet i Sverige ökade med 4,2 procentenheter jämfört med 2014 års val, från 51,1 procent till 55,3 procent. I juni 2020 redovisade Statistiska centralbyrån (SCB) uppdraget att genomföra en studie om det svenska valdeltagandet i Europaparlamentsvalet 2019 (Ku2020/01554/MD). Europaparlamentsvalet 2019 innebar en fortsättning på en trend av ökat valdeltagande, det svenska valdeltagandet ökade för tredje Europaparlamentsvalet i rad. Samtidigt visar SCB:s analyser att andelen röstande varierar mellan olika grupper i befolkningen. Totalt sett röstar kvinnor och män i nästan lika stor utsträckning. Kvinnors valdeltagande var drygt en procentenhet högre än männens i Europaparlamentsvalet 2019 – 50,6 jämfört med 49,4 procent.

Skillnaden mellan kvinnors och mäns valdeltagande varierar dock med åldern. Upp till 70 års ålder har kvinnor ett högre valdeltagande än män. För personer som är 70 år eller äldre är det istället män som har ett högre valdeltagande. För valet till Europaparlamentet finns tydliga variationer efter ålder, med ett lägre deltagande bland de yngre åldrarna och ett gradvis högre deltagande över åldersklasser, med det högsta valdeltagandet runt 75 års ålder. Bland förstagångsväljare var valdeltagandet i stort sett oförändrat jämfört med 2014 års val – 45,1 procent 2019. Utrikes födda röstade i mindre utsträckning än inrikes födda i 2019 års Europaparlamentsval – 36,8 procent jämfört 59,2. Bland utrikes födda röstade kvinnor i något högre utsträckning än män. Valdeltagande bland personer med funktionsnedsättning var lägre än bland övriga befolkningen med en skillnad på sex procentenheter i Europaparlamentsvalet 2019. Valdeltagandet varierar efter typ av funktionsnedsättning. Det är framför allt personer med hög grad av nedsatt rörelseförmåga som röstar i lägre grad. Även personer med hög grad av nedsatt aktivitetsförmåga och personer med neuropsykiatrisk diagnos har ett tydligt lägre valdeltagande än övriga befolkningen. Bland dem med funktionsnedsättning röstade kvinnor i något lägre utsträckning än män. Vidare finns stora regionala skillnader i valdeltagandet. I 2019 års val till Europaparlamentet fanns 183 valdistrikt där andelen röstande understeg 30 procent. Samtidigt fanns det valdistrikt som hade över 80 procent valdeltagande.

Insatser för ett högt och mer jämlikt valdeltagande

I regeringens arbete för ett högt och mer jämlikt valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2019 har flera insatser genomförts. Utgångspunkten i arbetet har varit att öka medvetenheten om rösträttens betydelse och intresset för deltagande i valet 2019. Insatserna har främst riktats mot grupper av röstberättigade med lågt deltagande i tidigare val såsom unga, utrikes födda och personer med funktionsnedsättning samt boende i områden med socioekonomiska utmaningar. Regeringen har bl.a. gett Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) i uppdrag att genomföra skolval samt fördelat särskilda medel till de politiska partierna för informationsinsatser. I april 2020 redovisade MUCF uppdraget att genomföra skolval i samband med Europaparlamentsvalet 2019 (Ku2020/00792/MD). Skolval riktar sig till elever i gymnasieskolan och grundskolans årskurs 7–9. Även elever i grund- och gymnasiesärskolan har möjlighet att delta i skolvalet. Skolval ger elever en konkret upplevelse av röstningsförfarandet och skolorna ett tillfälle att diskutera frågor om det demokratiska systemet och demokratins principer. Totalt 377 skolor anmälde sig och totalt 139 581 elever har haft möjlighet att rösta i skolvalet 2019. Antalet inrapporterande skolor var fler än 2014 och antalet röstande elever ökade med 47 procent jämfört med 2014 års skolval inför Europaparlamentsvalet.

Regeringen fördelade under 2019 särskilda medel till de politiska partierna för informationsinsatser inför Europaparlamentsvalet 2019. I april 2020 redovisade Mittuniversitetet uppdraget att utvärdera partiernas användning av de särskilda medlen (Ku2020/00771/MD). Utvärderingen visar att medlen är en viktig förstärkning av partiernas kampanjkassa som möjliggör informationsinsatser som annars inte hade blivit gjorda. Partierna har bl.a. stöttat sina ungdomsförbund ekonomiskt för att de ska kunna kommunicera med unga i sociala medier, kampanja samt resa runt till gymnasieskolor. Partierna har också översatt valinformation till olika språk och till lättläst information.

Valmyndigheten har förberett och genomfört allmänna val

Valmyndighetens arbete under 2019 har främst varit inriktat på genomförandet av Europaparlamentsvalet.

Parlamentarisk kommitté utreder delar av valsystemet

Regeringen beslutade den 26 mars 2020 att tillsätta en parlamentariskt sammansatt kommitté för att utreda vissa delar av valsystemet (dir. 2020:30). Kommittén ska utreda behovet av att stärka skyddet mot manipulationer av valsystemet. Kommittén ska även utreda behovet av att ytterligare stärka skyddet av fria och hemliga val och öka tillgängligheten för vissa väljargrupper. Uppdraget ska redovisas senast den 15 oktober 2021.

11.3.2 Stärkta möjligheter till deltagande och delaktighet mellan valen

Befolkningens deltagande och delaktighet i demokratin har följts upp

För att öka kunskapen och förbättra uppföljningen av demokratipolitiken har Göteborgs universitet sedan 2015 haft i uppdrag att ta fram indikatorer om befolkningens deltagande och delaktighet i demokratin mellan valen (Ku2015/02716/D, Ku2016/02626/LS, Ku2017/02544/LS, Ku2018/01280/D). Uppdraget genomförs av SOM-institutet och indikatorerna grundar sig på frågor som institutet under flera decennier årligen har ställt i intervjuundersökningar till svenska folket. Uppdraget redovisades den 29 maj 2020 (Ku2020/01820/MD). I nedanstående redovisning kommenteras skillnader mellan könen i det fall det finns statistiskt säkerställda skillnader. I rapporten redovisas uppgifter från 2019 som visar att 64 procent av den vuxna befolkningen är mycket eller ganska intresserade av politik. Det politiska intresset i Sverige ligger därmed kvar på samma höga nivå som under de fem föregående åren. En större andel män än kvinnor uppger att de är intresserade av politik, 71 procent jämfört med 57 procent. Intresset för politik är också större i storstäderna än på landsbygden, 72 procent jämfört med 61 procent. Intresset för politik ökar med stigande ålder. I åldersgruppen 16–29 år är 52 procent intresserade av politik jämfört med 73 procent i åldersgruppen 65–85 år. Enligt rapporten anser 27 procent av den vuxna befolkningen att de har goda eller mycket goda möjligheter att påverka beslut på kommunal nivå och 23 procent på nationell nivå (tabell 11.1). Det är endast 9 procent av befolkningen som anser att de har mycket eller ganska goda möjligheter att påverka beslut som fattas på EU-nivå. Andelen som upplever att de kan påverka politiska beslut har ökat sedan slutet av 1990-talet när mätningarna inleddes. Andelen som anser att de har möjlighet att påverka politiska beslut är genomgående högre bland personer med hög utbildning jämfört med personer med låg utbildning. När det gäller möjligheten att påverka beslut nationellt är andelen som anser att de har möjlighet att påverka högre bland personer bosatta i storstäder jämfört med personer bosatta på landsbygden och i mindre tätorter.

Tabell 11.1 Möjligheter att påverka politiska beslut i EU, Sverige och i den egna kommunen, 2000–2019

Andel i befolkningen (procent), som svarar att de har mycket eller ganska goda möjligheter att påverka beslut

		2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019
Goda möjligheter påverka beslut i EU	Kvinnor	2	2	3	4	4	3	5	9
	Män	3	3	5	5	5	6	6	9
	Totalt	2	2	3	5	5	5	6	9
Goda möjligheter påverka beslut i Sverige	Kvinnor	7	10	15	20	18	19	23	24
	Män	10	14	17	19	20	22	22	22
	Totalt	9	12	15	19	19	21	22	23
Goda möjligheter påverka beslut i den egna kommunen	Kvinnor	14	16	23	25	25	24	27	26
	Män	18	20	23	26	26	26	27	28
	Totalt	17	18	23	26	25	25	27	27

Källa: Göteborgs universitet, SOM-institutet 2020

Nationell satsning för att uppmärksamma att demokratin i Sverige fyller 100 år 2021

I september 2021 är det 100 år sedan det första riksdagsvalet med allmän och lika rösträtt och valbarhet för både kvinnor och män genomfördes. Även om alla vuxna medborgare inte omfattades av rösträtten 1921 – omyndighetsförklaringen togs bort först 1989 – kan årtalet anses markera demokratins slutliga genombrott i Sverige. Detta efter en reformprocess 1918–21 som innebar ett avskaffande av graderad rösträtt i kommunalval, en demokratiskt vald sammansättning av riksdagens båda kammare, samt rätt för kvinnor att rösta och bli valbara till alla politiska uppdrag.

Under 2020 och 2021 genomför regeringen en nationell kraftsamling, Demokratin 100 år – samling för en stark demokrati, för att säkerställa en levande och uthållig demokrati för framtiden. Inom ramen för den satsningen avser regeringen att stärka förutsättningarna för att människor i större utsträckning aktivt ska kunna delta i demokratin bl.a. genom kunskapshöjande och folkbildande insatser. I budgetpropositionen för 2020 tillförde regeringen anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* 25 miljoner kronor 2020 och 25 miljoner kronor 2021 för att myndigheter, kommuner och organisationer i det civila samhället ska kunna genomföra särskilda demokratistärkande insatser i samband med satsningen Demokratin 100 år.

Som en del i satsningen har regeringen beslutat om uppdrag till 13 myndigheter: Barnombudsmannen (Ku2020/00467/MD), Brottsoffermyndigheten (Ku2020/00364/MD samt Ku2020/01463/MD), Forum för levande historia (Ku2020/00709/MD), Jämställdhetsmyndigheten (Ku2020/01402/MD), Kriminalvården (Ku2020/00468/MD), Länsstyrelsen i Jönköpings län (Fi2020/02602/SFÖ), Myndigheten för tillgängliga medier (Ku2019/00355/MD), Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (Ku2020/00497/MD), Sametinget (Ku2020/00468/MD), Statens institutionsstyrelse (Ku2020/00916/MD), Statens medieråd, (Ku2019/01659/MD), Stockholms universitet (Ku2020/00917/MD) och Totalförsvarets forskningsinstitut (Ku2019/02002/LS delvis). Medel har också beviljats Folkbildningsrådet (Ku2020/00920/MD) och Sveriges Riksidrottsförbund (Ku2019/00593/MD delvis). Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har, i enlighet med förordningen (2020:26) om statsbidrag för åtgärder som stärker demokratin, fått i uppdrag att fördela medel till ideella föreningar och stiftelser för åtgärder som syftar till att öka kunskapen om demokratin och stärka individens förutsättningar att delta i demokratin och dess beslutsprocesser. Regeringen

har därutöver träffat en överenskommelse på demokratiområdet med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) (Ku2020/01399/MD).

För att uppmärksamma demokratin genombrott tillsatte regeringen hösten 2018 kommittén Demokratin 100 år – samling för en stark demokrati. Uppdraget är att samla aktörer på lokal, regional och nationell nivå i hela landet i aktiviteter och insatser som uppmärksammar demokratin som styrelseskick och som bidrar till att främja, förankra och försvara den för framtiden (dir. 2018:53). Kommittén lämnade i mars 2019 en delredovisning till regeringen med förslag till aktiviteter (Ku2019/00593/MD). Uppdraget ska slutredovisas i sin helhet senast den 1 juni 2022.

Demokrati och delaktighet i områden med socioekonomiska utmaningar har analyserats

Delegationen mot segregation (Delmos) fick 2018 i uppdrag att genomföra en undersökning av politiskt deltagande och demokratisk delaktighet bland boende i områden med socioekonomiska utmaningar jämfört med boende i andra typer av bostadsområden. Uppdraget slutredovisades i mars 2020 (Ku2019/01286/MD, Ku2020/00785/MD). Rapporten En demokrati för alla? visar att deltagandet i demokratin i områden med socioekonomiska utmaningar skiljer sig åt jämfört med andra områdestyper och landet som helhet. Till exempel skiljer det närmare 19 procentenheter i valdeltagande mellan områden med socioekonomiska utmaningar och andra områden. Motsvarande skillnad för landstings- och kommunfullmäktigevalen är över 23 procentenheter. Undersökningen visar även att boende i områden med socioekonomiska utmaningar i mindre utsträckning är engagerade i civilsamhällsorganisationer jämfört med boende i samtliga övriga områdestyper och riket som helhet. Resultaten visar också att en lägre andel boende i områden med socioekonomiska utmaningar har tillit till människor i allmänhet jämfört med boende i andra typer av områden och att större andelar i områden med socioekonomiska utmaningar avstår från att delta politiskt och att uttrycka sina politiska åsikter av rädsla för att utsättas för hot, trakasserier eller våld.

Medborgardialog i frågor som rör trygghet, integration och social hållbarhet

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har under 2016–2019 beviljats medel för ett projekt som syftar till att stärka kommuner i att föra medborgardialog i frågor som riskerar att skapa motsättningar och polarisering i lokalsamhället (Ku2016/02241/D, Ku2017/01240/D, Ku2018/00979/D). Den 21 november 2019 fattade regeringen beslut om att bevilja medel för ett fortsatt arbete även under 2020 med ett förstärkt fokus på frågor om trygghet och förebyggande av brottslighet, social hållbarhet samt att främja integration (Ku2019/01828/MD). SKR har genom projektet hittills utbildat förtroendevalda och tjänstemän från 186 kommuner och 16 regioner (Ku2019/02133/MD).

Det europeiska medborgarinitiativet för ökat medborgardeltagande

För att öka möjligheten till delaktighet på EU-nivå har EU-medborgare sedan 2012 möjlighet att genom ett s.k. medborgarinitiativ uppmana Europeiska kommissionen att lägga fram lagförslag. För att förbättra förutsättningarna att organisera och stödja medborgarinitiativ har en ny förordning förhandlats fram under 2019.

Den nya förordningen, - Europaparlamentets och Rådets Förordning (EU) 2019/788 om det europeiska medborgarinitiativet, trädde i kraft den 1 januari 2020 och innebär bland annat inrättandet av ett centralt insamlingssystem för stödförklaringar som administreras av kommissionen samt nationella kontaktpunkter.

11.3.3 En mer motståndskraftig demokrati

I detta avsnitt redovisas resultatet av de åtgärder som regeringen har vidtagit för att stärka demokratins motståndskraft. Insatserna syftar till att öka kunskapen om demokratin och dess principer, att främja demokratiska värderingar samt till att förebygga antidemokratiskt beteende.

För att öka kunskapen och förbättra uppföljningen av demokratipolitiken har regeringen gett Göteborgs universitet i uppdrag att ta fram och redovisa indikatorer som belyser hur demokratins tillstånd i Sverige utvecklas över tid (Ku2018/01280/D). Uppdraget har genomförts av SOM-institutet vid universitetet. Mer om uppdraget redovisas i föregående avsnitt. I nedanstående redovisning kommenteras skillnader mellan könen i det fall det finns statistiskt säkerställda skillnader. Redovisningen visar att en majoritet av befolkningen i åldern 16–85 år är ganska eller mycket nöjd med hur demokratin fungerar i Sverige. År 2019 var andelen som är nöjda med demokratin 71 procent. En större andel kvinnor än män är nöjda med hur demokratin fungerar, 76 procent jämfört med 67 procent. Rapporten visar att lågutbildade är mindre nöjda med demokratin i Sverige än högutbildade och att personer bosatta på landsbygden och i mindre tätorter är mindre nöjda än personer bosatta i andra typer av regioner. Andelen av befolkningen som har ett mycket eller ganska stort förtroende för riksdagen var 31 procent 2019 och en något större andel kvinnor än män har förtroende. Motsvarande andel som har förtroende för regeringen var 34 procent och även där är andelen kvinnor med förtroende något högre än bland män. Andelen i befolkningen som har förtroende för kommunstyrelserna är 21 procent. Förtroende för riksdagen och regeringen är lägre bland personer med låg utbildning än bland personer med hög utbildning och lägre bland personer bosatta på landsbygden och i mindre tätorter än bland personer bosatta i storstäderna. En överväldigande majoritet av befolkningen, 93 procent, anser att det aldrig är rätt att använda våld för att påverka det svenska samhället. Sju procent av befolkningen menar dock att det under vissa omständigheter kan vara rätt att ta till våld i syfte att påverka. När det gäller synen på hur demokratin fungerar i EU går det att se en tydligt positiv utveckling över tid. Andelen som är mycket eller ganska nöjda uppgick år 2019 till 55 procent vilket är den näst största andelen sedan mätningarna inleddes 1999. Andelen som var nöjda med hur demokratin i EU fungerar är högre bland kvinnor än bland män, 61 procent jämfört med 49 procent. Andelen i befolkningen som har mycket eller ganska stort förtroende för Europeiska kommissionen respektive Europaparlamentet var under 2019 i båda fallen 23 procent vilket är den näst största andelen sedan mätningarna inleddes 1998. Andelen med förtroende för båda de europeiska institutionerna är något högre bland kvinnor än bland män.

Tabell 11.2 Förtroende för demokratiska institutioner 2000–2019*Andel i befolkningen (procent), 16–85 år, som svarar att de har mycket eller ganska stort förtroende*

		2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019
Riksdagen	Kvinnor	25	23	45	33	30	34	39	33
	Män	30	23	43	24	28	31	37	29
	Totalt	27	23	44	29	29	32	37	31
Regeringen	Kvinnor	24	20	50	35	33	39	40	36
	Män	30	22	54	28	31	39	39	31
	Totalt	27	21	52	32	31	39	39	34
Kommunstyrelserna	Kvinnor	19	17	28	23	22	26	29	21
	Män	20	17	24	17	20	24	27	21
	Totalt	20	17	26	20	21	24	28	21
EU-kommissionen	Kvinnor	7	10	23	19	19	25	27	25
	Män	8	10	19	14	15	18	24	21
	Totalt	8	10	21	17	16	21	26	23

Källa: Göteborgs universitet, SOM-institutet 2020

Under 2018–2019 har Forum för levande historia haft i uppdrag att stärka demokratis motståndskraft genom att förankra stödet för demokratin som styrelseskick och stärka de kunskaper och förmågor som krävs för ett aktivt medborgarskap (Ku2018/01402/D). Myndigheten har bl.a. producerat fyra utställningar med tillhörande workshoppar, tagit fram nytt klassrumsmaterial och en ny webbkurs för lärare samt nått nya målgrupper, bl.a. folkhögskolor och studieförbund.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om arbete mot antisemitism (bet. 2017/18:KU32 punkt 1, rskr. 2017/18:151). Tillkännagivandet innebär att regeringen ska arbeta för att sprida kunskap om antisemitism genom historien och att kunskap ska nå alla delar av den svenska befolkningen. Mot denna bakgrund har regeringen beslutat om uppdrag och bidrag för genomförande av hågkomstresor till Förintelsens minnesplatser. Forum för levande historia har stärkt förutsättningarna för bland annat skolor att genomföra hågkomstresor och tagit fram ytterligare stödmaterial på myndighetens webbplats (Ku2018/01169/DISK). Svenska kommittén mot antisemitism har utbildat och genomfört hågkomstresor för skolor (Ku2018/00545/DISK). Regeringen har förstärkt satsningen, så att fler skolor ska kunna göra resor till Förintelsens minnesplatser 2020–2022.

Dessutom har regeringen beslutat om en nationell satsning 2020 med anledning av regeringens internationella forum för hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism. De myndigheter som ansvarar för uppdrag inom ramen för satsningen är Forum för levande historia, Statens historiska museer, Göteborgs universitet (Segerstedtinstitutet) och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI). Tillkännagivandet är dock ej slutbehandlat och regeringen fortsätter därför arbetet i enlighet med tillkännagivandet.

Demokratisk medvetenhet bland EU:s medborgare främjas

För att främja demokratisk delaktighet bland EU:s medborgare finns EU-programmet Ett Europa för medborgarna 2014–2020. Programmet, som ligger i linje med det svenska demokratipolitiska målet om en levande demokrati som är uthållig, ska också stimulera till reflektion om EU:s historia och framtid, samt visa den mångfald som finns inom EU. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) är svensk kontaktpunkt för programmet.

I början av 2019 togs ett partiellt beslut om det nya programmet Rättigheter och värden som kommissionen presenterade 2018 inom ramen för EU:s fleråriga budgetram för 2021–2027. Det nya programmet är en sammanslagning av de tidigare programmen Ett Europa för medborgarna och Rights, equality and citizenship.

Stöd till det civila samhället och trossamfunden för att värna demokratin

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) har sedan 2012 fördelat medel till det civila samhällets organisationer för att stödja förebyggande insatser mot våldsbejakande extremism enligt förordningen (2011:1508) om statsbidrag för verksamhet som värnar demokratin.

11.3.4 Värna det demokratiska samtalet mot hot och hat

Regeringen beslutade i juli 2017 om handlingsplanen Till det fria ordets försvar (Ku2017/02388/D), vilken omfattar åtgärder för ökad kunskap, stöd till dem som utsätts för hot och hat i det offentliga samtalet samt ett stärkt rättsväsende.

Hot och hat mot förtroendevalda ökar

Brottsförebyggande rådet (Brå) genomför på uppdrag av regeringen Politikernas trygghetsundersökning (PTU). Rapporterna visar att hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda har ökat över tid. Den senaste rapporten PTU 2019 (Ku2019/01876/MD) avser hot, våld och trakasserier mot politiskt förtroendevalda under valåret 2018. Undersökningen visar att nästan var tredje förtroendevald (30 procent) utsattes för hot, våld eller trakasserier i samband med sitt politiska förtroendeuppdrag under valåret 2018. Detta är en ökning med två procentenheter jämfört med valåret 2014. Under mellansvalsåren ökade utsattheten från 20 procent år 2012 till 25 procent år 2016. Hot och trakasserier är vanligast, framförallt som hot och påhopp via sociala medier. En tredjedel uppfattade att förövaren tillhörde en politisk extremistgrupp. Majoriteten av dessa uppfattade att förövaren kom från högerextremistiskt håll.

Hot, våld och trakasserier får konsekvenser. Vanligast är att man undvikit att engagera sig eller uttala sig i en specifik fråga. Av samtliga förtroendevalda har ungefär var fjärde påverkats i sitt uppdrag, antingen till överväganden eller till faktiska handlingar, på grund av utsatthet eller oro för att utsättas. Av de utsatta förtroendevalda är andelen som upplever att de påverkats 42 procent. Det är vanligare bland kvinnor än bland män att på något vis påverkas av hot, våld eller trakasserier. Benägenheten att polisanmäla är låg.

Regeringen har sedan 2016 beviljat Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) medel för att stödja och utveckla kommuners och regioners systematiska arbete med att förebygga och hantera hot och hat mot förtroendevalda. Slutredovisningen (Ku2019/01757/MD) visar bl.a. att 107 utbildningar genomförts med ca 4 400 deltagare under 2018–2019. Sammantaget för perioden 2016–2019 har närmare 200 utbildningar genomförts lokalt med närmare 8 400 deltagare. SKR bedömer att det behövs ytterligare stöd till kommuner och regioner, med särskilt fokus på att skapa systematik i det förebyggande arbetet.

Fördjupad kunskap om hot mot journalister

Nästan var tredje journalist i Sverige har mottagit hot enligt den senaste undersökningen från JMG, Göteborgs universitet (2019). Situationen ser ut ungefär som vid tidigare undersökningar genomförda 2013 och 2016. Vanligast är hot om fysiskt våld. Hot om sexuellt våld drabbar i princip bara kvinnliga journalister. De

vanligaste sätten att bli hotad är via e-post och på sociala medier. Av de journalister som utsatts har drygt fyra av tio någon gång avstått från att bevaka vissa ämnen, personer eller grupper på grund av risken för hot. En av fem har någon gång funderat på att sluta som journalist. Benägenheten att polisanmäla är låg.

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har i uppdrag att kartlägga och analysera våldsbejakande extremistiska budskap i digitala miljöer (utg.omr. 4, avsnitt 2). I oktober 2019 publicerade Tidningsutgivarna i samarbete med FOI en andra rapport om hot och hat mot journalister i digitala miljöer. Rapporten Ansiktet bakom hatet visar att personer som uttrycker hat eller skriver nedsättande kommentarer om journalister på nätforumet Flashback företrädesvis är män i åldern 40–60 år. Linnéuniversitetet har via Medieinstitutet Fojo sedan 2017 haft i uppdrag att identifiera, utveckla och genomföra insatser riktade till journalister och redaktioner för att förebygga och hantera hot och hat. Enligt den senaste redovisningen (Ku2019/02089/MD) har Fojo utökat den digitala kunskapsbank som tillhandahåller kunskap och verktyg för journalister och mediechefer. Fojo har också arrangerat tillfällen för erfarenhets- och kunskapsutbyte, bedrivit uppsökande verksamhet och tillhandahållit en tjänst där utsatta journalister och redaktionsledare kan söka råd och stöd. I uppdragets genomförande har ett jämställdhetsperspektiv beaktats. Regeringens insatser för att värna konstens och konstnärers frihet redovisas i utgiftsområde 17, avsnitt 4.

Stöd till det civila samhället

Brottsoffermyndigheten har under 2017–2019 haft i uppdrag att ta fram utbildnings- och informationsmaterial för att stödja deltagare i det demokratiska samtalet som utsätts för eller riskerar att utsättas för hot och hat. Enligt slutredovisningen (Ku2019/01686/MD) lanserade myndigheten i maj 2019 webbplatsen tystnainte.se. På webbplatsen erbjuder myndigheten bl.a. information om vad som är brottsligt, hur man gör en polisanmälan och vilket stöd som finns att få. Information finns både för den som utsätts och för den som möter utsatta personer. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har sedan 2018 i uppgift att fördela medel till det civila samhällets organisationer enligt förordningen (2018:32) om statsbidrag för insatser som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet. Sedan 2018 har Kammarkollegiet i uppgift att fördela medel enligt förordningen (2018:1533) om statsbidrag för säkerhetshöjande åtgärder till organisationer inom det civila samhället (utg.omr. 17, avsnitt 12).

Ett stärkt rättsväsende

Chefsåklagaren Torsten Angervåg fick i januari 2014 i uppdrag att kartlägga och analysera domstolarnas bedömning av straffvärdet för brott som rör hot eller våld mot förtroendevalda (Ju2014/04250/D). Förslagen som utredaren lämnade i sin redovisning (Ku2015/00054/MD) omfattade att polis och åklagare borde ta fram en checklista för att identifiera brott, att anmälan ges en tydligare kodning, att förundersökningarna leds av ett begränsat antal åklagare som samverkar samt tydligare angivelser av försvårande motiv i gärningsbeskrivningen. Regeringen och berörda myndigheter har vidtagit en rad åtgärder sedan förslagen lades fram. Den 1 januari 2020 trädde en ny särskild straffskärpningsgrund i 29 kap. 2 § brottsbalken i kraft som innebär att en försvårande omständighet vid bedömningen av straffvärdet särskilt ska beaktas om ett brott har begåtts mot en förtroendevald. I regleringsbrevet för 2020 fick Polismyndigheten ett återrapporteringskrav att även fortsatt utveckla och förbättra arbetet för att bekämpa hatbrott och andra brott som hotar demokratin.

Regeringen beslutade den 14 maj 2020 att ge en särskild utredare i uppdrag att bl.a. ta ställning till om det finns behov av ett förstärkt straffrättsligt skydd mot brott som riktar sig mot någon som utövar sin yttrandefrihet, särskilt inom ramen för yrkesmässigt bedriven nyhetsförmedling eller annan journalistisk verksamhet (dir. 2020:54).

11.4 Analys och slutsatser

Valdeltagandets utveckling är fortsatt positiv. Andelen röstande ökade i Europaparlamentsvalet 2019 jämfört med 2014 års val. Samtidigt finns fortfarande stora skillnader mellan framförallt olika valdistrikt. Sammantaget är regeringens bedömning att de insatser som har genomförts för ett högt och mer jämlikt valdeltagande har aktualiserat valets och rösträttens betydelse vilket bör ha bidragit till viljan hos olika grupper av röstberättigade att rösta i Europaparlamentsvalet. Regeringen bedömer att Valmyndigheten har genomfört Europaparlamentsvalet med tillförlitlighet, effektivitet och rättssäkerhet.

Regeringen bedömer att de genomförda insatserna har bidragit till att stärka befolkningens möjligheter till inflytande, insyn och delaktighet mellan valen. Engagemanget och intresset för politik och samhällsfrågor i befolkningen ligger kvar på en hög nivå. Samtidigt är det oroande att vissa grupper står utanför och varken deltar eller känner sig delaktiga i demokratin. Andelen som står utanför demokratin är högre i områden med socioekonomiska utmaningar. Det finns också en klyfta mellan stad och land, där en lägre andel av befolkningen på landsbygden än i storstadsregionerna anser att de har möjlighet att påverka politiska beslut på nationell nivå. Mot bakgrund av det låga antalet europeiska medborgarinitiativ är förhoppningen att den nya förordningen kommer resultera i att fler initiativ lämnas in.

En majoritet av befolkningen är nöjda med hur demokratin fungerar i Sverige och i EU, samtidigt som förtroendet för demokratiska institutioner visar en uppåtgående trend. Samtidigt finns tydliga skillnader mellan olika grupper i befolkningen. Personer med lägre utbildning och personer som är bosatta på landsbygden är i genomsnitt mindre nöjda med demokratin och har lägre förtroende för de nationella demokratiska institutionerna än personer med högre utbildning och personer som är bosatta i andra typer av regioner. Regeringen bedömer att de insatser som genomförts under året för att göra demokratin mer motståndskraftig har varit viktiga för att bidra till demokratipolitikens mål om en uthållig demokrati. EU-programmet Ett Europa för medborgarna bedöms ha varit ändamålsenligt.

Hot och hat mot förtroendevalda, journalister, konstnärer, det civila samhällets representanter och andra opinionsbildare är ett allvarligt problem som i förlängningen utgör ett hot mot demokratin. Åtgärderna inom ramen för regeringens handlingsplan Till det fria ordets försvar har varit viktiga i arbetet för att förebygga och motverka hot och hat i det demokratiska samtalet.

11.5 Politikens inriktning

11.5.1 Insatser för ett högt och mer jämlikt valdeltagande

Den representativa demokratin förverkligas genom de allmänna valen. Att rösta i allmänna val är den form av demokratiskt deltagande som omfattar flest människor och är det viktigaste medlet för ansvarsutkrävande. Valdeltagandet är också betydelsefullt för det demokratiska systemets legitimitet och den politiska jämlikheten. Regeringen kommer under mellanvalsperioden fortsätta att verka för ett högt och mer jämlikt valdeltagande. De insatser som genomförs utgör en del av ett långsiktigt arbete

där demokratifrämjande insatser under mellanvalsperioden kombineras med punktinsatser vid valår i syfte att uppmuntra röstberättigade att använda sin rösträtt.

11.5.2 Valmyndighetens förberedelser inför kommande val

Regeringen föreslår att Valmyndigheten tillförs medel för genomförande av Sametingsvalet 2021 och förberedelser inför de allmänna valen 2022. Arbetet innefattar produktion av röstkort, röstlängder, handledningar och manualer till lokala och regionala valmyndigheter, informationsmaterial till de politiska partierna och allmänheten.

11.5.3 Demokratin i Sverige fyller 100 år 2021

Som tidigare aviserats genomför regeringen under 2020 och 2021 en nationell samling för att säkerställa en levande och uthållig demokrati för framtiden och uppmärksamma att demokratin i Sverige fyller 100 år 2021. Utöver det arbete som bedrivs av Kommittén Demokratin 100 år (Ku 2018:2) har regeringen under 2020 gett ett antal myndigheter i uppdrag att förbereda och genomföra olika aktiviteter, i huvudsak under 2020–2021. Regeringen har även träffat en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) om samverkan för en uthållig demokrati med stärkta förutsättningar för deltagande och delaktighet.

11.5.4 Malmö internationella forum för hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism

I oktober 2021 anordnas Malmö internationella forum för hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism. Till mötet har statsministern bjudit in stats- och regeringschefer, forskare, experter och civilsamhällesorganisationer från cirka 50 länder.

11.6 Mål för mänskliga rättigheter

Målet för politiken för mänskliga rättigheter är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1, bet. 2015/16:KU1, rskr. 2015/16:62). Målet är sektorsövergripande och ska genomsyra all politik. Det berör bl.a. funktionshinderspolitiken och barnrättspolitiken som redovisas i utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, avsnitt 5 respektive 7, samt politiken mot diskriminering och jämställdhetspolitiken som redovisas i utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering, avsnitt 4 respektive 5.

Regeringens långsiktiga arbete i enlighet med strukturen i regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter (skr. 2016/17:29) bidrar till att målet uppnås. Agenda 2030 betonar alla staters ansvar att respektera, skydda och främja mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla, utan åtskillnad av något slag. De mänskliga rättigheterna regleras bl.a. i folkrättsligt bindande konventioner och fastställer relationen mellan det allmänna och enskilda och vissa skyldigheter som det allmänna har gentemot enskilda. Politiken för mänskliga rättigheter är därför en viktig del i regeringens arbete med att nå de globala målen för hållbar utveckling och agendans princip att ingen ska lämnas utanför. Det handlar om flera av agendans mål, exempelvis de om att minska ojämlikheten (mål 10) och främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling m.m. (mål 16).

11.7 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Bedömningen av utvecklingen och redovisning av resultat av arbetet med att uppnå målet om att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter görs i förhållande till strukturen i regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter (skr. 2016/17:29) enligt nedan:

- ett starkt rättsligt och institutionellt skydd av de mänskliga rättigheterna,
- ett samordnat och systematiskt arbete med mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet, och
- ett starkt stöd för arbete med mänskliga rättigheter inom det civila samhället och inom näringslivet.

Synpunkter och rekommendationer som Sverige får i internationella granskningar, uppdragsredovisningar och utredningsbetänkanden samt andra rapporter och initiativ utgör viktiga underlag i arbetet med att säkerställa att Sverige uppfyller sina internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.

11.8 Resultatredovisning

Resultaten redovisas med utgångspunkt i beslutade propositioner, kommittédirektiv, uppdrag och andra insatser. Redovisning sker också i förhållande till de 15 miljoner kronor som finns på anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* för åtgärder för främjande av det nationella arbetet med mänskliga rättigheter.

11.8.1 Synpunkter och rekommendationer från internationella granskningsorgan

Synpunkter och rekommendationer från internationella granskningsorgan är inte juridiskt bindande men ger vägledning i arbetet med att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Inom ramen för den tredje cykeln av FN:s Universal Periodic Review (UPR) lämnade Sverige in en nationell rapport till FN den 14 oktober 2019, om uppföljningen av de rekommendationer som Sverige fick i januari 2015. Den 27 januari 2020 granskades Sverige i FN:s råd för mänskliga rättigheter inom ramen för UPR. Sammanlagt gav 117 länder 300 rekommendationer till Sverige. Rekommendationerna handlade bland annat om att stärka arbetet mot rasism, diskriminering och hatbrott, inrätta en nationell institution för mänskliga rättigheter, överväga att ratificera barnkonventionens tredje tilläggsprotokoll om ett individuellt klagomålsförfarande och stärka skyddet av rättigheter för bl.a. kvinnor, barn, hbtq-personer, intersex-personer, migranter, urfolket samerna, nationella minoriteter och personer med funktionsnedsättning. Regeringen accepterade 214 rekommendationer och noterade 85 rekommendationer. En rekommendation accepterades delvis och noterades delvis. Sverige lämnade i mars 2020 sin tionde rapport avseende konventionen om avskaffandet av all slags diskriminering av kvinnor (CEDAW) till kommittén för avskaffande av diskriminering av kvinnor. I oktober 2019 lämnade Sverige in sin kombinerade andra och tredje rapport avseende FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning till kommittén för rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Vidare har tillämpningen av flera ILO-konventioner rapporterats till Internationella arbetsorganisationen (ILO). I mars 2020 lämnade Sverige sin första rapport gällande 2014 års protokoll till 1930 års konvention (nr 29) gällande tvångsarbete. Sverige ratificerade protokollet i juni 2017.

11.8.2 Ett starkt rättsligt och institutionellt skydd av de mänskliga rättigheterna

Svensk lagstiftning och mänskliga rättigheter

I detta avsnitt redovisas översiktligt några av de åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att mänskliga rättigheter får fullt genomslag i svensk lagstiftning. Principerna om likabehandling och icke-diskriminering är grundläggande för de mänskliga rättigheterna. Arbetet med att säkerställa en effektiv och heltäckande lagstiftning mot diskriminering har fortsatt. Regeringen har tillsatt en utredning om en effektiv och ändamålsenlig tillsyn över diskrimineringslagen (dir. 2018:99) (utg.omr. 13 avsnitt 4.3). Den 1 januari 2020 trädde lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter i kraft. För att barnets rättigheter ska få genomslag i praktiken krävs vid sidan av lagen en fortsatt och systematisk transformering av barnkonventionens bestämmelser i nationell rätt (utg.omr. 9 avsnitt 7). Den 1 juli 2020 trädde lagändringarna i propositionen Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet (prop. 2019/20:131) i kraft. Det infördes ett nytt brott, barnäktenskapsbrott, som kan ge fängelse i högst fyra år och en särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv. Vidare infördes ett utreseförbud som ska skydda barn från att föras utomlands för att ingå barnäktenskap eller könsstympas. Vidare har Hedersbrottsutredningen i uppdrag att bl.a. se över vissa frågor rörande kontaktförbud (dir. 2019:43). I det uppdraget ingår att analysera och vid behov föreslå de ytterligare förändringar på detta område som är lämpliga med anledning av den utvärdering av Sverige som Europarådets expertgrupp GREVIO genomfört i fråga om artiklarna 52 och 53 i Istanbulkonventionen. Regeringen har fortsatt arbetet med en reviderad könstillhörighetslagstiftning (utg.omr. 9 avsnitt 3). Regeringen har även tillsatt en utredning om utökade möjligheter att göra utländska föräldraskap gällande i Sverige (dir. 2020:19) (utg.omr. 13 avsnitt 4.3).

Ökat institutionellt skydd av de mänskliga rättigheterna

Sverige har återkommande fått rekommendationer från internationella granskningsorgan om att inrätta en oberoende institution för mänskliga rättigheter i enlighet med Parisprinciperna. En lagrådsremiss om ett institut för mänskliga rättigheter bereds för närvarande i Regeringskansliet. Den 19 mars 2020 beslutade regeringen kommittédirektiven Uppgörelse med historiska kränkningar och övergrepp mot tornedalningar, kväner och lantalaiset (dir. 2020:29). En kommitté i form av en sannings- och försoningskommission ska granska assimileringsspolitiken och dess konsekvenser, sprida kunskap om minoritetens historiska erfarenheter och främja försoning. Sametinget har i juni 2019 inkommit med en hemställan om att etablera en sanningskommission om den svenska statens övergrepp mot det samiska folket. Regeringen har uttalat att en sanningskommission ska etableras och det pågår en dialog med Sametinget inför inrättandet av kommissionen. Arbetet med att etablera en konsultationsordning för frågor som rör det samiska folket har fortsatt. Ett utkast till lagrådsremiss har remissbehandlats och nya samråd har genomförts med Sametinget och Svenska Samernas Riksförbund (SSR).

Grundläggande rättigheter inom EU

Europeiska kommissionen rapporterar årligen om tillämpningen av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (stadgan) och i oktober 2019 antog rådet för rättsliga och inrikes frågor rådsslutsatser som svar på rapporten. Med utgångspunkt i att stadgan har varit i kraft i 10 år betonas i slutsatserna betydelsen av att stadgan tillämpas i praktiken. Olika intressenter såsom rådet, medlemsstaterna, kommissionen, EU:s byrå för grundläggande rättigheter och det civila samhället uppmanas till att på olika sätt bidra till genomförandet av stadgan inom sina respektive

kompetensområden. Kommissionen har under våren 2020 meddelat att den avser att utarbeta en ny strategi för stadgans tillämpning och har därför påbörjat konsultationsprocesser med olika intressenter. I mars 2019 nådde rådet och Europaparlamentet samsyn om finansieringsprogrammet Rättigheter och värden (programmet). Eftersom budgeten för programmet förhandlas separat kommer det slutliga beslutet om programmet inklusive budget när förhandlingen om budgetramen är avslutad. Sverige har under hösten 2019 varit avsändare av ett icke-papper i vilket Sverige har förordat att kommissionen ska lägga fram en ny jämställdhetsstrategi. Kommissionen presenterade en ny jämställdhetsstrategi den 5 mars 2020.

11.8.3 Ett samordnat och systematiskt arbete med mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet

Kunskap om mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet

Under 2019 och 2020 har Uppsala universitet fortsatt uppdraget med att stärka kompetensen om mänskliga rättigheter hos statligt anställda (Ku2017/00254/DISK, Ku2017/00961/DISK, Ku2018/01280/D, Ku2018/01912/D, Ku2018/01979/D, Ku2019/02002/LS [delvis] m.fl.). Uppdraget har under 2019 inneburit ett ökat intresse hos statliga myndigheter att få ta del av utbildningsinsatserna, särskilt de som har varit förlagda på myndigheterna. De verksamhetsförlagda utbildningsinsatserna har nästintill fördubblats i antal till att totalt omfatta 33 myndigheter och fler myndigheter har beslutat att den webbaserade utbildningen ska vara obligatorisk för alla anställda. Utvärderingarna av utbildningarna har varit övervägande positiva (A2020/00744/MRB). Folkbildningsrådet har i enlighet med uppdrag fortsatt sin utbildningssatsning om mänskliga rättigheter inom folkbildningen (Ku2017/01154/DISK, Ku2018/01280/D, Ku2018/01912/D, Ku2018/01979/D, Ku2019/02002/LS [delvis]). Satsningen har främst riktat sig till deltagare som har behov av ökade kunskaper om mänskliga rättigheter eller personer som utbildar sig till yrken som innebär skyldigheter gentemot enskildas rättigheter. Under 2019 har det funnits en viss övervikt av de projekt som har riktats till nyanlända eller kortutbildade kvinnor. Flera av projekten har resulterat i konkret material som studiematerial, handledningar, digitala utbildningar eller nytt innehåll i kursplaner. (A2020/00795/MRB). Jämställdhetsmyndigheten har fått i uppdrag att belysa och sprida kunskap om Pekingplattformens syfte samt dess tolv sakområden (A2019/01892/JÄM). I genomförandet av uppdraget ska kopplingen till FN:s konvention om avskaffandet av all form av diskriminering av kvinnor (CEDAW) och Agenda 2030 synliggöras. Forum för levande historia har fått i uppdrag att fortsätta genomföra en utbildningsinsats om rasism i historien och i dag (A2019/02320/MRB). För mer information hänvisas till utgiftsområde 13 avsnitt 4.3.

Tillämpning och beaktande av mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet

Sedan 2017 har regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) en överenskommelse om att stärka arbetet med mänskliga rättigheter. SKR har i enlighet med överenskommelsen fortsatt arbetet för att öka kunskapen om mänskliga rättigheter hos förtroendevalda och anställda i kommuner och regioner och öka integreringen av mänskliga rättigheter i ordinarie processer (Ku2017/00256/DISK, Ku2017/01466/DISK, Ku2018/01280/D, Ku2018/01912/D, Ku2018/01979/D, Ku2019/02002/LS [delvis]). Enligt SKR:s rapport från september 2019 finns en ökad efterfrågan hos kommuner och regioner på SKR:s utbildningsinstanser. SKR konstaterar att det har skett ökad integrering av mänskliga rättigheter i ordinarie styrnings- och ledningsprocesser, inklusive i ett antal mindre kommuner och regioner (A2019/01495/MRB). En kartläggning som Raoul Wallenberg institutet har

genomfört på uppdrag av SKR visar att det finns en större förståelse för mänskliga rättigheter som ett kommunalt och regionalt ansvar men att många kommuner fortfarande inte arbetar rättighetsbaserat och har ett fortsatt behov av stöd i arbetet (A2019/01044/MRB).

Länsstyrelsen i Dalarna har fortsatt sitt uppdrag att samordna och utveckla länsstyrelsernas arbete med mänskliga rättigheter (Ku2017/00707/DISK, Ku2017/00255/DISK, Ku2018/01280/D, Ku2018/01912/D, Ku2018/01979/D, Ku2019/02002/LS [delvis]). Enligt Länsstyrelsernas rapport över verksamhetsåret 2019 har uppdraget bl.a. resulterat i att länsstyrelserna har presenterat människorättsstatistik som ska utgöra ett stöd för att bedöma respekten och skyddet av de mänskliga rättigheterna. Eftersom statistiken presenterades i november är det för tidigt att bedöma vilket genomslag den har fått i länsstyrelsernas arbete. Uppdraget har också lett till en markant förstärkning av länsstyrelsernas stöd till regional samverkan och kommunernas arbete med mänskliga rättigheter. Vidare har arbetet med uppdraget kopplats till arbetet med Agenda 2030 vilket bland annat har lett till att frågor om mänskliga rättigheter har integrerats på en övergripande nivå som tidigare har varit svår att nå (A2019/00731/MRB, A2020/00374/MRB).

Barnombudsmannen har sedan 2017 haft i uppdrag att erbjuda stöd till ett antal statliga myndigheter, kommuner och regioner i deras uppdrag att arbeta med den praktiska tillämpningen av barnets rättigheter i sina verksamheter (S2016/07875/FST och S2016/07874/FST). Under 2020 har sju statliga myndigheter fått nya uppdrag i kunskapslyftet, med stöd av Barnombudsmannen, vilket bl.a. har resulterat i insatser för att säkra ett barnrättsperspektiv i styr- och ledningsprocesser hos dessa myndigheter. Sedan juni 2019 har länsstyrelserna i uppdrag att samordna och utveckla sin tillämpning av barnets rättigheter samt stödja arbetet med att säkerställa tillämpningen av barnets rättigheter i kommuner och regioner (A2019/01274/MRB). Av redovisningen för 2019 framgår att ett flertal länsstyrelser bedömer att uppdraget har inneburit en väsentlig förstärkning av arbetet för barnets rättigheter (utg.omr. 9 avsnitt 7).

Regeringen har uppdragit åt Jämställdhetsmyndigheten att verka för kännedom bland kommuner, regioner och berörda statliga myndigheter om Europarådets rekommendationer avseende Sveriges efterlevnad av Istanbulkonventionen (A2019/02321/JÄM). Jämställdhetsmyndigheten ska vidare samla in och sprida exempel på verksamheter på lokal och regional nivå som svarar mot Europarådets rekommendationer. Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2021.

Sverige har under lång tid fått återkommande internationell och nationell kritik för sin häktnings- och restriktionsanvändning, bl.a. från kommittén mot tortyr och Europarådets kommitté för förhindrande av tortyr. Regeringen har beslutat propositionen Effektivare hantering av häktningar och minskad isolering (prop. 2019/20:129). I propositionen föreslås bl.a. att isolering av häktade barn ska upphöra och att tidsgränser för häktning införs. Det pågår samtidigt ett utvecklingsarbete för att öka kvaliteten i det isoleringsbrytande arbetet som nu är en integrerad del av Kriminalvårdens arbete. Kriminalvården påbörjade under 2019 en kartläggning av häktade barn och ungdomar i Sverige 2019 och 2020. Det övergripande syftet och projekt målet är att fördjupa kunskapen om barn och ungdomar som sitter häktade.

Arbetet inom ramen för regeringens nationella plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott har fortsatt och föreslås förstärkas under 2021 med 10 miljoner kronor (Ku2016/02629/DISK, utg.omr. 13 avsnitt 4.6.2).

Myndigheten för delaktighet har fortsatt sitt uppdrag att tillsammans med länsstyrelserna ge stöd till regioner och kommuner att genomföra sina

funktionshinderspolitiska strategier och planer (S2018/05853/SOF). Myndigheten har för 2019 rapporterat att många kommuner inte har ett strategiskt arbete kring funktionshinderspolitiska frågor. Kommunerna har däremot planer för enskilda områden, oftast kopplat till fysisk tillgänglighet eller omsorg (S2017/07302/RS [delvis]).

11.8.4 Ett starkt stöd för arbete med mänskliga rättigheter inom det civila samhället och inom näringslivet

Sakråd och samråd med det civila samhället

Sakråd, som är en arbetsmetod för att på ett systematiskt sätt ta vara på civilsamhällets expertis i olika sakfrågor, fortsätter att införas. Flera sakråd har hållits bl.a. inför Sveriges rapportering avseende UPR, CEDAW och CSW. Regeringen har beviljat medel till Funktionsrätt Sverige för framtagandet av en alternativ rapport om hur Sverige lever upp till konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. I samband med Sveriges kombinerade andra och tredje rapport avseende FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning har flera möten genomförts med organisationer från det civila samhället.

Tillsammans med företrädare från de nationella minoriteterna har det arbetats fram förslag på nya former av samråd vilka ska genomföras under kommande år för att möta de ökade krav på strukturerade samråd enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Möten med Barnrättsdelegationen, som är ett forum för dialog mellan regeringen och civilsamhällesorganisationer i Sverige, ägde rum i mars 2019 och februari 2020. Digitala avstämningar gjordes också med anledning av utbrottet av covid-19 (utg.omr. 9 avsnitt 7). Ett digitalt möte med anledning av utbrottet av pandemin och hur det påverkar personer med funktionsnedsättning har också genomförts med funktionshindersdelegationen.

Bidrag har givits till Mänskliga Rättighetsdagarna (MR-dagarna) 2019. MR-dagarna syftar till att bredda och fördjupa det offentliga samtalet om mänskliga rättigheter, erbjuda kunskap och metoder för praktisk tillämpning av mänskliga rättigheter och utveckla samarbetet inom området (A2020/00816/MRB).

Hållbart företagande, företag och mänskliga rättigheter

En plattform för internationellt hållbart företagande har lanserats, baserad på skrivelsen om hållbart företagande (skr. 2015/16:69) och Sveriges nationella handlingsplan för företagande och mänskliga rättigheter, utarbetad i linje med FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter. Plattformen har en bred ansats utifrån en tydlig förväntan på företag att respektera mänskliga rättigheter i all sin verksamhet, både i Sverige och utomlands. Regeringskansliets webbutbildning om hållbart företagande, framtagen för ambassaderna i syfte att förbättra stödet till företag i deras hållbarhetsarbete, har under året delats med och lanserats till EU-delegationerna runt om i världen. Under året har ett flertal möten hållits med representanter för civilsamhället för att samtala kring frågor om hållbart företagande. Samtalen har haft fokus på företagande och mänskliga rättigheter. Arbetet med mänskliga rättigheter har under året drivits vidare med utgångspunkt från statens ägarpolicy bl.a. genom löpande uppföljning av bolagens arbete samt kompetenshöjande insatser. Det har införts ett krav att bolagen med statligt ägande, när det är behövligt, ska ställa vissa krav på leverantörers arbetsvillkor gällande lön, arbetstid och semester, vid inköp som överstiger ett tröskelvärde. Kraven innebär ett förtydligande av de ambitioner som regeringen sedan tidigare har haft, att bolagen med statligt ägande ska arbeta för bl.a. en sund och säker arbetsmiljö, respekt för mänskliga rättigheter samt goda och anständiga arbetsvillkor.

11.9 Analys och slutsatser

Regeringens bedömning är att de insatser som har vidtagits inom ramen för regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter (skr. 2016/17:29) bidrar till att uppfylla målet att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Insatserna har bl.a. resulterat i en ökad kunskap och kompetens om mänskliga rättigheter hos framför allt statligt anställda men även inom vissa andra yrkeskategorier. Insatserna har vidare bidragit till ett mer samordnat och systematiskt arbete för mänskliga rättigheter på regional och lokal nivå bl.a. genom ett rättighetsbaserat arbetssätt. Frågor om mänskliga rättigheter integreras i större utsträckning än tidigare i den ordinarie verksamheten. Även insatser som har gjorts inom andra politikområden t.ex. funktionshinderspolitiken, barnrättspolitik, jämställdhetspolitiken och politiken mot diskriminering bidrar till måluppfyllelsen.

Samtidigt visar olika rapporter och granskningar att det krävs fortsatt arbete för att nå målet om att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Det finns bl.a. ett fortsatt behov av kompetenshöjande åtgärder om de mänskliga rättigheterna och av att integrera de mänskliga rättigheterna i ordinarie verksamheten. Det visar inte minst uppdragsredovisningarna från Uppsala universitet och Länsstyrelsen i Dalarnas län. Det är framför allt viktigt att säkerställa att det finns en långsiktig och tydlig styrning i frågorna. Sverige lägger stor vikt vid rekommendationer och synpunkter från internationella granskningsorgan. När allt fler länder ifrågasätter det internationella regelverket om mänskliga rättigheter är det angeläget att arbetet för att förverkliga de mänskliga rättigheterna fortsätter såväl nationellt som internationellt. Sverige kan på så sätt agera som en positiv kraft och förebild för andra länder.

11.10 Politikens inriktning

Vi lever i en tid som kräver att de internationella åtagandena om mänskliga rättigheter tas på största allvar. Den pågående pandemin utsätter samhället och dess olika funktioner för extra stora påfrestningar. Den innebär även en ökad risk för att de mänskliga rättigheterna begränsas och åsidosätts. Rapporter från internationella människorättsorgan pekar på en oroande utveckling vad gäller respekten för mänskliga rättigheter såväl som pandemins konsekvenser, där ojämlikhet och orättvisor gör att personer som hör till vissa grupper har drabbats särskilt hårt. Redan innan pandemin sågs en utveckling där mänskliga rättigheter allt oftare ifrågasätts och det finns risk att denna oroande trend förstärkts. Mot den bakgrunden anser regeringen att de mänskliga rättigheterna ska tas på största allvar och att Sverige med än mer fokus ska vara en positiv kraft och ständigt hålla frågor om mänskliga rättigheter på agendan både på internationell och nationell nivå.

Ett konkret sätt att försvara de internationella överenskommelserna om mänskliga rättigheter är att ständigt ta nya steg för att de ska efterlevas fullt ut i Sverige. Även om Sverige på många sätt är en förebild när det gäller respekten för de mänskliga rättigheterna får Sverige synpunkter såväl som kritik i både internationella och nationella granskningar. Efter granskningen av Sverige i januari 2020 i för FN:s råd för mänskliga rättigheter inom ramen för den universella granskningsmekanismen (Universal Periodic Review, UPR), accepterade regeringen ett stort antal rekommendationer och arbetet med att genomföra rekommendationerna är högt prioriterat. Rekommendationerna Sverige fick i granskningen handlade bland annat om att stärka arbetet mot rasism, diskriminering och hatbrott, att upprätta ett nationellt institut för mänskliga rättigheter och att stärka skyddet av mänskliga rättigheter för kvinnor, barn, migranter, urfolket samerna, nationella minoriteter och

personer med funktionsnedsättning, hbtq-personer och intersexpersoner. Kritiken som riktades i granskningen är en indikation på att det pågående arbetet i enlighet med regeringens strategi för mänskliga rättigheter behövs för att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. I detta sammanhang är det viktigt att svensk lagstiftning är utformad i överensstämmelse med dessa åtaganden.

Regeringens långsiktiga arbete i enlighet med strukturen i regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter (skr. 2016/17:29) ska bidra till att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1, bet. 2015/16:KU1, rskr. 2015/16:62). Sverige har under en längre tid fått rekommendationer från internationella granskningsorgan om att inrätta en oberoende institution för mänskliga rättigheter. Regeringen föreslår att ett institut för mänskliga rättigheter inrättas. Regeringen anser att institutet ska ha i uppgift att främja säkerställandet av de mänskliga rättigheterna i Sverige. Denna reform ska föregås av en bred parlamentarisk förankring kring utformningen av lagstiftningen och regelverket för det nya institutet.

Ett samordnat och systematiskt arbete för mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet är fortsatt prioriterat. Rapporter och andra underlag som regeringen har fått ta del av visar att det har skett framsteg i arbetet men att fortsatta och långsiktiga insatser behövs. Arbetet på kommunal och regional nivå ska därför fortsätta.

Det civila samhället spelar en ovärderlig roll i att uppmärksamma, belysa och driva på frågor om mänskliga rättigheter, såväl som att lyfta den oroande situationen för människorättsförsvarare. Det är därför viktigt att säkra att civila samhället har goda förutsättningar för att fortsatt driva ett aktivt arbete med mänskliga rättigheter.

11.11 Resultatredovisning för Justitiekanslern och Datainspektionen

11.11.1 Uppdrag för Justitiekanslern och Datainspektionen

Justitiekanslern har tillsyn över att de som utövar offentlig verksamhet efterlever lagar och andra författningar samt i övrigt fullgör sina åligganden. I detta ingår att vaka över tryck- och yttrandefriheten samt värna integriteten och rättssäkerheten i den offentliga verksamheten. Myndigheten ska bevaka statens rätt och föra eller låta föra statens talan, om inte någon annan myndighet har denna uppgift.

Datainspektionen har som huvudsaklig uppgift att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter. Myndigheten ska också verka för att god sed iakttas i kredit- och inkassoverksamhet. Inom ramen för sitt uppdrag är Datainspektionen tillsynsmyndighet inom en rad områden.

En samlad resultatbedömning görs för Justitiekanslern respektive Datainspektionen.

11.11.2 Resultat Justitiekanslerns verksamhet

Till Justitiekanslern inkom nästan 7 500 ärenden 2019, vilket är en minskning jämfört med föregående år. Antalet avgjorda ärenden minskade med ca 1 500 jämfört med 2018 och med ca 3 800 jämfört med 2017. Minskningen förklaras av att myndigheten under 2019 inte har hanterat några fall då ett stort antal personer väcker liknande ärenden, så som ärendet om skadeståndsanspråk från personer som registrerades i uppgiftssamlingen Kringresande.

Tillsyn och skadereglering är likt tidigare år de ärendeslag som dominerat Justitiekanslerns verksamhet.

Under 2019 handlade myndigheten nästan 1 200 tillsynsärenden, vilket är i linje med de senaste åren. Myndigheten har bland annat genomfört sju tillsynsprojekt, granskningar av myndigheters ärendeförteckningar och uppföljningar av tidigare tillsynsärenden. Tillsynsarbetet är särskilt viktigt för att bevaka hur berörda myndigheter tar om hand och följer upp anmärkningar.

Justitiekanslern har likt tidigare år riktat kritik mot myndigheter i sina tillsynsärenden. Denna kritik har bland annat riktats mot bristfällig handläggning av begäran om utlämnande av allmänna handlingar, serviceskyldigheten enligt förvaltningslagen och felaktig hantering av sekretessbelagd information. I skaderegleringsärenden har Justitiekanslern främst riktat kritik mot myndigheters dröjsmål i handläggning av olika ärenden.

Under 2019 inkom ca 3 600 skaderegleringsärenden till Justitiekanslern, vilket var nästan 50 procent av samtliga inkomna ärenden. I ca 90 procent av de avslutade ärendena om ersättning enligt lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder beviljades ersättning helt eller delvis, vilket är samma nivå som tidigare år.

Några principiellt intressanta frågor under året

Justitiekanslern har som företrädare för staten varit part i målet mot Girjas sameby. Där förklarade Högsta domstolen i januari 2020, med hänvisning till bland annat urminnes hävd, att Girjas sameby utan hinder av rennäringslagen (1971:437) får upplåta rätt till jakt och fiske på samebyns område.

I ett annat ärende blev den svenska staten stämd i en amerikansk domstol av en ättling till en person vid namn White Fox, som tillhörde den nordamerikanska pawneestammen. Målet gällde rätten till föremål som idag ingår i Statens museer för världskulturs samlingar. I augusti biföll domstolen svenska statens yrkande om att talan skulle avvisas med hänsyn till den statsrättsliga immuniteten.

Datainspektionens verksamhet

Datainspektionen har, genom sin roll som nationell tillsynsmyndighet inom dataskyddsområdet, samt inom områdena kamerabevakning, kreditupplysning och inkasso, utövat tillsyn över behandlingen av personuppgifter och där bidragit till att säkra individens rätt till integritet.

Verksamhetens utveckling

Under 2019 har Datainspektionen gått från att bygga upp ny verksamhet till att gå in i en operativ fas. Året har präglats dels av ett fortsatt stort inflöde av ärenden, dels av praktiska utmaningar med att harmonisera tillämpningen av dataskyddsreformen inom EU. Myndigheten har kunnat minska ärendebalanser på vissa områden väsentligt, så att exempelvis medborgare och företag snabbt kunnat få vägledning och svar. Under 2018 kunde svarstiden vara uppemot tre månader medan man under 2019 lyckades få ned tiden så att de flesta fick svar efter en vecka. Detta har bidragit till att samhället fått ett bättre stöd i arbetet med dataskyddsfrågor. Myndigheten har dock, på grund av ett fortsatt ansträngt läge under året, inte haft förutsättningar att prioritera handläggningen av tillstånd för kamerabevakning vilket resulterade i upp emot ett år långa handläggningstider för dessa ärenden under 2019.

Datainspektionen lade under 2019 ungefär 85 procent av sina resurser på uppdrag som följer av dataskyddsreformen. Samtidigt lades ca 12 procent på kamerabevakning

vilket är en högre siffra än 2018. Detta beror på att kamerabevakningslagen (2018:1200) trädde i kraft först i augusti 2018. För att Sverige ska kunna uppfylla de krav som framgår av EU:s dataskyddsförordning har Datainspektionen lagt huvuddelen av sina resurser för att kunna möta dessa. Under året registrerades ca 18 700 ärenden som rörde dataskyddsförordningen och Datainspektionen har kunnat arbeta ner balansen till att vid årets slut landa på 3 000 ärenden. Ungefär 500 ärenden inkom under året vad gäller tillstånd till kamerabevakning och under året avslutades knappt hälften av dessa. Det ansträngda arbetsläget kring kamerabevakning har gjort att Datainspektionen inte har kunnat bedriva tillsyn på området i den mån myndigheten anser har behövts, och mängden klagomål inom detta område som inkommer till Datainspektionen har ökat.

Antalet anmälda personuppgiftsincidenter mer än fördubblades från 2018 till 2019. Dessa incidenter ska anmälas till Datainspektionen som bedömer allvarlighetsgraden och eventuell vidare åtgärd. Anmälningarna och klagomål från enskilda, som också de fördubblades i antal från 2018 till 2019 då det kom in drygt 3 500, ger Datainspektionen en grund för hur myndigheten ska prioritera sina insatser och utöva tillsyn, baserat på var problemen och behoven verkar vara som störst.

Tillsynsverksamheten

Under 2019 inledde Datainspektionen 51 tillsynsändren och i två fall beslutades om sanktionsavgifter. Det är ofta klagomål som ligger till grund för inledande av tillsyn och under året initierades en hel del ärenden mot bolag med många användare på digitala plattformar. I sin tillsynsverksamhet fokuserar Datainspektionen på att genomföra insatser inom områden där befärade brister är särskilt systematiska eller graverande, exempelvis vid behandling av känsliga personuppgifter.

På kamerabevakningsområdet har Datainspektionen, prioriterat att inleda tillsyn i några fall, baserat på klagomål om otillåten kamerabevakning,

Datainspektionen har under 2019 haft ett något större fokus på uppgifterna att iakttä god sed i inkasso- och kreditupplysningsverksamhet än föregående år. Antalet klagomål på området kreditupplysning har ökat väsentligt och det är i princip även där en fördubbling jämfört med 2018. En förklaring är den ökade e-handeln.

Internationell verksamhet

Datainspektionen är en aktiv aktör som medlem i den Europeiska dataskyddsstyrelsen, där EU-gemensam praxis drivs fram. En harmonisering av tolkningen av dataskyddsförordningen har visat sig vara en utmaning för medlemsstaterna och många har vitt skilda uppfattningar, ofta grundade på olika praxis och förvaltningsrättsliga traditioner. Datainspektionen och dess systemmyndigheter inom EU har omfattande skyldigheter att samarbeta och bistå varandra i gränsöverskridande ärenden. Under året har Datainspektionen varit berörd i totalt 486 klagomål eller andra gränsöverskridande ärenden och ansvarig eller berörd i 186 ärenden där utredning eller eventuell tillsyn inletts. Sammanlagt uppgår detta till 672 ärenden, vilket är mer än en dubbling från 2018.

11.11.3 Analys och slutsatser

Justitiekanslern

Regeringen bedömer att Justitiekanslern på ett tillfredställande sätt har utfört de uppgifter som myndigheten ansvarar för.

Datainspektionen

Regeringen bedömer att Datainspektionen har utfört de uppgifter som myndigheten ansvarar för att hantera, på ett sätt som bidragit till att stärka den personliga integriteten. Med utgångspunkt i ett utökat och omfattande uppdrag med införandet av ett nytt regelverk på dataskyddsområdet, har Datainspektionen gjort väl avvägda prioriteringar i sin verksamhet under året.

11.12 Budgetförslag

11.12.1 6:1 Allmänna val och demokrati

Tabell 11.3 Anslagsutveckling 6:1 Allmänna val och demokrati

Tusental kronor

2019	Utfall	461 295	Anslagssparande	59 305
2020	Anslag	144 840 ¹	Utgiftsprognos	143 366
2021	Förslag	107 340		
2022	Beräknat	64 340		
2023	Beräknat	58 340		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för val, åtgärder för att främja, förankra och försvara demokratin samt åtgärder för främjande av de mänskliga rättigheterna på nationell nivå. Anslaget får användas för administrationskostnader som är en förutsättning för genomförandet av insatser inom området.

Regeringens överväganden

Tabell 11.4 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 6:1 Allmänna val och demokrati

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	142 340	142 340	142 340
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-35 000	-78 000	-84 000
varav BP21	10 000	2 000	2 000
- Genomförande och förberedelser av val samt valdatasystem	10 000	2 000	2 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	107 340	64 340	58 340

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Nu föreslagna och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget ökas med 10 000 000 kronor 2021 för genomförande av Sametingsvalet 2021, för förberedelser inför de allmänna valen 2022 och för finansiering av det nya valdatasystemet 2021. För 2022 till 2030 beräknas anslaget ökas med 2 000 000 kronor för finansiering av det nya valdatasystemet. Anslaget minskar samtidigt med 45 000 000 kronor 2021 på grund av att tidsbegränsade medel löper ut.

Regeringen föreslår att 107 340 000 kronor anvisas under anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 64 340 000 kronor respektive 58 340 000 kronor.

11.12.2 6:2 Justitiekanslern

Tabell 11.5 Anslagsutveckling 6:2 Justitiekanslern

Tusental kronor

2019	Utfall	52 143	Anslagssparande	-629
2020	Anslag	52 550 ¹	Utgiftsprognos	51 828
2021	Förslag	53 243		
2022	Beräknat	53 704 ²		
2023	Beräknat	54 331 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 53 243 tkr i 2021 års prisnivå.

³ Motsvarar 53 243 tkr i 2021 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Justitiekanslerns förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Tabell 11.6 Härlledning av anslagsnivån 2021–2023 för 6:2 Justitiekanslern

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	52 550	52 550	52 550
Pris- och löneomräkning ²	703	1 164	1 791
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer varav BP21 ³	-10	-10	-10
- Generell besparing i statsförvaltningen	-10	-10	-10
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	53 243	53 704	54 331

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget minskas med 10 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing (Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 7.4) och beräknas fr.o.m. 2022 minska med samma belopp.

Regeringen föreslår att 53 243 000 kronor anvisas under anslaget 6:2 *Justitiekanslern* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 53 704 000 kronor respektive 54 331 000 kronor.

11.12.3 6:3 Integritetsskyddsmyndigheten

Tabell 11.7 Anslagsutveckling 6:3 Integritetsskyddsmyndigheten

Tusental kronor

2019	Utfall	100 570	Anslagssparande	-4 130
2020	Anslag	120 374 ¹	Utgiftsprognos	117 283
2021	Förslag	111 740		
2022	Beräknat	112 669 ²		
2023	Beräknat	113 974 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 111 740 tkr i 2021 års prisnivå.

³ Motsvarar 111 740 tkr i 2021 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Integritetsskyddsmyndighetens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Tabell 11.8 Härledning av anslagsnivån 2021–2023 för 6:3 Integritetsskyddsmyndigheten

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	110 374	110 374	110 374
Pris- och löneomräkning ²	1 476	2 406	3 712
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer varav BP21 ³	-110	-110	-110
- Generell besparing i statsförvaltningen	-110	-110	-110
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	111 740	112 669	113 974

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget minskar med 110 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing (Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 7.4) och beräknas fr.o.m. 2022 minska med samma belopp.

Regeringen föreslår att 111 740 000 kronor anvisas under anslaget 6:3 *Integritetsskyddsmyndigheten* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 112 669 000 kronor respektive 113 974 000 kronor.

11.12.4 6:4 Valmyndigheten

Tabell 11.9 Anslagsutveckling 6:4 Valmyndigheten

Tusental kronor

2019	Utfall	19 829	Anslagssparande	862
2020	Anslag	20 447 ¹	Utgiftsprognos	20 836
2021	Förslag	20 730		
2022	Beräknat	20 923 ²		
2023	Beräknat	21 172 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 20 730 tkr i 2021 års prisnivå.

³ Motsvarar 20 730 tkr i 2021 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för Valmyndighetens verksamhet.

Regeringens överväganden

Tabell 11.10 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 6:4 Valmyndigheten

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	20 447	20 447	20 447
Pris- och löneomräkning ²	283	476	725
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	20 730	20 923	21 172

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

Regeringen föreslår att 20 730 000 kronor anvisas under anslaget 6:4 *Valmyndigheten* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 20 923 000 kronor respektive 21 172 000 kronor.

11.12.5 6:5 Stöd till politiska partier

Tabell 11.11 Anslagsutveckling 6:5 Stöd till politiska partier

Tusental kronor

2019	Utfall	167 537	Anslagssparande	73
2020	Anslag	169 200 ¹	Utgiftsprognos	169 200
2021	Förslag	169 200		
2022	Beräknat	169 200		
2023	Beräknat	169 200		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd till politiska partier. Enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier lämnas stöd till politiskt parti som deltagit i val till riksdagen dels som ett partistöd, dels som ett kanslistöd för ett år i taget räknat fr.o.m. den 15 oktober. Partistödet lämnas som ett mandatbidrag.

Regeringens överväganden

Tabell 11.12 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 6:5 Stöd till politiska partier

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	169 200	169 200	169 200
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	169 200	169 200	169 200

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 169 200 000 kronor anvisas under anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 169 200 000 kronor respektive 169 200 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2021 för anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 169 200 000 kronor 2022.

Tabell 11.13 Beställningsbemyndigande för anslaget 6:5 Stöd till politiska partier

Tusental kronor

	Utfall År 2019	Prognos 2020	Förslag År 2021	Beräknat År 2022
Ingående åtaganden	126 941	126 941	169 200	
Nya åtaganden	126 941	169 200	169 200	
Infriade åtaganden	-126 941	-126 941	-169 200	-169 200
Utestående åtaganden	126 941	169 200	169 200	
Erhållet/föreslaget bemyndigande	169 200	169 000	169 200	

Skälen för regeringens förslag: Enligt lagen (2006:999) om ekonomiadministrativa bestämmelser för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen krävs bemyndigande för beslut om bl.a. bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter under senare budgetår än det år budgeten avser, vilket gäller för stödet till politiska partier. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2021 för anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 169 200 000 kronor 2022.

11.12.6 6:6 Institutet för mänskliga rättigheter

Tabell 11.14 Anslagsutveckling 6:6 Institutet för mänskliga rättigheter

Tusental kronor

2019	Utfall	Anslagssparande
2020	Anslag	0 ¹ Utgiftsprognos
2021	Förslag	25 000
2022	Beräknat	50 170 ²
2023	Beräknat	50 723 ³

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 49 831 tkr i 2021 års prisnivå.

³ Motsvarar 49 831 tkr i 2021 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Institutet för mänskliga rättigheters förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Tabell 11.15 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 6:6 Institutet för mänskliga rättigheter

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹			
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	25 000	50 170	50 723
varav BP21	25 000	50 000	50 000
- Institutet för mänskliga rättigheter	25 000	50 000	50 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	25 000	50 170	50 723

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Det är angeläget att kunna stärka arbetet med mänskliga rättigheter i Sverige, både vad gäller främjandearbete och förmågan att följa utvecklingen. Därför föreslår regeringen att ett Institut för mänskliga rättigheter inrättas. Ett nytt anslag 6:6 *Institutet för mänskliga rättigheter* föreslås därmed föras upp på statens budget fr.o.m. 2021.

Regeringen föreslår att 25 000 000 kronor anvisas under anslaget 6:6 *Institutet för mänskliga rättigheter* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 50 170 000 kronor respektive 50 723 000 kronor.

11.13 Namnbyte för Datainspektionen

11.13.1 Ärendet och dess beredning

Inom Regeringskansliet (Justitiedepartementet) har en promemoria upprättats med förslag om att Datainspektionens ska byta namn till Integritetsskyddsmyndigheten. Promemorian har remissbehandlats. En sammanfattning av promemorian, promemorians lagförslag och en förteckning över remissinstanserna finns i bilaga 1. Remissyttrandena finns tillgängliga i Justitiedepartementet (dnr Ju2018/02306/Å).

De föreslagna ändringarna är av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

11.13.2 Datainspektionen blir Integritetsskyddsmyndigheten

Regeringens förslag: Datainspektionen ska byta namn till Integritetsskyddsmyndigheten. Det nya namnet föranleder ändringar i kreditupplysningslagen, inkassolagen, lagen om belastningsregister och offentlighets- och sekretesslagen. Hänvisningar till ”Datainspektionen” i dessa lagar ska ersättas med hänvisningar till ”Integritetsskyddsmyndigheten”. Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2021.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker eller har inga invändningar mot promemorians förslag att Datainspektionen ska byta namn. Ett flertal remissinstanser ifrågasätter dock det namn som föreslås i promemorian. *Datainspektionen* påpekar att det nuvarande namnet kan uppfattas som ålderdomligt men anser att det kan diskuteras om det föreslagna namnet på ett tydligt sätt speglar myndighetens nya roll. Datainspektionen framhåller att ordet integritet har flera olika betydelser som faller utanför myndighetens tillsynsområde. Det föreslagna namnet kan enligt Datainspektionen också ifrågasättas från bl.a. ett klarspråksperspektiv. Datainspektionen anser att namnet lämpligen bör referera till dataskydd och förordar att myndighetens nya namn blir ”Dataskyddsmyndigheten”. Också *Kammarrätten i Stockholm*, *Förvaltningsrätten i Stockholm* och *Post- och telestyrelsen* anför att ordet integritet har flera olika betydelser som faller utanför Datainspektionens uppdrag. Såväl Förvaltningsrätten i Stockholm som Post- och telestyrelsen förordar att Datainspektionens nya namn ska vara ”Dataskyddsmyndigheten”. *Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden* avstyrker förslaget och framför att det finns en uppenbar förväxlingsrisk mellan myndighetens namn och det föreslagna namnet.

Skälen för regeringens förslag: Datainspektionen har bl.a. till uppgift att verka för att människor skyddas mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter. Myndigheten inrättades 1973 och dess ansvarsområde har genomgått väsentliga förändringar genom åren. Sedan den 25 maj 2018 är Datainspektionen dessutom tillsynsmyndighet enligt både Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF.

Som *Datainspektionen* påpekar kan myndighetens nuvarande namn uppfattas som ålderdomligt. Datainspektionens förändrade uppdrag understryker dess roll som den centrala tillsynsmyndigheten när det gäller skyddet för den personliga integriteten. Ett nytt namn, som bättre speglar myndighetens roll, skulle tydligt kunna markera denna förändring.

På sätt som bl.a. *Kammarrätten i Stockholm*, *Förvaltningsrätten i Stockholm* och *Post- och telestyrelsen* anför har ordet integritet flera olika betydelser. En del av dessa betydelser faller utanför Datainspektionens uppdrag. Att ge myndigheten ett namn som i detalj beskriver omfattningen av dess uppdrag är dock svårt att förena med kravet på att namnet ska vara kärnfullt och samtidigt markera myndighetens förändrade uppdrag. Det avgörande bör vara att det nya namnet understryker den huvudsakliga inriktningen på myndighetens verksamhet.

Datainspektionen har ett brett ansvar för att människor ska skyddas mot kränkningar av den personliga integriteten. Det framstår därför som naturligt att låta myndighetens uppdrag när det gäller skyddet för den personliga integriteten avspeglas i dess namn. Genom namnbytet markeras också myndighetens nya roll. Risken för att Integritetsskyddsmyndigheten skulle komma att förväxlas med Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden bedöms vara liten.

Mot denna bakgrund föreslås att namnet på myndigheten ändras från Datainspektionen till Integritetsskyddsmyndigheten.

Förslaget att myndigheten ska byta namn föranleder ändringar i ett antal författningar. Namnet på myndigheten förekommer bl.a. i kreditupplysningslagen (1973:1173), inkassolagen (1974:182), lagen (1998:620) om belastningsregister och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I bestämmelser i dessa lagar där ordet ”Datainspektionen” förekommer i olika böjningsformer föreslås det bytas ut mot ”Integritetsskyddsmyndigheten” i motsvarande form. Namnet på myndigheten förekommer dessutom i lagen (1975:55) om folk- och bostadsräkning år 1975. Med hänsyn till lagens särskilda karaktär bedöms det inte finnas något behov av att ändra namnet på myndigheten i den författningen.

Förslaget bedöms inte leda till några ökade kostnader för myndigheten eller enskilda, utöver mindre utgifter av engångskaraktär för Datainspektionen i direkt anslutning till namnbytet. Kostnaderna hanteras inom myndighetens befintliga anslagsram.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Några övergångsbestämmelser behövs inte.

12 Nationella minoriteter

12.1 Mål för området

Målet för politikområdet är att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande (prop. 2008/09:1 utg.omr. 1, bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83).

Nationella minoriteter är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar.

Målet ska följas upp inom följande delområden (prop. 2008/09:158, bet. 2008/09:KU23, rskr. 2008/09:272):

- diskriminering och utsatthet,
- inflytande och delaktighet, och
- språk och kulturell identitet.

Regeringens arbete ska även bidra till att Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling genomförs och att flera av målen i agendan uppfylls. Det gäller bl.a. agendans mål 3 om att säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar samt mål 5 om att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

12.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Bedömningsgrunder är:

- kommuners, regioners och myndigheters efterlevnad av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk (minoritetslagen) och Sveriges internationella åtaganden inom området,
- informations- och kunskapshöjande insatser för att förstärka efterlevnaden av de nationella minoriteternas rättigheter,
- arbete mot diskriminering och utsatthet,
- utvecklingen av samråd med och inflytande för de nationella minoriteterna,
- språk- och kulturaktiviteter för och av de nationella minoriteterna, och
- insatser för att stärka de nationella minoritetsspråken.

12.3 Resultatredovisning

12.3.1 Efterlevnaden av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

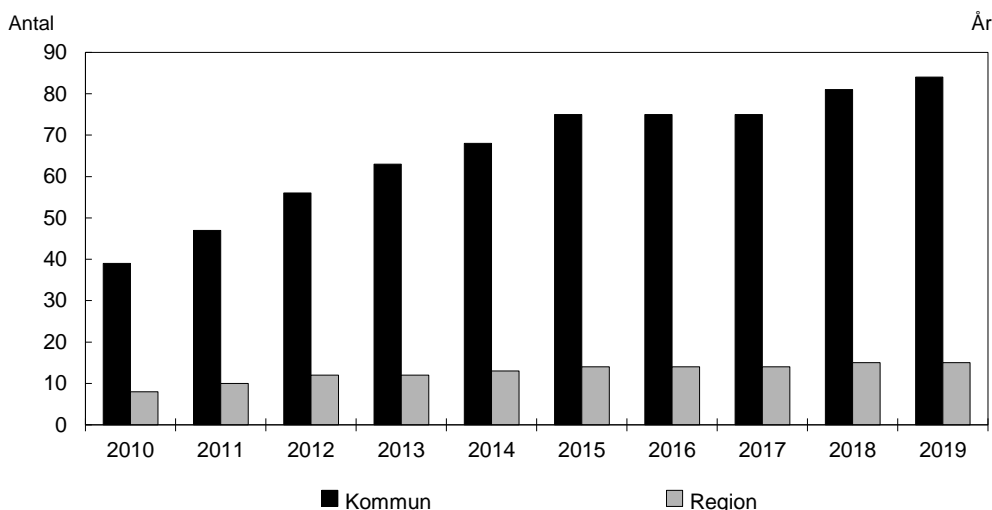
Sedan den 1 januari 2019 gäller ett starkt grundläggande skydd för samtliga nationella minoriteter, dessutom har rättigheterna för finska, meänkieli och samiska inom respektive språks förvaltningsområde stärkts. Den stärkta lagen har gett resultat i förhållande till kommuners och regioners arbete med att ta fram mål- och riktlinjer för sitt arbete med de nationella minoriteterna.

Utredningen om uppföljning av minoritetspolitiken (dir. 2018:86 och dir. 2019:7) har överlämnat betänkandet Högre växel i minoritetspolitiken – starkt samordning och uppföljning (SOU 2020:27). Betänkandet har remitterats och bereds i Regeringskansliet.

Kommuners och regioners arbete inom förvaltningsområdena fortsätter att utvecklas

Enligt minoritetslagen kan en kommun efter ansökan ingå i förvaltningsområdet för finska, meänkieli eller samiska. Sedan 2010 har antalet kommuner och regioner som ingår i förvaltningsområdena mer än fördubblats och uppgår till 84 kommuner och 15 regioner som framgår av tabell 12.1 nedan.

Diagram 12.1 Antalet kommuner och regioner som ingår i förvaltningsområden för finska, meänkieli och samiska

Källa: Uppföljningsrapport 2019.

Av Sametingets och Länsstyrelsen i Stockholms läns rapport Nationella minoriteter och minoritetsspråk, Minoritetspolitikens utveckling 2019 (Ku2020/00875/CSM) (benämns fortsättningsvis Uppföljningsrapport 2019) framgår att Länsstyrelsen i Stockholms län under 2019 fördelade ca 56 miljoner kronor i statsbidrag till 59 kommuner och att Sametinget fördelade ca 25 miljoner kronor till 25 kommuner. Majoriteten av medlen har använts till samordning och till språk- och kulturaktiviteter. Myndigheterna fördelade sammanlagt ca 3 miljoner kronor i statsbidrag till 15 regioner. Detta har resulterat i språk- och kulturaktiviteter för och av de nationella minoriteterna samt ökad samordning.

I förvaltningsområdena uppger 26 procent av kommunerna att de antagit mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet och 19 procent att de varit antagna sedan tidigare. Av regionerna i förvaltningsområdena uppger 14 av 15 att de antagit mål och riktlinjer eller att arbete pågår. Utanför förvaltningsområdena uppger hälften av kommunerna att de antingen antagit mål och riktlinjer eller att arbete med detta pågår. En region utanför förvaltningsområdena uppger att de antagit mål och riktlinjer.

Informations- och kunskapshöjande insatser stärker efterlevnaden av de nationella minoriteternas rättigheter

Kommuner och regioner ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och det allmännas ansvar i enlighet med minoritetslagen. Av Uppföljningsrapport 2019 framgår att kommuner och regioner ger information om minoriteternas rättigheter i ungefär samma utsträckning som tidigare. Dessa efterfrågar dock ytterligare kunskapshöjande insatser och rådgivning om minoritetslagens ökade krav. Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget har därför enligt Uppföljningsrapport 2019 bl.a. ökat digitaliseringen av informations- och utbildningsmaterial, främst via Minoritet.se. Webbplatsen hade närmare 360 000 besök 2019, en ökning med 17 procent jämfört med 2018 och med 30 procent jämfört med

2017. Via webbplatsen har 38 200 beställningar av handboken Nationella minoriteters rättigheter gjorts.

12.3.2 Diskriminering och utsatthet

Regeringen har tillsatt en kommitté i form av en sannings- och försoningskommission för granskning av kränkningar och övergrepp mot tornedalingar, kväner och lantalaiset till följd av 1800- och 1900-talens assimileringspolitik (dir 2020:29). Uppdraget ska redovisas senast den 16 maj 2022.

Vid samråd med representanter för de nationella minoriteterna framgår att det har förekommit hot och hat. De insatser som genomförs för att motverka diskriminering och utsatthet är främst utbildningar riktade till förtroendevalda och tjänstepersoner på ledningsnivå.

Under 2019 har drygt hälften av kommunerna och regionerna inom förvaltningsområdena genomfört utbildningar eller liknande insatser om nationella minoriteters rättigheter, vilket innebär en minskning jämfört med 2018. Ungefär 40 procent av kommunerna och drygt hälften av regionerna har utbildat sin personal om diskrimineringsfrågor som även omfattat nationella minoriteter, vilket innebär en ökning jämfört med förra året. Knappt hälften av kommunerna och nästan 70 procent av regionerna uppger att de genomfört andra insatser för att motverka diskriminering och utsatthet av nationella minoriteter. Exempel är arbete med att främja mänskliga rättigheter, likabehandlingsplaner, utbildningar i rättighetsbaserat arbetssätt, arbete för antidiskriminering och jämlikhet. Dessa insatser har ökat jämfört med förra året. Kommuner och regioner utanför förvaltningsområdena har inte i lika stor utsträckning genomfört utbildningar eller liknande insatser.

Under 2019 har Länsstyrelsen i Stockholms län distribuerat ca 10 000 exemplar av boken ”Antiziganismen i Sverige”. Sedan 2018 har över 31 700 exemplar tryckts och spridits.

Flera myndigheter arbetar med romsk inkludering

I Länsstyrelsen i Stockholms läns rapport Romsk inkludering, Årsrapport 2019 (Ku2020/01102/CSM) konstateras att strategin är ett viktigt komplement till den nationella minoritetspolitiken där uppdrag till olika myndigheter är av stor vikt. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, Arbetsförmedlingen, Boverket, Institutet för språk och folkminnen, Skolverket och Socialstyrelsen har haft i uppdrag att arbeta med romsk inkludering 2016–2019. Utöver detta har fem kommuner erhållit statsbidrag för att utveckla sitt arbete för romsk inkludering. De insatser som genomförts har bl.a. bidragit till stärkt tillit och ett ökat förtroende mellan den romska minoriteten och myndigheter och att fler barn och ungdomar genomför sin skolgång. (Ku2020/00239/CSM). Vidare har romers hälsa främjats, framförallt romska kvinnors hälsa har gynnats genom det riktade stödet (Ku2020/00518/CSM). Romska organisationers deltagande i samhällslivet har förbättrats och stärkts (Ku2020/00518/CSM). Genom såväl strategin för romsk inkludering och den stärkta minoritetslagstiftningen finns enligt Årsrapport 2019 en ökad efterfrågan från kommuner och myndigheter att samverka och samråda med företrädare för den romska minoriteten, vilket bidrar till ökat inflytande för romer på flera nivåer.

12.3.3 Inflytande och delaktighet

Enligt Uppföljningsrapport 2019 har majoriteten av kommunerna och regionerna inom förvaltningsområdena genomfört strukturerade samråd. Av dessa har knappt tio procent av kommunerna gett inflytande genom representation i ungdomsråd eller

motsvarande. Nationella minoriteters inflytande och delaktighet har framför allt påverkat kommuners och regioners beslut och inriktning inom kultur- och språkområdet samt äldreomsorg och förskola. Regionerna samverkar även kring frågor om hälso- och sjukvård. Endast ett fåtal kommuner utanför förvaltningsområdena har genomfört strukturerade samråd, vilka framförallt omfattat frågor om språk och kultur. Jämfört med tidigare år har inflytande genom strukturerade samråd legat kvar på en relativt hög nivå i förvaltningsområdena och en låg nivå utanför.

Länsstyrelsen i Stockholms län har genomfört två samordnade samrådsförfaranden där 22 myndigheter och 19 organisationer deltagit, vilket bidragit till att minoritetsfrågorna kommit upp på ytterligare myndigheters agenda.

12.3.4 Språk och kultur

Av Uppföljningsrapport 2019 framgår bl.a. att finska är det minoritetsspråk som till störst del omfattats av kommuner och regioners språk- och kulturinsatser och jiddisch minst. Samtliga kommuner och en majoritet av regionerna inom förvaltningsområdena har genomfört kulturverksamheter såsom teater, film, dans och utställningar. Den vanligaste insatsen i kommunerna utanför förvaltningsområdena har varit att tillgängliggöra böcker och tidskrifter på minoritetsspråk samt böcker och tidskrifter om de nationella minoriteterna på bibliotek. Flera myndigheter samt Stiftelsen Svenska Filminstitutet har haft uppdrag att stärka nationella minoriteters språk och kultur, bl.a. har följande redovisats.

- Institutet för språk och folkminnen och Sametinget har redovisat uppdrag för utveckling av språkcentrum för finska, meänkieli, jiddisch, romani chib samt samiska, (Ku2019/00160/CSM; Ku2019/01708/CSM, Ku2019/00736/CSM) (se avsnitt 8). Myndigheterna har även redovisat uppdrag att utarbeta förslag till handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken respektive samiska. Redovisningarna om språkcentrum bereds i Regeringskansliet.
- Samiskt språkcentrum har fortsatt att arbeta med metodutveckling och stimulansåtgärder, bl.a. har språkbadsläger genomförts för att främja och stimulera till ökad användning av de samiska språken (Ku2020/00337/CSM) (se avsnitt 8).
- Institutet för språk och folkminnen har fördelat 3 775 000 kronor till 47 språkrevitaliserande projekt som främst riktar sig till barn och ungdomar samt utökat omfattningen av undervisningsmaterial om de nationella minoriteterna på myndighetens hemsida (Ku2020/00952/CSM).
- Statens kulturråd har fördelat verksamhetsbidrag och projektbidrag om ca 16,4 miljoner kronor till nationella minoriteters organisationer med inriktning på bl.a. verksamhet som bedöms vara av nationell kulturpolitisk betydelse respektive barn- och ungdomsverksamhet (Ku2020/00319/KO) (utg.omr. 17, avsnitt 4). Statens kulturråd har även återrapporterat uppdraget om främjande och spridning av litteratur på nationella minoritetsspråk (Ku2020/00428/CSM) (utg.omr. 17, avsnitt 6).
- Skolverket har genomfört insatser för att öka tillgången på behöriga lärare för samiska. Tjugofem lärare (drygt en tredjedel av alla lärare i samiska) har deltagit i utbildningen (U2020/00681/S).
- Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB har ökat det totala utbudet av sändningar på minoritetsspråken (Ku2020/00432/MD) (utg.omr. 17 avsnitt 14).
- Stiftelsen Svenska Filminstitutet har tagit fram en strategi för att främja film för barn och unga på de nationella minoritetsspråken – 2025 (KU2018/02248/LS) (utg.omr. 17, avsnitt 13).

Modersmålsundervisning sker främst inom förvaltningsområdena

Modersmålsundervisning är en av de främsta insatserna för att stärka de nationella minoritetsspråken. Inom förvaltningsområdena erbjuder drygt 70 procent av kommunerna modersmål på minoritetsspråk i förskolan och något färre i förskoleklass. Det är en minskning jämfört med 2018. Närmare 90 procent av kommunerna erbjuder modersmålsundervisning i grundskolan, grundsärskolan eller specialskolan och 45 procent erbjuder modersmålsundervisning i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan. Det är knappt någon förändring jämfört med 2018.

Utanför förvaltningsområdena har drygt 20 procent av kommunerna erbjudit modersmål på minoritetsspråk i förskola och förskoleklass och ca 50 procent har erbjudit modersmålsundervisning i grundskolan, grundsärskolan eller specialskolan. Ungefär 40 procent har erbjudit modersmålsundervisning i gymnasieskolan. Jämfört med 2018 är undervisningen i grundskolan oförändrad och undervisningen i gymnasieskolan har ökat marginellt. Inom övriga områden har undervisningen minskat.

Statens skolinspektion genomförde 2019 en tillsyn av om huvudmän fullgör sin skyldighet att erbjuda och anordna modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk för elever i årskurs 7–9. Tillsynen visar brister i hur huvudmännen erbjuder modersmålsundervisning, särskilt när det gäller hur de säkerställer att elever och vårdnadshavare får tydlig information om rätten till modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk och om de olika möjligheter till undervisning som finns. Skolinspektionen konstaterar brister i informationsarbetet hos 22 av 25 huvudmän.

12.4 Analys och slutsatser

Kommuner och regioner respektive statliga myndigheter bidrar enligt regeringens bedömning på olika sätt till uppfyllelse av målet för politikområdet, även om det fortsatt finns mycket arbete kvar att göra för att de nationella minoriteterna ska kunna åtnjuta sina rättigheter fullt ut. Det är positivt att många kommuner och regioner har anslutit sig till förvaltningsområden för samiska, finska och meänkieli, bl.a. när det gäller möjligheter till inflytande och delaktighet. Möjligheter till inflytande och delaktighet är av avgörande betydelse för att nationella minoriteters frågor och behov ska synliggöras och i förlängningen en förutsättning för att förvaltningsmyndigheterna ska kunna leva upp till sina åtaganden enligt minoritetslagen. Det är väsentligt att alla berörda personer – såväl kvinnor och män, flickor och pojkar – får delta i samråd. Att ett stort antal kommuner och regioner har antagit mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet tyder på en ökad medvetenhet om minoritetspolitiken på lokal och regional nivå. Kunskap om minoriteterna och deras livssituation är avgörande för att motverka antisemitism, antiziganism och andra former av rasism och intolerans. Det är därför viktigt med fortsatta insatser inom området. Det är även viktigt att särskilda insatser genomförs för att förbättra romers livsvillkor inom ramen för arbetet med strategin för romsk inkludering. Det är vidare angeläget att insatserna för att skydda och främja minoriteternas språk och kultur sker i alla kommuner och regioner för att nationella minoriteters språk och kultur ska kunna föras över till nästa generation. Ett starkt språk bidrar till en stark kulturell identitet.

Regeringen konstaterar att kommuner och regioner som erhåller statsbidrag för att ingå i något förvaltningsområde har kommit längre i sitt arbete med att säkerställa de nationella minoriteternas rättigheter. Detsamma gäller kommuner som erhåller statsbidrag för romsk inkludering. Mycket arbete kvarstår för att nå målen i regeringens långsiktiga strategi för romsk inkludering då det enligt myndigheternas rapportering framgår att diskriminering av romer förekommer inom flera av strategins

områden, bl.a. arbetsmarknad och bostad. Enligt regeringens bedömning är det viktigt med fortsatta insatser för samtliga minoriteter över hela landet för att uppfylla målet för politikområdet.

12.5 Politikens inriktning

Att säkerställa efterlevnaden av de nationella minoriteternas rättigheter är en nationell angelägenhet och involverar många olika aktörer i det svenska samhället. En avgörande faktor i arbetet är att stärka samordningen, utvecklingen och uppföljningen av minoritetspolitiken. Ett jämställdhetsperspektiv ska alltid beaktas.

Regeringen fortsätter arbetet inom området för nationella minoriteter. Som ett led i detta arbete bereds förslagen i betänkandet Högre växel i minoritetspolitiken – stärkt samordning och uppföljning (SOU 2020:27) inom Regeringskansliet.

Regeringen fortsätter det strategiska och samlade arbetet mot bl.a. antisemitism, antiziganism och rasism och intolerans mot samer. Ett viktigt verktyg är att synliggöra de kränkningar och övergrepp som de nationella minoriteterna har utsatts för genom historien. Regeringen följer noga det arbete som pågår i sannings- och försoningskommissionen för granskning av kränkningar och övergrepp mot tornedalingar, kväner och lantalaiset (dir 2020:29). Regeringen följer även förankringsarbetet inför en kommande sanningskommission för samerna (se avsnitt 8).

Regeringen arbetar vidare med att bryta den pågående språkbytesprocessen som hotar att urholka de nationella minoriteternas kulturella identitet på ett oåterkalleligt sätt.

Regeringen fortsätter också arbetet med att förverkliga strategin för romsk inkludering.

12.6 Budgetförslag

12.6.1 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter

Tabell 12.1 Anslagsutveckling 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter

Tusental kronor

2019	Utfall	117 541	Anslagssparande	230
2020	Anslag	117 771 ¹	Utgiftsprognos	116 572
2021	Förslag	117 771		
2022	Beräknat	117 771		
2023	Beräknat	117 771		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för åtgärder för de nationella minoriteterna enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk och enligt språklagen (2009:600) samt enligt Sveriges minoritetsåtaganden. Anslaget får även användas för Länsstyrelsens i Stockholms läns och Sametingets utgifter för det nationella samordningsansvaret för minoritetspolitiken samt för uppföljning enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Därutöver får anslaget användas för utgifter för statsbidrag enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk till kommuner och regioner inom förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska samt för utgifter för statsbidrag för verksamhet som främjar regeringens minoritetspolitik.

Regeringens överväganden

Tabell 12.2 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	117 771	117 771	117 771
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	117 771	117 771	117 771

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 117 771 000 kronor anvisas under anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 117 771 000 kronor respektive 117 771 000 kronor.

12.6.2 7:2 Åtgärder för nationella minoriteten romer

Tabell 12.3 Anslagsutveckling 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer

Tusental kronor

2019	Utfall	14 145	Anslagssparande	355
2020	Anslag	1 500 ¹	Utgiftsprognos	1 484
2021	Förslag	1 500		
2022	Beräknat	1 500		
2023	Beräknat	1 500		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för utvecklingsarbete och samordning för att främja den nationella minoriteten romers rättigheter och livsvillkor. Anslaget får även användas för utgifter för utbildnings- och arbetsmarknadsåtgärder för den nationella minoriteten romer.

Regeringens överväganden

Tabell 12.4 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	1 500	1 500	1 500
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 500	1 500	1 500

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 1 500 000 kronor anvisas under anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 1 500 000 kronor respektive 1 500 000 kronor.

13 Medier

13.1 Budgetförslag

13.1.1 8:1 Mediestöd

Tabell 13.1 Anslagsutveckling 8:1 Mediestöd

Tusental kronor

2019	Utfall	643 779	Anslagssparande	8 340
2020	Anslag	1 462 119 ¹	Utgiftsprognos	1 447 240
2021	Förslag	932 119		
2022	Beräknat	932 119		
2023	Beräknat	877 119		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till presstöd och mediestöd.

Regeringens överväganden

Tabell 13.2 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 8:1 Mediestöd

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	762 119	762 119	762 119
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	170 000	170 000	115 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	932 119	932 119	877 119

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Tidigare beslutade och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget ökas med 200 000 000 kronor fr.o.m. 2020 för att bl.a. förstärka satsningen på lokal journalistik. Anslaget minskas samtidigt med 30 000 000 kronor 2021–2022 på grund av att tidsbegränsade medel löper ut.

Regeringen föreslår att 932 119 000 kronor anvisas under anslaget 8:1 *Mediestöd* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 932 119 000 kronor respektive 877 119 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2021 för anslaget 8:1 *Mediestöd* besluta om bidrag som, inklusive tidigare åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 200 000 000 kronor 2022–2024.

Tabell 13.3 Beställningsbemyndigande för anslaget 8:1 Mediestöd

Tusental kronor

	Utfall 2019	Prognos 2020	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024
Ingående åtaganden	18 227	24 646	70 000			
Nya åtaganden	12 789	70 000	155 000			
Infriade åtaganden	-6 370	-24 646	-25 000	-70 000	-70 000	-60 000
Utestående åtaganden	24 646	70 000	200 000			
Erhållet/förslaget bemyndigande	70 000	70 000	200 000			

Skälen för regeringens förslag: För att möjliggöra för mediestödsnämnden vid Myndigheten för press, radio och tv att fatta beslut om flerårigt lokalt stöd för svagt bevakade områden behövs ett bemyndigande. Det får användas för såväl lokalt stöd som för innovations- och utvecklingsstöd. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2021 för anslaget 8:1 *Mediestöd* besluta om bidrag som, inklusive tidigare åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 200 000 000 kronor 2022–2024.

Förbättrat distributionsstöd

Ärendet och dess beredning

Myndigheten för press, radio och tv har på uppdrag av regeringen genomfört en kartläggning av förutsättningarna för tidningsdistribution. I uppdraget ingick bland annat att redovisa hur distributionen av papperstidningar ser ut i olika delar av landet och för olika nyhetstidningar. Redovisningen skulle belysa distributionsstödet roll för spridning av tidningar samt förutsättningar för en effektiv distribution av nyhetstidningar i hela landet. Redovisningen Kartläggning av förutsättningarna för tidningsdistribution inkom till regeringen (Kulturdepartementet) den 20 februari 2020 (Ku2020/00231/MD).

Kartläggningen bygger på inhämtade uppgifter från tidningsföretag och distributionsföretag samt kontakter med branschföreträdare. Distributionsstödet framhålls av majoriteten av de tillfrågade aktörerna som viktigt, bland annat för att samdistributionen till viss del håller volymerna uppe och för att det bidrar till samarbete mellan aktörerna, men också rent ekonomiskt. Flera aktörer efterfrågar ett högre stöd eller ett stöd som kan differentieras utifrån olika geografiska områden för att särskilt förbättra möjligheten att dela ut tidningen i de områden där distributionen är dyrast. Kartläggningen har presenterats för mediebranschen av Myndigheten för press, radio och tv.

Slopad stödskala och höjd stödnivå

Regeringens förslag: Stödskalet för distributionsstöd slopas helt och stödnivån höjs till 20 öre per exemplar.

Kartläggningens bedömning överensstämmer delvis med regeringens förslag. Myndigheten för press, radio och tv bedömde även att ett extra distributionsstöd till glest befolkade områden skulle bidra till att förbättra distributionsstödet men att utformningen av ett sådant stöd behöver utredas vidare.

Skälen för regeringens förslag: Tidningsbranschen har påverkats kraftigt av den digitala omställningen. Tidningsbranschens affärsmodell vilar fortfarande i stor utsträckning på den tryckta tidningen. Under den omställning som branschen befinner sig i behöver tidningsföretagen finnas på flera olika plattformar för att nå sina användare. Den tryckta nyhetstidningen är också viktig för många läsare som inte har faktisk tillgång till digital infrastruktur. En väl fungerande distribution av dagstidningar i hela landet är därför viktig ur ett demokratiskt perspektiv.

Av kartläggningen framgår att distributionsstödet har betydelse för att upprätthålla distributionen av dagstidningar. Regeringen anser, liksom Myndigheten för press, radio och tv, att det finns behov av fortsatt stöd för distribution av papperstidningar.

Kartläggningen visar att kostnaderna för distributionen mer än dubblats sedan 2012. I takt med minskade upplagor har kostnaderna för varje utdelat exemplar ökat och distributionsstödet står för en allt mindre del av kostnaden, 1–2 procent. Till följd av tidningarnas sedan lång tid tillbaka fallande upplagor är det allt färre tidningar som berörs av distributionsstödet stödskala för tidningar med hög upplaga.

Kartläggningen visar att de riksspridda tidningarna bär en stor del av kostnaderna för distributionen och förbättrar därmed möjligheten att fortsätta utdelningen av övriga papperstidningar, bland annat i delar av norra Sverige. Regeringen delar därför myndighetens bedömning att stödskalen baserad på upplagans storlek bör slopas.

Kostnaden för distributionsstödet sjunker årligen till följd av de fallande upplagorna. Stödnivåerna i distributionsstödet höjdes 2019 med 50 procent, vilket innebar att kostnaderna för distributionsstödet för 2019 ökade med ca 15 miljoner kronor jämfört med föregående år. Kostnaderna för distributionsstödet uppgick till 54 miljoner kronor 2019, vilket motsvarar kostnaderna för 2014 års nivå. Myndigheten för press, radio och tv konstaterar att ett högre stöd för distributionen skulle bidra till att branschen får bättre förutsättningar att fortsätta med distribution av papperstidningar under en övergångsperiod till digital utgivning. Regeringen delar den bedömningen. Ersättningsnivån bör avrundas till hela ören för att underlätta hanteringen för distributörer. Regeringen bedömer att stödnivån bör höjas från dagens 15,45 öre till 20 öre, vilket motsvarar en höjning på ca 30 procent.

Förändringarna innebär att samtliga ca 120 dagstidningar som ingår i samdistributionen får ökat stöd. Därutöver innebär slopandet av olika stödnivåer ett ytterligare högre distributionsstöd för ett 15-tal dagstidningar med hög upplaga, bl.a. högfrekventa riksspridda tidningar. Slopandet av olika stödnivåer innebär att förutsättningarna för distributionen förbättras även för de företag som samdistribuerar tillsammans med de tidningar som berörs av de slopade stödnivåerna. Kostnaden för slopandet av olika stödnivåer beräknas baserat på 2019 års siffror till 5,5 miljoner kronor. Kostnaderna för driftsstödet beräknas dock sjunka i motsvarande mån till följd av fortsatt sjunkande upplagor varför förändringen inte beräknas innebära ökade utgifter för distributionsstödet 2021. En generell ökning av stödnivåerna till 20 öre beräknas innebära en kostnadsökning med ca 15 miljoner kronor 2021 jämfört med föregående år. På sikt beräknas emellertid kostnaden för distributionsstödet att fortsätta sjunka. Förändringarna är positiva för tidningsprenumeranterna och för servicenivån i hela landet. Vidare innebär förslaget att förutsättningarna för fortsatt samdistribution mellan olika tidningar förbättras vilket är positivt ur miljösynpunkt samtidigt som det fortsatt innebär en separat turkörning.

13.1.2 8:2 Myndigheten för press, radio och tv

Tabell 13.4 Anslagsutveckling 8:2 Myndigheten för press, radio och tv

Tusental kronor

2019	Utfall	37 456	Anslagssparande	126
2020	Anslag	39 122 ¹	Utgiftsprognos	38 849
2021	Förslag	44 105		
2022	Beräknat	43 408 ²		
2023	Beräknat	43 892 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 43 106 tkr i 2021 års prisnivå.

³ Motsvarar 43 106 tkr i 2021 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Myndigheten för press, radio och tv:s förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Tabell 13.5 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 8:2 Myndigheten för press, radio och tv

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	39 122	39 122	39 122
Pris- och löneomräkning ²	523	801	1 246
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer varav BP21 ³	4 460	3 484	3 523
- Nya uppgifter förknippade med AV-proposition	3 500	3 500	3 500
- Förstärkt handläggarkapacitet	1 000		
- Generell besparing i statsförvaltningen	-40	-40	-40
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt		1	1
Förslag/beräknat anslag	44 105	43 408	43 892

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Nu föreslagna och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget ökas med 3 500 000 kronor fr.o.m. 2021 för att myndigheten ska kunna hantera de uppgifter som tillkommer i och med Sveriges genomförande av ändringar i direktivet om audiovisuella tjänster som föreslås i propositionen En moderniserad radio- och tv-lag (prop. 2019/20:168) och ökad handläggning inom mediastöd. Anslaget ökas även med 1 000 000 kronor för 2021 för att myndigheten ska kunna hantera ökad handläggning inom mediastöd. Anslaget minskas med 40 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing (Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 7.4) och beräknas fr.o.m. 2022 minskas med samma belopp.

Regeringen föreslår att 44 105 000 kronor anvisas under anslaget 8:2 *Myndigheten för press, radio och tv* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 43 408 000 kronor respektive 43 892 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 13.6 Offentligrättslig verksamhet – avgifter för analog kommersiell radio**

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2019	163 248			
Prognos 2020	163 000			
Budget 2020	163 000			

Under hösten 2017 beslutade Myndigheten för press, radio och tv om tre nationella och 35 lokala eller regionala tillstånd att bedriva analog kommersiell radio från och med den 1 augusti 2018. Tillståndshavarna betalade sammanlagt ca 1 306 000 000 kronor engångsvis i förskott för hela tillståndsperioden (2018–2026). De inkomna avgifterna periodiseras i statsredovisningen med lika stora belopp under tillståndsperioden, cirka 163 000 000 kronor årligen.

Tabell 13.7 Offentligrättslig verksamhet – särskild avgift och viten

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2019	900			
Prognos 2020 ¹	-			
Budget 2020 ¹	-			

¹Att lämna en prognos och budget för särskilda avgifter och viten är inte möjligt då dessa är beroende av framtida beslut av granskningsnämnden för radio och tv samt domstolsutslag.

Myndigheten för press, radio och tv ansvarar för inkassering och eventuell indrivning av särskild avgift enligt radio- och tv-lagen (2010:696). Under 2019 inkasserades sammanlagt 900 000 kronor i särskilda avgifter.

Tabell 13.8 Offentligrättslig verksamhet – avgifter för ansökan om att sända tv och digital kommersiell radio

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2019		3 554	3 292	262
Prognos 2020		262	262	0
Budget 2020		262	262	0

Under 2019 genomfördes den större delen av processen med att fördela tillstånd för marksänd tv som började gälla från och med den 1 april 2020. Återstående intäkter från 2019 har förbrukats under 2020. Inga ytterligare tillståndsprocesser är inplanerade under 2020.

Tabell 13.9 Offentlighetsverksamhet – utgivningsbevis för webbsidor m.m.

Tusental kronor

Offentlighetsverksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader ¹	Akkumulerat resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2019		420	992	-572
Prognos 2020		400	400	0
Budget 2020		400	400	0

¹ Kolumnen avser 35 procent av kostnaderna, eftersom det ekonomiska målet är 35 procents kostnadstäckning.² Akkumulerat resultat är beräknat från år 2014.

Myndigheten för press, radio och tv ansvarar för att utfärda utgivningsbevis för webbplatser m.m. Verksamheten är delvis avgiftsfinansierad. Under 2019 betalades 420 000 kronor in i ansökningsavgifter medan kostnaderna var 2 835 000 kronor. Målet att avgifterna ska täcka 35 procent av kostnaderna för verksamheten uppfylldes därmed inte under 2019.

14 Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet

14.1 Omfattning

Området omfattar myndigheten Svenska institutet för europapolitiska studiers (Sieps) verksamhet samt informations- och kommunikationsinsatser gällande samarbetet inom EU.

Tabell 14.1 Utgiftsutveckling inom Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet

Miljoner kronor

	Utfall 2019	Budget 2020 ¹	Prognos 2020	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet	27	29	29	29	30	30
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	27	29	29	29	30	30

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

14.2 Resultatredovisning

14.2.1 Resultat avseende Svenska institutet för europapolitiska studier

Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps) ska bl.a. ta fram forskningsbaserade analyser och annat underlag i frågor om utvecklingen av Europeiska unionen och Sveriges europapolitik, göra detta tillgängligt för regeringen och övriga aktörer i den politiska beslutsprocessen i Sverige samt tillhandahålla utbildningar i ämnen som rör EU som en del av kompetensförsörjningen i offentlig verksamhet. Myndigheten hade ca 14 årsarbetskrafter under 2019.

Analyser och spridning av forskningsrapporter

Sieps gav under 2019 ut 25 publikationer och arrangerade 19 öppna seminarier. Teman för dessa har varit både av institutionell och sakpolitisk karaktär. Flera av dem har berört frågor av större betydelse för Sveriges framtida relation till EU. Europaparlamentsvalet och den nya kommissionens tillsättning uppmärksammades. Riksdagens roll i EU-arbetet har också analyserats. Under 2019 fortsatte Sieps att utveckla tillgänglighet och målgruppsanpassning av sina analyser. Spridningen av verksamheten ökade vad avser publikationer samt deltagare vid seminarier.

EU-relaterad kompetensförsörjning

Under 2019 utbildades ca 1 400 personer, vilket är en ökning med 40 procent jämfört med året innan. Ökningen beror på fler utbildningstillfällen och en särskild satsning mot den kommunala och regionala nivån i samarbete med Sveriges Kommuner och Regioner. Utbildningarna till kommuner och regioner har genomförts på olika orter i Sverige med nästan 500 deltagare totalt. Sieps har på flera sätt arbetat med ökad målgruppsanpassning av sina utbildningar. Arbetet med att digitalisera utbildningarna har fortsatt.

14.2.2 Resultat avseende EU-information

Ökad delaktighet i EU-relaterade frågor

Arbetet för att öka delaktigheten, kunskapen och engagemanget kring EU-relaterade frågor i Sverige utgår från betänkandet EU på hemmaplan (SOU 2016:10). Under 2019 fortsatte insatserna för att öka delaktigheten som initierats föregående år. Sieps genomför en särskild utbildningsinsats för förtroendevalda och anställda inom kommuner och regioner samt erbjuder utbildningar till myndighetsledningar om EU. Linnéuniversitetet har via Medicinstitutet Fojo genomfört fyra kurser med totalt 58 deltagare. En ny webbplats har tagits fram med aktuella EU-frågor ur ett svenskt journalistiskt perspektiv.

Under året har 59 lärare (35 kvinnor, 24 män) och 52 skolledare (32 kvinnor, 20 män) antagits till Universitets- och högskolerådets (UHR) skolambassadörsutbildning. Ett nätverksseminarium arrangerades för 151 skolambassadörer samt 37 skolledare. I samband med Europadagen anordnade UHR för tredje året i rad en filmtävling för elever i grundskolan och gymnasieskolan.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) har skapat ett utbildningspaket bestående av kurser i EU-kunskap och demokratifrågor som riktar sig till personer som arbetar med unga. MUCF har även tagit fram en webbaserad utbildning och en verktygslåda i form av presentationer, informationsfilm och en samling av olika metoder för att öka ungas kunskap om EU.

Under hösten bjöd regeringen in samtliga 77 aktörer som ingått EU-handslag till ett uppsamlade EU-forum. För att stärka dialogen med det civila samhället och andra samhällsaktörer har regeringen fortsatt att bjuda in till EU-sakråd om viktigare frågor. Statsministerns EU-råd med arbetsmarknadens parter har fortsatt att hållas två gånger per år.

Rekrytering till EU:s institutioner

UHR har i uppdrag att informera om möjligheter och tillvägagångssätt för praktiktjänstgöring och anställning inom EU:s institutioner. Under 2019 har myndigheten genomfört flera informationsinsatser, bland annat i samarbete med nio EU-karriärsambassadörer och med hjälp av ett digitalt nyhetsbrev. Utbildningsinsatser har genomförts med totalt 220 deltagare (145 kvinnor, 75 män), vilket är en fördubbling jämfört med 2018. I september 2019 stod UHR värd för en nätverkskonferens med 66 deltagare från alla länder i EU i Stockholm. Arbetet med att utvärdera verksamheten har fortsatt under 2019.

14.3 Analys och slutsatser

14.3.1 Analys och slutsatser avseende Svenska institutet för europapolitiska studier

Analys och spridning av forskningsrapporter

Regeringen bedömer att Sieps verksamhet fortsatt håller hög kvalitet och att myndigheten gjort viktiga insatser för att belysa för Sverige betydelsefulla politiska och institutionella frågeställningar. Regeringen välkomnar att myndigheten fortsatt arbetar med att öka tillgänglighet till och spridning av myndighetens analyser.

EU-relaterad kompetensförsörjning

Sieps står för en viktig del av den EU-relaterade kompetensförsörjningen inom offentlig sektor. Regeringens bedömning är att Sieps breda utbud av utbildningar på

ett bra sätt fångar upp det kunskapsbehov som finns på statlig, regional och kommunal nivå. Det är positivt att antalet personer som deltar i utbildningarna har fortsatt att öka, i synnerhet välkomnas ett ökat deltagande på den kommunala och regionala nivån.

14.3.2 Analys och slutsatser avseende EU-information

Ökad delaktighet i EU-relaterade frågor

De genomförda åtgärderna bedöms ha lett till en ökad kunskap om EU bland förtroendevalda och anställda på lokal och regional nivå liksom i journalistkåren. Satsningen på att höja ungas kunskaper om EU har fortsatt genom det arbete MUCF bedriver. UHR:s utbildning Skolambassadör för EU har enligt regeringen varit betydelsefull för att höja kunskapen om EU i skolan. UHR:s utvärdering visar att deltagande lärare upplever att utbildningen bidrar till stärkt EU-undervisning. Utbildningen och rollen som skolambassadör upplevs även ha positiva effekter på hela skolans EU-undervisning, främst genom arrangemang av aktiviteter på skolan som sätter EU i fokus. Regeringen bedömer vidare att de utbildningssatser som erbjuds av Sieps för förtroendevalda och anställda inom kommuner och regioner samt myndighetsledningar bidrar till höjd kunskapsnivå om EU. Vidare ser regeringen positivt på att Sieps verkat för att tillgängliggöra sina publikationer och seminarium i högre utsträckning för att nå ut till en bredare målgrupp. Regeringen bedömer att EU-sakråden tagits emot väl och bidragit till såväl ökad transparens som en mer strukturerad form för dialog med olika aktörer i EU-relaterade frågor.

Rekrytering till EU:s institutioner

Sverige är i vissa tjänstekategorier underrepresenterat i institutionerna och är i andra på väg att bli det. Utvecklingen påskyndas av att en stor del av de svenskar som är anställda inom institutionerna beräknas att gå i pension under de kommande åren. En viktig grund för att fler svenska medborgare ska välja en karriär i EU:s institutioner är att nå ut med information till universitet och högskolor. Trots de insatser som utförts av UHR under 2019 ansöker inte tillräckligt många svenska studenter till uttagningarna till institutionerna. Det finns därför skäl att fortsatt utveckla och effektivisera verksamheten.

14.4 Politikens inriktning

EU-medlemskapet är ett fundament för Sverige. Det stärker Sveriges röst i omvärlden och är av stor vikt för att skapa jobb och ekonomisk utveckling. EU-samarbetet har ställts inför stora utmaningar i samband med covid-19-utbrottet, men ändå har EU kunnat ta flera viktiga och nödvändiga beslut för att motverka pandemins effekter och för att återstarta medlemsstaternas ekonomier. Regeringen lägger stor vikt vid att kunskapen om EU stärks i det svenska samhället och att det förs en bred diskussion om hur EU ska utvecklas framöver. Sammantaget syftar insatserna inom området till att öka medborgarnas kunskap om och delaktighet i EU-arbetet.

14.4.1 Svenska institutet för europapolitiska studier

I analysverksamheten bör Sieps möta kunskapsbehovet kring såväl långsiktiga och övergripande EU-processer, inklusive frågor kopplade till EU:s framtidskonferens, liksom aktuella frågor på EU:s löpande dagordning. Det är viktigt att Sieps fortsätter arbetet med att öka spridningen av myndighetens publikationer. Sieps ska erbjuda utbildningar till offentlig verksamhet i ämnen som rör EU. Det inkluderar utbildningar

till förtroendevalda och anställda i kommuner och regioner. Regeringen bedömer att behovet av EU-utbildningar i offentlig verksamhet kommer att öka inför det svenska EU-ordförandeskapet 2023. Sieps kommer att ha en viktig roll i att möta detta behov.

14.4.2 Ökad delaktighet i EU-relaterade frågor

De åtgärder som regeringen har vidtagit med anledning av betänkandet EU på hemmaplan (SOU 2016:10) fortsätter under 2021. En central kunskapshöjande insats är utbildningen Skolambassadör för EU som tillhandahålls av Universitets- och högskolerådet och som erbjuds lärare och skolledare om det europeiska samarbetet. Det är regeringens avsikt att fler lärare och skolledare ska erbjudas en sådan utbildning. Det finns behov av fortsatta insatser i syfte att öka kunskapen och främja ungas möjligheter att vara delaktiga i beslut som fattas på EU-nivå. Aktiviteter kopplade till EU:s framtidskonferens kan vara ett sätt att bidra till stärkt dialog med medborgarna och öka engagemanget kring EU:s utveckling. Regeringen bedömer att det finns behov av fortsatta insatser som riktas till yrkesverksamma journalister om hur och var EU-relaterade politiska beslut fattas. Den särskilda utbildning som syftar till att stärka myndigheternas roll i EU-arbetet bör fortsatt erbjudas myndighetsledning. Likaså de utbildningar som Sieps arrangerar tillsammans med Sveriges Kommuner och Regioner och som riktar sig till förtroendevalda och anställda i kommuner och regioner.

14.4.3 Rekrytering till EU:s institutioner

Det är prioriterat att förstärka nyrekryteringen av svenska medborgare eftersom Sverige i vissa tjänstekategorier är underrepresenterat i institutionerna och i andra är på väg att bli det. Regeringen avser att verka för att fler svenska kvinnor och män söker till och blir anställda inom EU:s institutioner. Unga som är intresserade av att praktisera eller arbeta inom EU:s institutioner är en viktig målgrupp för ytterligare informationsinsatser.

14.5 Budgetförslag

14.5.1 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information

Tabell 14.2 Anslagsutveckling 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information

Tusental kronor

2019	Utfall	26 608	Anslagssparande	628
2020	Anslag	28 955 ¹	Utgiftsprognos	28 935
2021	Förslag	29 305		
2022	Beräknat	29 532 ²		
2023	Beräknat	29 867 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 29 305 tkr i 2021 års prisnivå.

³ Motsvarar 29 304 tkr i 2021 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för förvaltningsutgifter för Svenska institutet för europapolitiska studier. Anslaget får användas för utbildnings- och kommunikationsinsatser på EU-området. Anslaget får användas för att medfinansiera medel från EU. Vidare

får anslaget användas för att främja rekrytering av svenska medborgare till tjänster inom EU:s institutioner, byråer och organ.

Regeringens överväganden

Tabell 14.3 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	28 955	28 955	28 955
Pris- och löneomräkning ²	380	607	943
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-30	-30	-31
varav BP21 ³	-30	-30	-30
- Generell besparing i statsförvaltningen	-30	-30	-30
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	29 305	29 532	29 867

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget minskar med 30 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing (Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 7.4) och beräknas fr.o.m. 2022 minskas med samma belopp.

Regeringen föreslår att 29 305 000 kronor anvisas under anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 29 532 000 kronor respektive 29 867 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Sieps har möjlighet att ta ut avgifter för utbildningsverksamhet som myndigheten bedriver.

Tabell 14.4 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2019	1 400	2 724	-1 324
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2020	600	2 500	-1 900
(varav tjänsteexport)			
Budget 2021	600	2 500	-1 900
(varav tjänsteexport)			

Sieps får ta ut avgifter upp till full kostnadstäckning för uppdragsverksamheten vid myndigheten samt disponera intäkterna i verksamheten.

Bilaga 1

Namnbyte för Datainspektionen

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning av promemorian Integritetsskyddsmyndigheten – ett nytt namn för Datainspektionen	2
2	Promemorians lagförslag.....	3
2.1	Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173).....	3
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2017:599) om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173).....	9
2.3	Förslag till lag om ändring i inkassolagen (1974:182)	10
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister.....	12
2.5	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).13	
3	Förteckning över remissinstanserna	14

1 Sammanfattning av promemorian Integritetsskyddsmyndigheten – ett nytt namn för Datainspektionen

I promemorian föreslås att Datainspektionen ska byta namn till Integritetsskyddsmyndigheten. Bakgrunden till förslaget är bl.a. den förestående dataskyddsreformen. Ett namnbyte markerar de förändringar som reformen innebär för myndighetens uppdrag och återspeglar bättre myndighetens roll som den centrala tillsynsmyndigheten inom integritetsskyddsområdet.

Det nya namnet föreslås gälla från och med den 1 mars 2019.

2 Promemorians lagförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

Härigenom föreskrivs att 1, 3, 4, 5 a, 6, 7, 11, 13, 15–18, 22 och 23 §§ kreditupplysningslagen (1973:1173)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Denna lag gäller kreditupplysningsverksamhet som innebär att någon, utom i enstaka fall, lämnar kreditupplysningar mot ersättning eller som ett led i näringsverksamhet. Lagen gäller också annan kreditupplysningsverksamhet, om den är av större omfattning.

Lagen gäller inte när en myndighet lämnar ut uppgifter med stöd av lag, förordning eller ett särskilt beslut av regeringen eller en myndighet som regeringen har bestämt.

Lagen gäller inte heller för förmedling av kreditupplysningar mellan företag inom samma koncern, utom när upplysningen lämnas av ett företag som har tillstånd av *Datainspektionen* enligt 3 § första stycket.

Lagen gäller inte heller för förmedling av kreditupplysningar mellan företag inom samma koncern, utom när upplysningen lämnas av ett företag som har tillstånd av *Integritetskyddsmyndigheten* enligt 3 § första stycket.

3 §³

Kreditupplysningsverksamhet får bedrivas endast efter tillstånd av *Datainspektionen*.

Datainspektionens tillstånd behövs dock inte för följande företag, om deras grundläggande tillstånd omfattar kreditupplysningsverksamhet:

1. ett svenskt kreditinstitut,
2. ett utländskt kreditinstitut som driver verksamhet i Sverige enligt 4 kap. 1 eller 2 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, eller
3. ett utländskt kreditinstitut som har tillstånd att driva verksamhet i Sverige enligt 4 kap. 4 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Ett företag som avses i andra stycket 1 eller 3 får börja bedriva kreditupplysningsverksamhet två månader efter det att *Datainspektionen* har tagit emot en anmälan från företaget om att det avser att bedriva sådan verksamhet.

Tillstånd behövs inte för kreditupplysningsverksamhet, i den mån den bedrivs genom offentliggörande av kreditupplysning på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen.

Kreditupplysningsverksamhet får bedrivas endast efter tillstånd av *Integritetskyddsmyndigheten*.

Integritetskyddsmyndighetens tillstånd behövs dock inte för följande företag, om deras grundläggande tillstånd omfattar kreditupplysningsverksamhet:

Ett företag som avses i andra stycket 1 eller 3 får börja bedriva kreditupplysningsverksamhet två månader efter det att *Integritetskyddsmyndigheten* har tagit emot en anmälan från företaget om att det avser att bedriva sådan verksamhet.

4 §⁴

¹ Lagen omtryckt 1981:737.

² Senaste lydelse 1997:556.

³ Senaste lydelse 2004:301.

⁴ Senaste lydelse 1997:556.

Tillstånd att bedriva kreditupplysningsverksamhet får meddelas endast om verksamheten kan antas bli bedriven på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt.

Datainspektionen får besluta om villkor för hur ett företags kreditupplysningsverksamhet *skall* bedrivas och om skyldighet för ett företag att anmäla ändring av förhållanden som har betydelse för rätten att bedriva verksamheten.

Integritets- och skyddsmyndigheten får besluta om villkor för hur ett företags kreditupplysningsverksamhet *ska* bedrivas och om skyldighet för ett företag att anmäla ändring av förhållanden som har betydelse för rätten att bedriva verksamheten.

5 a §⁵

Vad som gäller om tystnadsplikt i verksamheten hos svenska kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, värdepappersbolag och företag som med tillstånd driver verksamhet enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter hindrar inte att uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelse och kreditmissbruk utväxlas för kreditupplysningsändamål inom en krets som utgörs av dessa företag samt sådana företag som har tillstånd av *Datainspektionen* enligt 3 § första stycket.

Vad som gäller om tystnadsplikt i verksamheten hos svenska kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, värdepappersbolag och företag som med tillstånd driver verksamhet enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter, hindrar inte att uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelse och kreditmissbruk utväxlas för kreditupplysningsändamål inom en krets som utgörs av dessa företag samt sådana företag som har tillstånd av *Integritets- och skyddsmyndigheten* enligt 3 § första stycket.

I den krets som anges i första stycket ingår även utländska kreditinstitut som avses i 4 kap. 1, 2, 4 och 6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, utländska företag som avses i 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster, utländska företag som avses i 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar, utländska företag som avses i 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, utländska företag som avses i 2 § lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter och utländska företag som avses i 1 kap. 3 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

Bestämmelser om användningen av uppgifter om betalningsförsummelse och kreditmissbruk finns även i 7 §.

Lydelse enligt prop. 2017/18:120

Föreslagen lydelse

6 §

Personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) får inte behandlas i kreditupplysningsverksamhet.

Uppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden får inte utan medgivande av *Datainspektionen* behandlas i kreditupplysningsverksamhet. Ett medgivande får lämnas endast om det finns synnerliga skäl för det.

Uppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden får inte utan medgivande av *Integritets- och skyddsmyndigheten* behandlas i kreditupplysningsverksamhet. Ett medgivande får lämnas endast om det finns synnerliga skäl för det.

Andra stycket hindrar inte att uppgifter om betalningsförsummelse, kreditmissbruk eller näringsförbud behandlas i kreditupplysningsverksamhet.

⁵ Senaste lydelse 2016:1025.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §⁶

Kreditupplysningar om fysiska personer som inte är näringsidkare får inte innehålla uppgifter om andra betalningsförsummelser än sådana som

1. har slagits fast genom en domstols eller en annan myndighets avgörande eller åtgärd eller
2. har lett till ett inledandebeslut om skuldsanering eller F-skuldsanering eller till betalningsinställelse, konkursansökan eller ackord.

Kreditupplysningar som avses i första stycket får inte heller innehålla uppgifter om kreditmissbruk, utom när krediten har lämnats av ett företag som står under Finansinspektionens tillsyn och kredittagaren i avsevärd utsträckning överskridit gällande kreditgräns eller på något annat sätt allvarligt missbrukat krediten.

Om det finns särskilda skäl, får *Datainspektionen* besluta att ett företag ska undantas helt eller delvis från första och andra styckena.

Om det finns särskilda skäl får *Integritetskyddsmyndigheten* besluta att ett företag ska undantas helt eller delvis från första och andra styckena.

Uppgifter som enligt första och andra styckena inte får lämnas ut får inte heller lagras i register som används i kreditupplysningsverksamhet.

Lydelse enligt lagrådsremissen Följändringar till Föreslagen lydelse
ändrade mediegrunder

11 §

När en kreditupplysning om en fysisk person lämnas ut, ska till den som avses med upplysningen samtidigt och kostnadsfritt sändas ett skriftligt meddelande om

1. vem som bedriver kreditupplysningsverksamheten och kontaktuppgifter till dataskyddsombudet, om ett sådant ombud krävs enligt artikel 37 i EU:s dataskyddsförordning,
2. ändamålen med och den rättsliga grunden för behandlingen,
3. vilka kategorier av personuppgifter som behandlas, varifrån uppgifterna hämtats och hur länge uppgifterna kommer att lagras,
4. de uppgifter, omdömen och råd som upplysningen innehåller om honom eller henne,
5. möjligheten att få tillgång till och rättelse av de uppgifter som rör honom eller henne,
6. vilka kategorier av mottagare som kan ta del av personuppgifterna och vem som har begärt upplysningen, och
7. möjligheten att framställa klagomål till *Datainspektionen*.

7. möjligheten att framställa klagomål till *Integritetskyddsmyndigheten*.

Om kreditupplysningen lämnas ut till ett svenskt kreditinstitut eller värdepappersbolag, eller till ett motsvarande utländskt företag, för att användas endast som underlag för beräkning av kapitalkravet för kreditrisker med en sådan metod som avses i artikel 143.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, får meddelandet sändas senare men utan onödigt dröjsmål och begränsas till information enligt första stycket 1, 2 och 6. Om den som avses med upplysningen begär det, ska även information enligt 3, 4, 5 och 7 sändas till honom eller henne.

Första och andra styckena gäller också när en kreditupplysning lämnas om ett handelsbolag eller kommanditbolag.

⁶ Senaste lydelse 2016:679.

Första–tredje styckena gäller inte kreditupplysningar som lämnas genom offentliggörande på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen, utom när upplysningarna tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen på sätt som avses i den paragrafens första stycke 2 a–c.

Nuvarande lydelse

Register som används i kreditupplysningsverksamhet får överlåtas eller upplåtas till annan endast efter medgivande av *datainspektionen*.

Den som upphör att bedriva kreditupplysningsverksamhet eller som avser att flytta sådan verksamhet till ett annat land eller att kassera ett register som används i sådan verksamhet *skall* anmäla detta till *datainspektionen*. *Inspektionen* föreskriver i sådana fall hur *det skall förfaras med* register som berörs av åtgärden.

Lydelse enligt prop. 2017/18:120

Datainspektionen utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag.

Tillsynen ska utövas så att den inte vållar större kostnad eller olägenhet än som är nödvändig.

Vid tillsyn över sådan behandling av personuppgifter som omfattas av EU:s dataskyddsförordning gäller *Datainspektionens* befogenheter enligt denna lag utöver de befogenheter som tillsynsmyndigheten har enligt artikel 58.1–58.3 i den förordningen.

Nuvarande lydelse

Datainspektionen har rätt att *företa* inspektion hos den som bedriver kreditupplysningsverksamhet och att ta del av samtliga handlingar som rör verksamheten.

Den som bedriver kreditupplysningsverksamhet *skall* lämna *datainspektionen* de upplysningar om verksamheten som *inspektionen* begär för sin tillsyn.

Bedrivs kreditupplysningsverksamhet genom offentliggörande av kreditupplys-

Föreslagen lydelse

13 §⁷

Register som används i kreditupplysningsverksamhet får överlåtas eller upplåtas till *någon* annan endast efter medgivande av *Integritetsskyddsmyndigheten*.

Den som upphör att bedriva kreditupplysningsverksamhet eller som avser att flytta sådan verksamhet till ett annat land eller att kassera ett register som används i sådan verksamhet *ska* anmäla detta till *Integritetsskyddsmyndigheten*. *Myndigheten* föreskriver i sådana fall hur register som berörs av åtgärden *ska hanteras*.

Föreslagen lydelse

15 §

Integritetsskyddsmyndigheten utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag.

Vid tillsyn över sådan behandling av personuppgifter som omfattas av EU:s dataskyddsförordning gäller *Integritetsskyddsmyndighetens* befogenheter enligt denna lag utöver de befogenheter som tillsynsmyndigheten har enligt artikel 58.1–58.3 i den förordningen.

Föreslagen lydelse

16 §⁸

Integritetsskyddsmyndigheten har rätt att *göra en* inspektion hos den som bedriver kreditupplysningsverksamhet och att ta del av samtliga handlingar som rör verksamheten.

Den som bedriver kreditupplysningsverksamhet *ska* lämna de upplysningar om verksamheten som *Integritetsskyddsmyndigheten* begär för sin tillsyn.

Om kreditupplysningsverksamhet bedrivs genom offentliggörande av kreditupplys-

⁷ Senaste lydelse 1981:737.

⁸ Senaste lydelse 1991:1563.

ning på sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen *skall* den som bedriver verksamheten inom en vecka efter offentliggörandet se till att *datainspektionen* kostnadsfritt får del av det som offentliggjorts.

Om den som har rätt att bedriva kreditupplysningsverksamhet åsidosätter en bestämmelse i denna lag eller ett villkor som har meddelats med stöd av 4 § andra stycket, får *Datainspektionen* förelägga honom att vidta rättelse, besluta om att ändra ett villkor som tidigare meddelats eller meddela ett nytt villkor.

Om rättelse inte kan åstadkommas på något annat sätt, *såvitt gäller* någon som har tillstånd enligt 3 § första stycket, får *Datainspektionen* återkalla tillståndet. Detsamma gäller, om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre *föreligger*.

Om ett företag som avses i 3 § andra stycket 1 eller 3 inte vidtar rättelse, *skall Datainspektionen* underrätta Finansinspektionen.

Om ett företag som avses i 3 § andra stycket 2 inte vidtar rättelse, *skall Datainspektionen* underrätta den behöriga myndigheten i företagens hemland. Om rättelse ändå inte sker, får *Datainspektionen* förbjuda företaget att göra nya åtaganden här i landet. Innan förbud meddelas *skall inspektionen* underrätta den behöriga myndigheten i företagens hemland. I brådskande fall får *inspektionen* meddela förbud utan föregående underrättelse till hemlandsmyndigheten. Denna *skall* då underrättas så snart det kan ske.

Regeringen får föreskriva om skyldighet för den som bedriver kreditupplysningsverksamhet att betala avgift för *Datainspektionens* tillsynsverksamhet enligt denna lag.

lysning på *ett* sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen *ska* den som bedriver verksamheten inom en vecka efter offentliggörandet se till att *Integritetsskyddsmyndigheten* kostnadsfritt får del av det som offentliggjorts.

17 §⁹

Om den som har rätt att bedriva kreditupplysningsverksamhet åsidosätter en bestämmelse i denna lag eller ett villkor som har meddelats med stöd av 4 § andra stycket, får *Integritetsskyddsmyndigheten* förelägga honom *eller henne* att vidta rättelse, besluta om att ändra ett villkor som tidigare meddelats eller meddela ett nytt villkor.

Om rättelse inte kan åstadkommas på något annat sätt, *i fråga om* någon som har tillstånd enligt 3 § första stycket, får *Integritetsskyddsmyndigheten* återkalla tillståndet. Detsamma gäller om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre *är uppfyllda*.

Om ett företag som avses i 3 § andra stycket 1 eller 3 inte vidtar rättelse, *ska Integritetsskyddsmyndigheten* underrätta Finansinspektionen.

Om ett företag som avses i 3 § andra stycket 2 inte vidtar rättelse, *ska Integritetsskyddsmyndigheten* underrätta den behöriga myndigheten i företagens hemland. Om rättelse ändå inte sker, får *Integritetsskyddsmyndigheten* förbjuda företaget att göra nya åtaganden här i landet. Innan förbud meddelas *ska Integritetsskyddsmyndigheten* underrätta den behöriga myndigheten i företagens hemland. I brådskande fall får *Integritetsskyddsmyndigheten* meddela förbud utan föregående underrättelse till hemlandsmyndigheten. Denna *ska* då underrättas så snart det kan ske.

18 §¹⁰

Regeringen får föreskriva om skyldighet för den som bedriver kreditupplysningsverksamhet att betala avgift för *Integritetsskyddsmyndighetens* tillsynsverksamhet enligt denna lag.

⁹ Senaste lydelse 2004:301.

¹⁰ Senaste lydelse 1997:556.

Avgift påförs av Datainspektionen.

*En sådan avgift tas ut av Integritets-
skyddsmyndigheten.*

22 §¹¹

Om den som bedriver kreditupplysningsverksamhet inte fullgör *vad som åligger honom* enligt 10, 11 eller 12 §, får *datainspektionen* förelägga vite. Detsamma gäller, om den som bedriver sådan verksamhet underlåter att *lämna* tillgång till handling eller att lämna upplysning i fall som avses i 16 § första eller andra stycket.

Om den som bedriver kreditupplysningsverksamhet inte fullgör *sina skyldigheter* enligt 10, 11 eller 12 §, får *Integritetskyddsmyndigheten* förelägga vite. Detsamma gäller om den som bedriver sådan verksamhet underlåter att *ge* tillgång till *en* handling eller att lämna *en* upplysning i fall som avses i 16 § första eller andra stycket.

23 §¹²

Datainspektionens beslut enligt denna lag får överklagas *hos* allmän förvaltningsdomstol. Justitiekanslern får föra talan för att ta till vara allmänna intressen.

Integritetskyddsmyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol. Justitiekanslern får föra talan för att ta till vara allmänna intressen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av beslut om föreläggande av vite.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2019.

¹¹ Senaste lydelse 1981:737.

¹² Senaste lydelse 1998:380.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:599) om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

Härigenom föreskrivs att 7 § kreditupplysningslagen (1973:1173) i stället för lydelse enligt lagen (2017:599) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2017:599

Föreslagen lydelse

7 §

Kreditupplysningar om fysiska personer som inte är näringsidkare får inte innehålla uppgifter om andra betalningsförsummelser än sådana som

1. har slagits fast genom en domstols eller en annan myndighets avgörande eller åtgärd eller

2. har lett till ett inledandebeslut om skuldsanering eller F-skuldsanering eller till betalningsinställelse, konkursansökan eller ackord.

Kreditupplysningar som avses i första stycket får inte heller innehålla uppgifter om kreditmissbruk, utom när krediten har lämnats av ett företag som står under Finansinspektionens tillsyn och kredittagaren i avsevärd utsträckning överskridit gällande kreditgräns eller på något annat sätt allvarligt missbrukat krediten.

Om det finns särskilda skäl, får *Datainspektionen* besluta att ett företag ska undantas helt eller delvis från första och andra styckena.

Om det finns särskilda skäl får *Integritetskyddsmyndigheten* besluta att ett företag ska undantas helt eller delvis från första och andra styckena.

Uppgifter som enligt första och andra styckena inte får lämnas ut får inte heller lagras i register som används i kreditupplysningsverksamhet.

Denna paragraf gäller inte uppgifter om betalningsförsummelser i allmänna mål om verkställighet. Bestämmelser om sådana uppgifter finns i 7 a §.

2.3 Förslag till lag om ändring i inkassolagen (1974:182)

Härigenom föreskrivs att 2, 10 a, 13–15 och 19 §§ inkassolagen (1974:182)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

Inkassoverksamhet, som avser indrivning av fordringar för annans räkning eller fordringar som har övertagits för indrivning, får bedrivas endast efter tillstånd av *Datainspektionen*.

Om inkassoverksamheten utgör ett underordnat led i en annan verksamhet och inte någon av verksamheterna utgör näringsverksamhet eller om inkassoverksamheten bedrivs av ett företag för ett annat företag inom samma koncern behövs tillstånd endast i fall då inkassoverksamheten avser fordringar som tillkommer eller har övertagits från någon som inte utan tillstånd enligt denna lag hade kunnat driva in fordringarna.

Tillstånd behövs inte för inkassoverksamhet som bedrivs av företag under Finansinspektionens tillsyn eller av advokater.

Inkassoverksamhet som avser indrivning av fordringar för *någon* annans räkning eller fordringar som har övertagits för indrivning, får bedrivas endast efter tillstånd av *Integritetsskyddsmyndigheten*.

Om inkassoverksamheten utgör ett underordnat led i en annan verksamhet och inte någon av verksamheterna utgör näringsverksamhet, eller om inkassoverksamheten bedrivs av ett företag för ett annat företag inom samma koncern, behövs tillstånd endast i fall då inkassoverksamheten avser fordringar som tillkommer eller har övertagits från någon som inte utan tillstånd enligt denna lag hade kunnat driva in fordringarna.

10 a §³

Register som avser gäldenärer och som används i tillståndspliktig inkassoverksamhet får överlätas eller upplätas till annan endast efter medgivande av *datainspektionen*.

Den som upphör med tillståndspliktig inkassoverksamhet eller som avser att flytta en sådan verksamhet till ett annat land eller att kassera ett register som avser gäldenärer och som används i sådan verksamhet *skall* anmäla detta till *datainspektionen*. *Inspektionen* föreskriver i sådana fall hur *det skall förfaras med* register som nu nämnts och som berörs av åtgärden.

Register som avser gäldenärer och som används i tillståndspliktig inkassoverksamhet får överlätas eller upplätas till *någon* annan endast efter medgivande av *Integritetskyddsmyndigheten*.

Den som upphör med tillståndspliktig inkassoverksamhet eller som avser att flytta en sådan verksamhet till ett annat land eller att kassera ett register som avser gäldenärer och som används i sådan verksamhet *ska* anmäla detta till *Integritetskyddsmyndigheten*. *Myndigheten* föreskriver i sådana fall hur register som nu nämnts och som berörs av åtgärden *ska hanteras*.

13 §⁴

Datainspektionen utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag. *Inspektionens* tillsyn omfattar dock inte verksamhet som

Integritetskyddsmyndigheten utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag. *Myndighetens* tillsyn omfattar dock inte verksamhet som bedrivs av företag under

¹ Lagen omtryckt 1981:738.

² Senaste lydelse 1999:73.

³ Senaste lydelse 1981:738.

⁴ Senaste lydelse 1999:73.

bedrivs av företag under Finansinspektionens tillsyn eller av advokater.

Tillsynen *skall* utövas så, att den inte vållar större kostnader eller olägenheter än som är nödvändigt.

Finansinspektionens tillsyn eller av advokater.

Tillsynen *ska* utövas så, att den inte vållar större kostnader eller olägenheter än som är nödvändigt.

14 §

Datainspektionen har rätt att *företaga* inspektion hos den som bedriver inkassoverksamhet och att *taga* del av samtliga handlingar som rör verksamheten.

Den som bedriver verksamheten *skall* lämna *datainspektionen* de upplysningar om verksamheten som *inspektionen* begär för sin tillsyn.

Underlåter den som bedriver verksamheten att *lämna* tillgång till handling eller att lämna upplysning i fall som avses i denna paragraf, får *inspektionen* förelägga vite.

Integritetskyddsmyndigheten har rätt att *göra en* inspektion hos den som bedriver inkassoverksamhet och att *ta* del av samtliga handlingar som rör verksamheten.

Den som bedriver verksamheten *ska* lämna de upplysningar om verksamheten som *Integritetskyddsmyndigheten* begär för sin tillsyn.

Om den som bedriver verksamheten *underlåter att ge* tillgång till *en* handling eller att lämna *en* upplysning i fall som avses i denna paragraf, får *myndigheten* förelägga vite.

15 §⁵

Om *datainspektionens* tillsyn föranleder det, kan *inspektionen* meddela föreskrifter om hur inkassoverksamheten *skall* bedrivs och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet att bedriva inkassoverksamheten. Föreskrifter om hur inkassoverksamheten *skall* bedrivs får förenas med vite.

Om den som har fått tillstånd att bedriva inkassoverksamhet åsidosätter bestämmelse i denna lag eller föreskrift som har meddelats med stöd av lagen och *rättelse ej vidtas* eller om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre *föreligger*, får *datainspektionen* återkalla tillståndet.

Om *Integritetskyddsmyndighetens* tillsyn föranleder det, kan *myndigheten* meddela föreskrifter om hur inkassoverksamheten *ska* bedrivs och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet att bedriva inkassoverksamheten. Föreskrifter om hur inkassoverksamheten *ska* bedrivs får förenas med vite.

Om den som har fått tillstånd att bedriva inkassoverksamhet åsidosätter *någon* bestämmelse i denna lag eller föreskrift som har meddelats med stöd av lagen och *inte vidtar rättelse*, eller om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre *är uppfyllda*, får *Integritetskyddsmyndigheten* återkalla tillståndet.

19 §⁶

Datainspektionens beslut enligt denna lag får överklagas *hos* allmän förvaltningsdomstol. Justitiekanslern får föra talan för att ta till vara allmänna intressen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av beslut om föreläggande av vite.

Integritetskyddsmyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol. Justitiekanslern får föra talan för att ta till vara allmänna intressen.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2019.

⁵ Senaste lydelse 1985:356.

⁶ Senaste lydelse 1998:381

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1998:620) om belastningsregister ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

Personuppgifter ur belastningsregistret ska lämnas ut om det begärs av

1. Riksdagens ombudsmän, Justitiekanslern, *Datainspektionen* eller Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden för deras tillsynsverksamhet,

2. Säkerhetspolisen, Skatteverket, Tullverket, Kustbevakningen, åklagarmyndighet eller allmän domstol för verksamhet som avses i 2 § första stycket 1–3,

3. förvaltningsdomstol för prövning enligt 2 § första stycket 4 eller

4. myndighet i övrigt i den utsträckning regeringen för vissa slag av ärenden föreskriver det eller för ett särskilt fall ger tillstånd till det.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en myndighet som avses i första stycket får ha direktåtkomst till registret.

Uppgifter som har förts in i registret med stöd av 4 a § och som avser en gärning som inte motsvarar brott enligt svensk lag eller en gärning som någon har begått innan han eller hon har fyllt 15 år, får dock endast lämnas ut till dem som anges i första stycket 1 och endast om uppgifterna behövs där för tillsynen över Polismyndighetens personuppgiftsbehandling enligt denna lag.

Personuppgifter ur belastningsregistret ska lämnas ut om det begärs av

1. Riksdagens ombudsmän, Justitiekanslern, *Integritetsskyddsmyndigheten* eller Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden för deras tillsynsverksamhet,

2. Säkerhetspolisen, Skatteverket, Tullverket, Kustbevakningen, *en* åklagarmyndighet eller allmän domstol för *sådan* verksamhet som avses i 2 § första stycket 1–3,

3. *allmän* förvaltningsdomstol för prövning enligt 2 § första stycket 4 eller

4. *en* myndighet i övrigt i den utsträckning regeringen för vissa slag av ärenden föreskriver det eller för ett särskilt fall ger tillstånd till det.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2019.

¹ Senaste lydelse 2015:449.

2.5 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) dels att 32 kap. 1 § ska ha följande lydelse, dels att rubriken närmast efter rubriken till 32 kap. ska lyda ”Integritetsskyddsmyndigheten”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

32 kap.

1 §

Sekretess gäller hos *Datainspektionen* i ärende om tillstånd eller tillsyn som enligt lag eller annan författning ska handläggas av *inspektionen* och i ärende om sådant bistånd som avses i Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter, för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller hos *Integritetsskyddsmyndigheten* i ärenden om tillstånd eller tillsyn som enligt lag eller annan författning ska handläggas av *myndigheten* och i ärenden om sådant bistånd som avses i Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter, för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2019.

3 Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttrande över promemorian Integritetsskyddsmyndigheten – ett nytt namn för Datainspektionen inkommit från *Kammarrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Stockholm, Justitiekanslern, Polismyndigheten, Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, Datainspektionen, Länsstyrelsen i Stockholms län, Statskontoret, Konsumentverket och Post- och telestyrelsen.*

Bilaga 2

Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna

Innehållsförteckning

1	Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna	2
1.1	Beskickningar (sidoackrediteringar inom parentes)	2
1.2	Delegationer	4
1.3	Karriärkonsulat	4
	1.3.1 Generalkonsulat.....	4
1.4	Stockholmsbaserade ambassadörer	5

1 Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna

Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna per den 1 augusti 2020.

1.1 Beskickningar (sidoackrediteringar inom parentes)

- Abu Dhabi (Kuwait, Manama)
- Abuja (Accra, Yaoundé)
- Addis Abeba (Djibouti)
- Alger
- Amman
- Ankara
- Athen
- Bagdad
- Baku¹
- Bamako (Niamey, Nouakchott, Ouagadougou)
- Bangkok (Yangon, Vientiane)
- Beirut
- Belgrad (Podgorica)
- Berlin
- Bern (Vaduz)
- Bogotá D.C. (Caracas, La Paz, Quito)
- Brasilia
- Budapest (Ljubljana)
- Buenos Aires (Asunción, Montevideo)
- Bukarest
- Canberra (Apia, Funafuti, Nuku`alofa, Suva, Honiara, Port Moresby, Port Vila, Södra Tarawa, Yaren, Wellington)
- Chisinau
- Damaskus
- Dar es Salaam (Bujumbura)
- Dhaka
- Doha
- Guatemala (Belmopan, San Salvador, Tegucigalpa, San José, Managua, Panamá)
- Haag
- Hanoi
- Harare (Lilongwe, Port Louis)
- Havanna
- Helsingfors
- Islamabad
- Jakarta (Dili)

---

¹ Beskickningen förestås av en chargé d'affaires.

- Jerevan¹
- Kabul
- Kampala (Bangui, N'Djamena)
- Kairo
- Khartoum (Juba)
- Kiev
- Kigali
- Kinshasa (Brazzaville, Libreville, Malabo)
- Kuala Lumpur
- Köpenhamn
- La Paz¹
- Lima
- Lissabon (Bissau, Praia)
- London
- Luanda (Sao Tomé)
- Lusaka
- Madrid (Andorra la Vella)
- Manila
- Maputo (Antananarivo, Mbabane)
- Mexico
- Minsk
- Monrovia
- Moskva
- Nairobi (Moroni, Victoria)
- New Delhi (Colombo, Kathmandu, Thimphu, Malé)
- Nicosia
- Nur-Sultan (Bisjkek)
- Oslo
- Ottawa
- Ouagadougou¹
- Paris (Monaco)
- Peking (Ulan Bator)
- Phnom Penh
- Prag
- Pretoria (Gaborone, Maseru, Windhoek)
- Pristina
- Pyongyang
- Rabat
- Reykjavik
- Riga
- Riyadh (Muscat, Sana'a)
- Rom (San Marino)
- Santiago de Chile
- Sarajevo
- Seoul
- Singapore (Bandar Seri Bagawan)
- Skopje
- Tallinn
- Tbilisi (Jerevan)

---

¹ Beskickningen förestås av en chargé d'affaires.

- Teheran
- Tel Aviv
- Tirana
- Tokyo (Ngerulmud, Majuro, Palikir)
- Tunis (Tripoli)
- Vilnius
- Warszawa
- Washington
- Wien (Bratislava)
- Zagreb

1.2 Delegationer

- Sveriges ständiga representation vid Europeiska unionen (EU) i Bryssel
- Sveriges ständiga representation vid Förenta nationerna (FN) i New York
- Sveriges ständiga representation vid de internationella organisationerna i Genève
- Sveriges delegation vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur (Unesco) i Paris
- Sveriges ständiga representation vid Europarådet i Strasbourg
- Sveriges ständiga delegation vid Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) i Wien
- Sveriges delegation vid Nato i Bryssel

1.3 Karriärkonsulat

1.3.1 Generalkonsulat

- Hongkong
- Istanbul
- Jerusalem
- Mariehamn
- Mumbai
- New York
- S:t Petersburg
- Shanghai

1.4 Stockholmsbaserade ambassadörer

De åtta sändebuden har följande ackrediteringar (landets namn inom parentes):

1. Basseterre (St Christopher och Nevis), Bridgetown (Barbados), Castries (St Lucia), Georgetown (Guyana), Kingston (Jamaica), Kingstown (St Vincent och Grenadinerna), Nassau (Bahamas), Paramaribo (Surinam), Port-au-Prince (Haiti), Port of Spain (Trinidad och Tobago), Roseau (Dominica), Santo Domingo (Dominikanska Republiken), St George's (Grenada), St John's (Antigua och Barbuda)
2. Heliga Stolen, Valletta (Malta)
3. Asmara (Eritrea)
4. Baku (Azerbajdzjan) Asjchabad (Turkmenistan), Dusjanbe (Tadzjkistan), Tasjkent (Uzbekistan)
5. Sofia (Bulgarien)
6. Abidjan (Elfenbenskusten), Banjul (Gambia), Conakry (Guinea), Dakar (Senegal), Freetown (Sierra Leone), Lomé (Togo), Porto Novo (Benin)
7. Dublin (Irland)
8. Bryssel (Belgien), Luxemburg (Luxemburg)